การหาคุณลักษณะของโลหะผสมอะลูมิเนียมทองแดงที่ทำไนตรายดิงพลาสมา ชนิดคลื่นความถี่วิทยุ

นางสาว แคททรียา ทวีทรัพย์

สถาบนวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมโลหการ ภาควิชาวิศวกรรมโลหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา **2551** ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHARACTERIZATION OF ALUMINIUM-COPPER ALLOY NITRIDED BY RADIO FREQUENCY PLASMA NITRIDING

Miss Kattareeya Taweesub

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of Master of Engineering Program in Metallurgical Engineering Department of Metallurgical Engineering Faculty of Engineering Chulalongkorn University Academic year 2008 Copyright of Chulalongkron University หัวข้อวิทยานิพนธ์

การหาคุณลักษณะของโลหะผสมอะลูมิเนียมทองแคงที่ทำ ในตรายดิงพลาสมาชนิดคลื่นความถี่วิทยุ

โดย สาขาวิชา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม นางสาวแคททรียา ทวีทรัพย์ วิศวกรรมโลหการ อาจารย์ ดร. ปฐมา วิสุทธิพิทักษ์กุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุคคเณศ ตุงคะลมิต

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

102 🧰 คณบดีคณะวิศวกรรมศาสตร์ (รองศาสตราจารย์ ดร.บุญสม เลิศหิรัญวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประสงค์ ศรีเจริญชัย)

ท่าง ท่าง ท่าง ท่าง ก่าง ก่าง ก่าง ก่าง การย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก (อาจารย์ ดร.ปฐมา วิสุทธิพิทักษ์กุล)

...... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ลุคคเณศ ตุงคะสมิต)

3. 42 1 _ ...... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(ดร. เอกรัตน์ ไวยนิตย์)

PNU เนอีเอวกนั้นที่ กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ธาชาย เหลืองวรานันท์)

แคททรียา ทวีทรัพย์ :การหาคุณลักษณะของโลหะผสมอะลูมิเนียมทองแดงที่ทำไนตรายดิงพลาสมา ขนิดคลื่นความถี่วิทยุ. (CHARACTERIZATION OF ALUMINIUM-COPPER ALLOY NITRIDED BY RADIO FREQUENCY PLASMA NITRIDING) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก :ดร.ปฐมา วิสุทธิพิทักษ์กุล อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผศ.ดร.สุคคเณศ ตุงคะสมิต, 80 หน้า.

อะลูมิเนียมและโลหะอะลูมิเนียมผสมถูกนำมาใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลาย เพราะอะลูมิเนียมมี คุณสมบัติพิเศษ คือ ความแข็งแรงจำเพาะและด้านทานการกัดกร่อนสูง อย่างไรก็ตามในการนำอะลูมิเนียมและ โลหะอะลูมิเนียมผสมไปประยุกต์ใช้มีชีดจำกัด เนื่องจากโลหะอะลูมิเนียมผสมมีความแข็งผิวต่ำและความ ด้านทานการสึกหรอต่ำ วิธีใหม่ที่จะปรับปรุงความแข็งผิวและความด้านทานการสึกหรอคือ การทำไนตราย ดิงพลาสมาชนิดคลื่นความถี่วิทยุ ในงานวิจัยนี้จะศึกษาอิทธิพลของตัวแปร ได้แก่ อุณหภูมิ, เวลา และความต่าง ศักย์ ในการเกิดขึ้นในตรายด์

การทำไนตรายดิงพลาสมาชนิดคลื่นความถี่วิทยุเป็นกระบวนการที่เหมาะสมในการปรับปรุงความแข็ง ผิวของอะลูมิเนียมผสมทองแดง6%โดยน้ำหนักเนื่องจากการเกิดขั้นอะลูมิเนียมไนตรายด์บนผิว ความหนาของ ชั้นไนตรายด์ที่เกิดขึ้นมีความบางระดับนาโนเมตร ซึ่งประกอบด้วย AI, AI(OH)₃ และ AIN ชั้นไนตรายด์ที่เกิดขึ้น นี้เพิ่มความแข็งผิวให้กับอะลูมิเนียมผสมทองแดง6% โดยน้ำหนักจาก 3.98 GPa. เป็น 14.63 GPa.

การเพิ่มเวลาและอุณหภูมิในการทำในตรายดิงสามารถเพิ่มความหนาของขั้นในตรายดิได้ เพราะ อิออนในโตรเจนสามารถแพร่เข้าสู่ผิวอะลูมิเนียมได้มากขึ้น การเพิ่มความต่างศักย์ให้กับขึ้นงานจะทำให้ความ หนาของขั้นในตรายด์เพิ่มมากขึ้นเนื่องจากจะเพิ่มพลังงานจลน์ให้กับอิออนไนโตรเจน เป็นผลให้อิออนไนโตรเจน สามารถแทรกเข้าไปได้ลึกมากขึ้น อย่างไรก็ตามการเพิ่มความต่างศักย์ทำให้การกระจายของอิออนไนโตรเจน กว้างขึ้น ดังนั้นค่าความเข้มข้นสูงสุดของไนโตรเจนในอะลูมิเนียมจะลดลง ความหยาบผิวขึ้นงานจะเพิ่มขึ้นเมื่อ ให้ความต่างศักย์กับขึ้นงานสูงขึ้นโดย Ra ที่วัดได้จาก 3.76 GPa. เป็น 4.50 GPa. เมื่อเพิ่มความต่างศักย์จาก 100 โวลต์เป็น 250 โวลต์ ตามลำดับ สำหรับพารามิเตอร์อื่นที่ส่งผลต่อความหยาบผิวได้แก่ อุณหภูมิโดยความ หยาบผิวจะเพิ่มจาก 4.64 นาโนเมตรเป็น 8.06 นาโนเมตร เมื่อเพิ่มอุณหภูมิจากอุณหภูมิห้องเป็น 350 องศา เซลเซียล ตามลำดับ ความหยาบผิวที่เกิดขึ้นมาจากการเกิด Hydrogen etching เป็นหลัก

ภาควิชา	วิศวกรรมโลหการ	ถายมือชื่อนิสิต	และกร้อา	สารีพย์	
สาขาวิชา	วิศวกรรมโลหการ	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกเ	ษาวิทยานิพนช่	์หลัก 🥠 🗠	· masing, 2
ปีการศึกษา		.ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกเ	ษาวิทยานิพนช่	ison Salle	& Tungent

#4970244221 : MAJOR METALLURGICAL ENGINEERING

KEY WORD: PLASMA NITRIDING / RADIO FREQUENCY / NITRIDED LAYER

KATTAREEYA TAWEESUB: CHARACTERIZATION OF ALUMINIUM- COPPER ALLOY NITRIDED BY RADIO FREQUENCY PLASMA NITRIDING.THESIS PRINCIPAL ADVISOR:PATAMA VISUTTIPITUKUI Ph.D., THESIS CO- ADVISSOR: ASST.PROF.SUKKANESTE TUNGASMITA, Ph.D. 80 pp.

Aluminium and Its alloys have been widely used due to their superior properties: high specific strength and high corrosion resistance. However, the application of aluminium and its alloys are limited because of low surface hardness and low wear resistance. A new method to improve surface hardness and wear resistance is a radio frequency plasma nitriding process. In this research, the effects of parameter, which are nitriding temperature, nitriding time and bias voltage, on formation of nitride layer are studied

The radio frequency plasma nitriding is a suitable process to improve surface hardness of aluminium-6wt%copper alloy by formation of aluminium nitride on the surface. Thickness of nitrided layer formed at the surface is in nanometer ranges which consists of Al, Al(OH)₃ and AlN. This layer increase the surface hardness of aluminium-6wt%copper alloy from 3.98 GPa to 14.63 GPa.

Increasing of the nitriding time and the the nitriding temperature can increase the thickness of nitrided layer since the nitrogen atoms can diffuse further into the aluminium matrix. Increasing the bias voltage of specimen shows the thicker nitrided layer due to the higher kinetic energy of the nitrogen ions resulting in deeper penetration depth of the nitrogen ions. However, with increasing the bias voltage, distribution of nitrogen ions larger; therefore, the maximum concentration of nitrogen in aluminium matrix is reduced. The applied bias voltage also affects on surface roughness of specimens after plasma nitriding. The surface roughness is slightly increased with increasing the bias voltage from Ra 3.76 nm. to 4.50 nm. When the bias voltage is increased from 100 volt to 250 volt. Another parameter affects on surface roughness is nitriding temperature. The surface roughness, Ra increase from 4.64 nm. to 8.06 nm. for nitriding temperature of room temperature to 350 °C respectively. The main phenomena roughen the surface is hydrogen etching.

กิตติกรรมประกาศ

้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีจากความช่วยเหลือหลายๆ ฝ่ายผู้วิจัยขอกราบ ขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.ปฐมา วิสุทธิพิทักษ์กุล ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ พร้อมทั้งให้คำปรึกษาและดูแลเป็นอย่างดี ตลอดจนให้คำแนะนำแนวทางที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่องานวิจัยนี้ และ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผศ.ดร. สุคคเณศ ตุงคสมิต ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนให้คำแนะนำแนวทางที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัยนี้ ขอขอบพระคุณคณะกรรม การสอบวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.ประสงค์ ศรีเจริญชัย ดร.ธาชาย เหลืองวรานันท์ และ ดร.เอกรัตน์ ไวยนิตย์ ที่ให้ความรู้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย ขอขอบพระคุณ แศ.ดร.บญโชติ เผ่าสวัสดิ์ยรรยง ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสต์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ ความอนุเคราะห์ในการใช้เครื่องมือทดลอง ขอขอบพระคุณ ดร. ดุสิต งามรุ่งโรจน์ ที่ให้ความ ช่วยเหลือรวมทั้งการแก้ปัญหาและแนะนำการใช้เครื่องมือในการทดลอง ขอขอบคุณคณาจารย์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ประจำภาควิชาวิศวกรรมโลหการทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุนผู้วิจัยในทุกด้าน ด้ายดีตลคดมา

ขอขอบพระคุณสถาบันวิจัยโลหะและวัสดุ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ศูนย์เครื่องมือวิทยา ศาสตร์และเทคโนโลยี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ประดิษฐ์โปรแกรม Trim Calulationและ บริษัท ไทยปาร์คเกอร์ไรซิ่งจำกัดที่ให้ความอนุเคราะห์ในการใช้เครื่องมือทดสอบตลอดมาจนเสร็จสิ้นงาน วิจัยด้วยดี ขอขอบคุณทุนอุดหนุนการศึกษางบประมาณแผ่นดินโครงการจัดการศึกษา สาขาวิชา วิศวกรรมศาสตร์ เพื่อเพิ่มศักยภาพทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีอุตสาหกรรม

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา และ น้องซาย ที่ให้การสนับสนุนและ เป็นกำลังใจให้กับข้าพเจ้าตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา ขอกราบขอบพระคุณ คุณครูและอาจารย์ ทุกท่านที่อบรมสั่งสอนข้าพเจ้ามาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันและขอบคุณพี่ เพื่อน และน้องนิสิตทุก ท่านโดยเฉพาะ กลุ่มวิจัยทางด้านพลาสมา ภาควิชาฟิสิกส์คณะวิทยาศาสตร์ และด้านวิศวกรรม พื้นผิวคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่การช่วยเหลือให้กับผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา จนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

บทศัดย่อ	খ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	୍
กิตติกรรมประกาศ	ହ
สารบัญ	ป
สารบัญตาราง	រ
สารบัญภาพ	ຊິງ
บทที่	

บทที่

1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญของงานวิจัย	2
1.2 วัตถุประสงค <u>์</u>	2
1.3 ขอบเขตการศึกษา	2
1.4 ประโยชน์ที่ <mark>คาดว่าจะได้รับ</mark>	2
2 ปริทรรศน์วรรณกรรม	3
2.1 อะลูมิเนียมและโลหะ <mark>ผสมอะลูมิเนียม</mark>	3
2.2 การปรับปรุงผิวอะลูมิเนี <mark>ยม</mark>	4
2.2.1 การเคลือบแบบสเปรย์ร้อน (thermal spray coating)	4
2.2.2 กระบวนการฝังอิออน	6
2.3 ในตรายดิ <mark>งจ</mark> ากก๊าซ	8
2.4 ในตรายดิงจากพลาสมา	
2.5 การสปัตเตอริง	10
2.6 การสร้างพลาสมาจากไฟฟ้ากระแสตรง (DC)	16
2.7 การสร้างพลาสมาจากความถี่คลื่นวิทยุ (RF)	19
© 2.8 อิทธิพลจากส่วนผสมของก๊าซต่อการทำพลาสมาในตรายดิง	22
2.9 คุณสมบัติความต้านทานการสึกหรอและความต้านทานการกัดกร่อนของAIN	22
บทที่	
3 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการทดลอง	25
3.1 วัสดุที่ใช้ในการวิจัย	25
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	

3.3 วิธีดำเนินการวิจัย	26
3.3.1 การเตรียมชิ้นงานก่อนทำในตรายดิงแบบพลาสมา	26
3.3.2 การปรับปรุงผิวด้วยไนตรายดิงแบบพลาสมาชนิดคลื่นความถี่วิทยุ	26
3.3.3ตรวจสอบเชิงคุณภาพบริเวณผิวชิ้นงาน	28
3.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	28
4 ผลการทดลองและการวิเคราะห์	29
4.1 ลักษณะชิ้นงานหลังการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ	29
4.1.1 ลักษณ <mark>ะภายนอ</mark> กของชิ้นงานภายหลังการทำพลาสมา	
ในตรายดิงชนิ <mark>ดค</mark> ลื่นความถี่วิทยุ	29
4.1.2 อิทธิพลของความต่างศักย์ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงลักษณะผิว	
4.1.3 โครงสร้างจุลภาคของชิ้นงานภายหลังการทำพลาสมา	
ในตราย <mark>ดิงชนิดคลื่นควา</mark> มถี่วิทยุ	31
4.2 ความหยาบผิวหลังการทำพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ	35
4.2.1 อิทธิพลของอุณหภูมิที่มีต่อความหยาบผิว	
4.2.2 อิท <mark>ธิพลข</mark> องความต่างศักย์ที่มีต่อความหยาบผิว	37
4.2.3 อิทธิพลของเวลาที่มีต่อความหยาบผิว	39
4.3 ความแข็งที่ผิวชิ้นงาน	41
4.4 การเกิดชั้นอะลูมิเนียมในตรายด์ (AIN)	47
4.4.1 การวิเคราะห์สารประกอบที่ผิวชิ้นงานหลังการ	
ทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ	
4.4.2 อิทธิพลความต่างศักย์ที่มีผลต่อการทำ	
พลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ	53
4.4.3 อิทธิพลของเวลาที่มีผลต่อการทำพลาสมาในตรายดิง	
ชนิดคลื่นความถี่วิทยุ	
4.4.4 อิทธิพลอุณหภูมิที่มีผลต่อการทำพลาสมาในตรายดิง	
ชนิดคลื่นความถี่วิทยุ	68
5. สรุปผลการทดลอง	
รายการอ้างอิง	

ป

	ม
ภาคผนวก	
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนก์	80

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 อิทธิพลของธาตุสมบัติทางกลของอะลูมิเนียม	4
2.2 ผลการทดลองการทำไนตรายดิงชิ้นงาน 1100 ที่ความดันต่างกัน	
2.3 แสดงการเปรียบเทียบ friction coefficient และ wear volume	23
3.1 สภาวะในตรายดิงแบบพลาสมา	
4.1 สูตรคำนวณความหยาบผิว Ra และ Rq	
4.2 ความหยาบผิวของชิ้นงานที่อุณหภูมิต่างกัน	37
4.3 ความหยาบผิวของชิ้นง <mark>านที่ความ</mark> ต่างศักย์ต่างกัน	39
4.4 ความหยาบผิวของชิ้ <mark>นงานที่ความต่างศักย์ต่างกัน</mark>	39
4.5 แสดงความแข็งของชิ้นงาน	44
4.6 แสดง V _{AIN} /V _{AI} ของชิ้นงานในตรายดิง	

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

<u>ร</u> ูปที่	หน้า
2.1 แสดงอิทธิพลของธาตุที่มีผลต่ออุณหภูมิ	1
2.2 X-ray diffraction ของ ชั้นเคลือบ	5
2.3 ปริมาณของเหล็กที่มีผลต่อความแข็งของชั้นเคลือบ	6
2.4 XRD diffractogram สำหรับชิ้นงานที่ฝังอิออนกับปริมาณ ในโตรเจน	
ที่อุณหภูมิต่างกัน (h-AIN = hexagonal AIN, c-AIN = cubic AIN	7
2.5 กราฟแสดงค่า ปริมาณไนโตรเจนเหลือค้าง (retained dose) กับอุณหภูมิ	8
2.6 Paschen curve ความสัมพันธ์ระหว่างความต่างศักย์และกระแส	10
2.7 ความสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนักของชิ้นงาน 1050 หลังจากในตรายดิง	
และอุณหภูมิ ในตรา <mark>ยดิงโดยใช้ก๊าซในการสปัตเตอริงแตกต่า</mark> งกัน	11
2.8 ความสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนักที่เปลี่ยนแปลงของชิ้นงาน 1050	
จากการสปัตเตอริงและเวลาในการสปัตเตอริง	11
2.9 แสดงสัดส่วน intensity ของอะลูมิเนียมและอิออนออกซิเจนระหว่าง	
การสปัตเตอริง (ก) อ <mark>ะลูมิเนียมบริสุทธิ์ (20 Pa Ar, 450</mark> °C)	
(ข) อะลูมิเนียมเกรด <mark>2024 (15 Pa Ar,400°C)</mark>	
2.10 ภาพจาก SEM ของชิ้นงานอะลูมิเนียมบริสุทธิ์ที่ผ่านการสปัตเตอริงความดัน	
20 ปาสคาล, 400 °C (ก) 30 นาที , (ข) 45 นาที ,(ค) และ (ง) 60 นาที	13
2.11 ภาพจาก SEM (Blackscattered electron image) ของอะลูมิเนียม	
เกรด 2024 หลังการสปัตเตอริง 30 นาที (15 ปาสคาล, 400 °C)	
2.12 อัตราส่วน Intensity ของอิออนอะลูมิเนียมและออกซิเจนระหว่าง	
การสปัตเตอริงของเกรด 2024 (Ar, 400 °C) ที่ความดันต่างกัน	
2.13 ภาพจาก SEM แสดงพื้นผิวของอะลูมิเนียมบริสุทธิ์หลังการ	
สปัตเตอริง 0.5 ช.ม. ใน Ar/H₂ = 10:1 ความดัน 20 ปาสคาล , 410°C	15
2.14 ภาพ SEM ของพื้นผิวอะลูมิเนียมเกรด 2024 หลังการสปัตเตอริงใน	
Ar/H₂ (4:1) ความดัน 16.5 ปาสคาล , 400°C และไนตรายดิง 0.5 ช.ม.	
ใน N2/H2 (5:1) ความดัน 35 ปาสคาล, 400 °C	16
2.15 ผลจากเครื่อง GDS แสดงการกระจายตัวของอะตอมไนโตรเจน	
แพร่ลึกเข้าไปในเนื้ออะลูมิเนียม 1100 ของชิ้นงาน 2, 3 และ 4	17

2.16 (ก) Al 2p and N 1s photoelectron ของอะลูมิเนียม 2011	
ที่ทำในตรายดิง (ข) 500 °C using a rf power level of 700 W.	
(e) 575 °C using rf power level of 100 W	20
2.17 ภาพ SEM ของ Al 2011 (ก) ผิวชิ้นงานที่ขัดก่อนการทำไนตรายดิง,	
(ข) ชิ้นงานอุณหภูมิ 500 °C, Rf power 500 W. (ค) ผิวชิ้นงานอุณหภูมิ 500 °C,	
RF power 700 W. (ง) ชิ้นงานชุณหภูมิ 575 °C ใช้ Rf power 100 W	21
2.18 Tribological performance ของอะลูมิเนียม A356 ที่ต้านอะลูมินา	
(ก) สัมปสิทธ์ความเสีย <mark>ดทานที่เพิ่มขึ้นตามระยะทาง (</mark> ข) ผิวชิ้นงาน A356	
ภายหลังการไถลเป็น <mark>ระยะทาง 6</mark> 00 เมตร	22
2.19 Tribological performance ของอะลูมิเนียม Al-Cu-Mg ที่ต้านอะลูมินา	
(ก) สัมปสิทธ์ความเสียดทานที่เพิ่มขึ้นตามระยะทาง (ข) ผิวชิ้นงาน Al-Cu-Mg	
ภายหลังการไถลเป็นระยะทาง <mark>600</mark> เมตร	23
2.20 การทดสอบ pin-on- disc, ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาตรที่หายไปกับ	
ระยะทาง: ชิ้นงานอะลูมิเนียม Al99.5 และชิ้นงานพลาสมาในตรายดิง	
ที่ 460 °C เป็นเวลา <mark>6</mark> ช.ม. ความหนาชั้น AIN 2 μm	24
2.21 ทดสอบการกัดกร่อนในสารละลายกรด HCl, ความสัมพันธ์ระหว่างเวลา	
การจุ่มกรดและน้ำหนักที่หายไป: ชิ้นงานอะลูมิเนียม Al99.5 และ	
ชิ้นงานพลาสมาในตรายดิงที่ 460 °C เป็นเวลา 6 ช.ม. ความหนาชั้น AIN 2 μm	24
3.1 เครื่องมือไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ	25
4.1 (ก) ชิ้นงานก่อนทำพลาสมาไนตรายดิง (ข) ชิ้นงานพลาสมาไนตรายดิง 25 ชม.	
อุณหภูมิห้อง (ค) ชิ้นงานพลาสมาไนตรายดิง 25 ชม. 250°C	
(ง) ชิ้นงานพลาสมาไนตรายดิง 25 ชม. 350 °C	29
4.2 ชิ้นงานพลาสมาไนตรายดิงที่อุณหภูมิห้อง เวลา 9 ชั่วโมง	
(ก) 100 โวลต์ (ข) 150 โวลต์ และ (ค) 250 โวลต์	31
4.3 โครงสร้างจุลภาค (ก) ก่อนทำพลาสมาไนตรายดิง, (ข) ชิ้นงาน RF พลาสมา	
ในตรายดิง 25 ชม.ที่อุณหภูมิห้อง, (ค) อุณหภูมิ 250°C, (ง) อุณหภูมิ 350°C	32
4.4 ชิ้นงานพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ350°C	
(ก) 9 ชม.(ข)16 ชม.(ค) 25 ชม	33
4.5 ชิ้นงานอะลูมิเนียมถูกสปัตเตอริงด้วยแก๊สอาร์กอน	
ที่อุณหภูมิ 350 °C เวลา 1 ช.ม	34

4.6 ความหยาบผิวจากเครื่อง AFM กำลังขยาย 5 μm (ก)ชิ้นงานก่อนทำไนตรายด์	
(ข) 25 ช.ม. อุณหภูมิห้อง (ค) 25 ช.ม. 350 °C	36
4.7 ความหยาบผิวจากเครื่อง AFM กำลังขยาย 5 μm.เวลา 9 ชม.	
(ก) ความต่างศักย์100 โวลต์ (ข) ความต่างศักย์150 โวลต์	
(ค) ความต่างศักย์ 250 โวลต์	38
4.8 ชิ้นงานก่อนทำไนตรายดิง (ก) รอยกดรูปพีระมิดฐานสามเหลี่ยม	
(ข) ระยะการวัด และ (ค) การวัดระยะลึก	41
4.9 ชิ้นงานพลาสมาไนตรายดิงชน <mark>ิดคลื่นความถี่วิทยุ25</mark> ชั่วโมง 250โวลต์	
อุณหภูมิห้อง (ก) รอยกดรู <mark>ปพีระมิดฐานสามเหลี่ยม (ข)</mark> ระยะการวัด	
และ(ค) การวัดระยะลึก	
4.10 ชิ้นงานพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ 25 ชั่วโมง	
250 โวลต์ 350°C (ก) รอยกดรูปพี่ระมิดฐานสามเหลี่ยม	
(ข) ระยะการวัด และ (ค) การวัดระยะลึก	43
4.11 Load and Displacement curve (ก) ชิ้นงานก่อนทำไนตรายดิง	
(ข) ชิ้นงานในตรายดิง <mark>25 ช.ม. ที่อุณหภูมิห้อง</mark>	45
4.12 ธาตุและสารประกอบบนชิ้นงานหลังทำพลาสมาในตรายดิง	
ชนิดคลื่นความถี่วิทยุที่อ <mark>ุณหภูมิห้อง</mark>	
4.13 ผลวิเคราะห์ XPSแสดงสารประกอบต่างๆ ของชั้นไนตรายด์	
และระยะการกระจายตัวของสารประกอบ	49
4.14 ผลวิเคราะห์ XPSแสดงสารประกอบต่างๆ ของชั้นในตรายด์	
4.15 ผลวิเคราะห์ ชิ้นง <mark>าน</mark> พลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิท <mark>ยุ</mark>	
ด้วยXRD แบบ GIXD ที่มุม 1 องศา (ก) 250 °C 250 โวลต์ 36 ชั่วโมง	
(ข) 350 °C 250 โวลต์ 36 ชั่วโมง	
4.16 ผลจาก XPS แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความเข้มกับ	
เวลาการสปัตเตอริงและตำแหน่งพลังงานพันธะของชิ้นงานที่	
ผ่านการทำ พลาสมาไนตรายดิงที่อุณหภูมิห้อง เวลา 9 ช.ม.	
ความต่างศักย์ 100 โวลต์ (ก) ในโตรเจน (ข) อะลูมิเนียม	
4.17 ผลจาก XPS แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความเข้ม	
กับเวลาการสปัตเตอริงและตำแหน่งพลังงานพันธะของชิ้นงานที่	
ผ่านการทำ พลาสมาไนตรายดิงที่อุณหภูมิห้อง เวลา 9 ช.ม.	
ความต่างศักย์ 200 โวลต์ (ก) ในโตรเจน (ข) อะลูมิเนียม	

4.18 ผลจาก XPS แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความเข้มกับ	
เวลาการสปัตเตอริงของชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาในตรายดิง	
ที่อุณหภูมิห้อง เวลา 9 ช.ม.ความต่างศักย์ 250 โวลต์	
(ก) ในโตรเจน (ข) อะลูมิเนียม	
4.19 ผลวิเคราะห์ XPS ระหว่างค่าความเข้มข้น (concentration,%)	
กับเวลาการสปัตเตอริง (etch time , s) ของชิ้นงานที่ผ่าน	
การทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ	
ที่ความต่างศักย์ 100 โวลต์ เวล <mark>า 9</mark> ช.ม.ที่อุณหภูมิห้อง	
4.20 ผลวิเคราะห์ XPS ระหว่ <mark>างค่าความเข้มข้น (concentration</mark> ,%)	
กับเวลาการสปัตเตอริง (etch time,s) ของชิ้นงานที่ผ่าน	
การทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ	
ที่ความต่างศักย์ 200 โวลต์ เวลา 9 ช.ม.ที่อุณหภูมิห้อง	
4.21 ผลวิเคราะห์ XPS ระหว่างค่าความเข้มข้น (concentration,%)	
กับเวลาการสปัตเตอริง (etch time,s) ของชิ้นงานที่ผ่าน	
การทำพลาสมาไน <mark>ตราย</mark> ดิงชนิดคลื่ <mark>นความถี่วิทยุที่</mark>	
ความต่างศักย์ 250 โวลต์ เวลา 9 ช.ม.ที่อุณหภูมิห้อง	
4.22 การกระจายตัวของอิออนโด <mark>ยการใช้โปรแกรม Trim</mark>	
ที่ความต่างศักย์100โวลต์ (ก) <mark>ความลึกตามแนวแ</mark> กน Y(ข)ความลึกแนวตัดขวาง	60
4.23 การกระจายตัวของอิออนโดยการใช้โปรแกรม Trim	
ที่ความต่างศักย์ 200 โวลต์ (ก)ความลึกตามแนวแกน Y(ข)ความลึกแนวตัดขวาง	61
4.24 การกระจายตัวของอิออนโดยการใช้โปรแกรม Trim	
ที่ความต่างศักย์ 250โวลต์ (ก)ความลึกตามแนวแกน Y(ข) ความลึกแนวตัดขวาง	61
4.25 การกระจายตัวของอิออนโดยการใช้โปรแกรมTrim	
ที่ความต่างศักย์500 โวลต์ (ก)ความลึกตามแนวแกน Y(ข)ความลึกแนวตัดขวาง	62
4.26 การสปัตเตอริงด้วยอาร์กอนโดยการใช้โปรแกรมTrim	
ที่ความต่างศักย์100 โวลต์ (ก) ระยะลึกที่ถูกสปัตเตอร์ตามแนวแกน Y	
(1) Sputtering yield	63
4.27 การสปัตเตอริงด้วยอาร์กอนโดยการใช้โปรแกรม Trim	
ที่ความต่างศักย์200 โวลต์ (ก) ระยะลึกที่ถูกสปัตเตอร์ตามแนวแกน Y	
(1) Sputtering yield	64

۴Ŋ

4.28 การสปัตเตอริงด้วยอาร์กอนโดยการใช้โปรแกรม Trim	
ที่ความต่างศักย์ 250 โวลต์ (ก) ระยะลึกที่ถูกสปัตเตอร์ตามแนวแกน Y	
(ข) Sputtering yield	
4.29 ผลจาก XPS แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความเข้มกับเวลาการสปัตเตอริง	
ของชิ้นงานที่ผ่านการทำ พลาสมาในตรายดิงที่อุณหภูมิห้องเวลา4ช.ม.	
ความต่างศักย์ 200 โวลต์ (ก) ในโตรเจน (ข) อะลูมิเนียม	66
4.30 ผลวิเคราะห์ XPS ระหว่างค่าความเข้มข้น (concentration,%)	
กับเวลาการสปัตเตอริง (etch time,s) ของชิ้นงานที่ ผ่าน	
การทำพลาสมาในตรายดิ <mark>งชนิดคลื่น</mark> ความถี่วิทยุที่	
ความต่างศักย์ 200 โวลต์ เวลา 4 ช.ม.ที่อุณหภูมิห้อง	
4.31 ผลวิเคราะห์จาก XRD ของชิ้นงาน Al-Cu6%โดยน้ำหนัก	
ที่ผ่านการทำพลาสมาในตรายดิงที่อุณหภูมิ 350°C ที่เวลาต่างกัน	
4.32 ผลวิเคราะห์จาก XRD ของชิ้นงาน Al-6%Cuที่ผ่านการทำ	
พลาสมาในตรายดิงที่เวลา <mark>36</mark> ชม. อุณหภูมิ 250°Cและ 350°C	

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ **1** 。

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันได้มีการนำอะลูมิเนียมเข้ามาใช้ประโยชน์หลายอย่างตั้งแต่กระป๋อง น้ำอัดลม,อุปกรณ์ตกแต่งสถานที่จนถึงชิ้นส่วนยานยนต์ ทั้งนี้เพราะอะลูมิเนียมเป็นวัสดุที่มีน้ำหนัก เบา, มีความต้านทานต่อการกัดกร่อนและมีความแข็งแรงจำเพาะสูง อย่างไรก็ตามอะลูมิเนียมมี ข้อจำกัดคือ ขาดคุณสมบัติต้านทานการสึกหรอเพราะมีความแข็งที่ผิวต่ำจึงยากต่อการนำไปใช้ งานที่ต้องทนต่อการสึกหรอ เช่นใช้เป็นชิ้นส่วนยานยนต์ ดังนั้นจึงมีวิธีที่จะเพิ่มความแข็งที่ผิวเพื่อ

้ง่ายต่อการใช้ได้ทุกสภาพการใช้งานในปัจจุบันการปรับปรุงผิวอะลูมิเนียมสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การฝังอิออนที่ผิว, การเคลือบสเปรย์ร้อน และ การทำไนตรายดิง เป็นต้น วิธีไนตรายดิงจะ อาศัยหลักการตกผลึก,การละลายในสภาพของแข็ง และการเกิดชั้นอะลูมิเนียมในตรายด์จากหลัก การดังกล่าวความแข็งผิวของอะลมิเนียมสามารถเพิ่มได้ในการทำไนตรายดิง ในปัจจุบันส่วนมาก จะทำในตรายดิงแบบก๊าซและในตรายดิงแบบพลาสมา การทำในตรายดิงแบบก๊าซจะทำได้ยาก กับวัสดุที่มีชั้นฟิล์มออกไซด์ปกคลุม เช่น อะลูมิเนียมที่มีฟิล์มอะลูมินาปกคลุม เนื่องจากฟิล์ม ออกไซด์จะขัดขวางการแพร่ของอะตอมในโตรเจนเข้าสู่ผิว ทำให้ไม่สามารถเกิดสารประกอบใน ตรายด์ได้ดังนั้นการทำไนตรายดิงแบบก๊าซกับอะลูมิเนียมจึงเป็นไปได้ยาก แต่การทำในตรายดิง แบบพลาสมาใช้ได้กับวัสดุที่มีชั้นฟิล์มออกไซด์ เนื่องจากมีขั้นตอนสำคัญในกระบวนการคือการ สปัตเตอริง ขั้นตอนนี้จะกำจัดชั้นออกไซด์และทำความสะอาดผิว ดังนั้นอะลูมิเนียมสามารถทำไน ตรายดิงด้วยพลาสมาโดยกาศัยการกำเนิดพลาสมาได้สุดงชนิด คือ พลาสมาที่กำเนิดจากไฟฟ้า กระแสตรงและพลาสมาที่กำเนิดจากคลื่นความถี่วิทยุ สำหรับการทำในตรายดิงชนิดไฟฟ้ากระแส ตรงจะอาศัยการเกิดพลาสมาจากความต่างศักย์โดยให้ชิ้นงานต่อเข้ากับขั้วลบส่วนเตาสุญญากาศ ต่อเป็นขั้วบวกส่งผลให้เกิดความร้อนที่ผิวชิ้นงาน ความร้อนดังกล่าวทำให้เกิดความเค้นสะสม ระหว่างชั้นอะลูมิเนียมในตรายด์กับอะลูมิเนียมภายหลังการทำในตรายดิง ซึ่งอาจเป็นสาเหตุเกิด การหลอมจำเพาะที่บนผิวอะลูมิเนียมขณะทำไนตรายดิงได้ แต่ชนิดคลื่นความถี่วิทยุจะอาศัย ขดลวดต่อเข้ากับไฟฟ้ากระแสตรงเหนี่ยวนำให้เกิดพลาสมาและเพิ่มความต่างศักย์ให้กับชิ้นงาน จากหลักการดังกล่าวพบว่าช่วยให้ความร้อนที่ผิวชิ้นงานลดลงได้ดังนั้นสำหรับงานวิจัยนี้จึงเลือก ้ ใช้พลาสมาชนิดคลื่นความถี่วิทยุเพื่อที่จะศึกษาความเป็นไปได้ในการทำพลาสมาชนิดคลื่นความถี่ วิทยุ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 ศึกษาความเป็นไปได้ในการทำไนตรายดิงจากพลาสมาโดยใช้แหล่งกำเนิดคลื่นวิทยุ เป็นแหล่งกำเนิดพลาสมา
- 1.2.2 ศึกษาผลของตัวแปร ได้แก่ อุณหภูมิชิ้นงาน, เวลา และความต่างศักย์ของ กระบวนการในตรายดิงแบบพลาสมาที่มีอิทธิพลต่อโครงสร้างสารประกอบและ ปริมาณของสารประกอบ
- 1.2.3 ศึกษาความแข็งผิวจากการทำในตรายดิงแบบพลาสมาที่มีแหล่งกำเนิดจากคลื่น ความถี่วิทยุ

1.3 ขอบเขตของงานวิจัย

- 1.3.1 ศึกษาลักษณะและโครงสร้างจุลภาคของชั้นอะลูมิเนียมในตรายด์ (AIN) บนโลหะ อะลูมิเนียมผสม ที่ผ่านกระบวนการในตรายดิงแบบพลาสมาโดยใช้แหล่งกำเนิดคลื่น ความถี่วิทยุเป็นแหล่งกำเนิดพลาสมา
- 1.3.2 ศึกษาเฟสและสารประกอบของขั้นในตรายด์ด้วย X- ray diffraction (XRD), Glancing Incident- angle X-ray diffraction (GIXD), X-ray photoelectron spectroscopy (XPS)
- 1.3.3 ศึกษาผลของตัวแปรอันได้แก่ อุณหภูมิชิ้นงาน, เวลา และความต่างศักย์ที่มีผลต่อ โครงสร้างจุลภาคโดยกล้องจุลทรรศน์แสงและAtomic force microscope (AFM)

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.4.1 ทราบถึงความเป็นไปได้ในการใช้แหล่งกำเนิดพลาสมาชนิดคลื่นความถี่วิทยุในการ ปรับปรุงผิวและช่วยลดอุณหภูมิชิ้นงานในการทำไนตรายดิง
- 1.4.2 ทราบถึงความแตกต่างของการใช้แหล่งกำเนิดพลาสมาระหว่างแบบคลื่นความถี่วิทยุ และแบบไฟฟ้ากระแสตรง
- 1.4.3 ทราบถึงคุณลักษณะโครงสร้างจุลภาคและคุณสมบัติทางกลที่เกิดจากอิทธิพลของ ตัวแปรได้แก่ อุณหภูมิชิ้นงาน, เวลา และความต่างศักย์ ในการทำพลาสมาโดยใช้ แหล่งกำเนิดชนิดคลื่นความถี่วิทยุ

บทที่ **2** เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 อะลูมิเนียมและโลหะผสมอะลูมิเนียม [1]

อะลูมิเนียมจะถูกถลุงจากจากแร่ Bauxite โดยจะนำแร่ดังกล่าวมาทำการละลายในอ่าง Cryolite กับเกลือ fluoride โดยเกลือที่เพิ่มเข้าไปจะควบคุมอุณหภูมิของอ่าง, ความหนาแน่น, ความต้านทาน (resistivity) และ อัตราการละลายของอะลูมินา อะลูมิเนียมมีคุณสมบัติทนการกัด กร่อนเนื่องจากที่อุณหภูมิห้องผิวอะลูมิเนียมจะถูกปกคลุมด้วยสารประกอบ คือ Al₂O₃ ซึ่งมีความ หนาแน่นสูงนอกจากนี้อะลูมิเนียมยังมีสมบัติเด่น คือ มีน้ำหนักเบาความหนาแน่นอะลูมิเนียม 2.7 g/cm³ ซึ่งคิดเป็นประมาณหนึ่งในสามของเหล็ก, ความแข็งแรงอยู่ที่ประมาณ 10 MPa หรือ 1.5ksi. และไม่มีคุณสมบัติเป็นแม่เหล็กโดยมีจุดหลอมเหลวอยู่ที่660องศาเซลเซียสหลักทาง กายภาพทางโลหะวิทยาของโลหะผสมอะลูมิเนียมจะมีอิทธิพลจากส่วนผสมทางเคมี (Chemical Composition) การขึ้นรูปทางกล (mechanical), และการอบชุบทางความร้อน (heat treatment) ธาตุที่เป็นส่วนผสมในโลหะผสมอะลูมิเนียมเพื่อเพิ่มความแข็งแรง ได้แก่ Cu, Mg, Mn, Si และ Zn ซึ่งธาตุเหล่านี้มีคุณสมบัติความสามารถในการละลายในอะลูมิเนียมซึ่งถ้าการละลายของธาตุเพิ่ม ก็จะส่งผลต่ออุณหภูมิเพิ่มตามดังรูปที่ 2.1 ธาตุผสมต่างๆที่เติมลงในอะลูมิเนียมจะส่งผลถึงสมบัติ ทางกลด้วยเช่นกันและทำให้การใช้งานของโลหะผสมอลูมิเนียมกว้างขวางมากขึ้นดังแสดตัวอย่าง ในตารางที่**2.1** อย่างไรก็ตามอะลูมิเนียมยังขาดคุณสม</mark>บัติที่สำคัญในด้านต้านทานการสึกหรอและ ความแข็งผิวต่ำซึ่งในปัจจุบันมีการปรับปรุงด้วยกระบวนการของการฝังอิออน,การเคลือบแบบ สเปรย์ร้อน และในตรายดิง เป็นต้น

รูปที่ 2.1 แสดงอิทธิพลของธาตุที่มีผลต่ออุณหภูมิ [1]

Element	strength/addition values							
	Yield strength / %addition			Tensile strength / % addition				
	Mpa/at%	ksi/wt%	Mpa/wt%	ksi/wt%	Mpa/at%	ksi/wt%	Mpa/wt%	ksi/wt %
Si	9.3	1.35	9.2	1.33	40.0	5.8	39.6	5.75
Zn	6.6	0.95	2.9	0.42	20.7	3.0	15.2	2.2
Cu	16.2	2.35	13.8	2.0	88.3	12.8	43.1	6.25
Mn	(e)	(e)	30.3	4.4	(e)	(e)	53.8	7.8
Mg	17.2	2.5	18.6	2.7	7.4	7.4	50.3	7.3

ตารางที่ 2.1 อิทธิพลของธาตุสมบัติทางกลของอะลูมิเนียม

e = 1at% of manganese is not soluble

2.2 การปรับปรุงผิวอะลูมิเนียม

การปรับปรุงผิวอะลูมิเนียมเพื่อเพิ่มความต้านทานการสึกหรอและเพิ่มความแข็งผิวโดยทำ ได้หลายวิธีดังนี้

2.2.1 การเคลือบแบบสเปรย์ร้อน (thermal spray coating) [2]

จุดประสงค์ของการเคลือบแบบสเปรย์ร้อนเพื่อเพิ่มความต้านทานการสึกหรอ, เพิ่มความ ต้านทานออกซิเดชัน, เพิ่มหรือลดความต้านทานทางไฟฟ้าและเพิ่มความต้านทานความร้อน เป็นต้น ซึ่งมีหลักการที่ว่า โลหะผสม หรือ วัสดุที่ต้องการเคลือบผิวจะถูกทำให้ร้อนจนหลอมเหลว จากนั้นฉีดโดยใช้ลำก๊าซเป็นตัวพาเข้าไปที่ผิวของชิ้นงาน หลังจากวัสดุที่ใช้เคลือบกระทบลงบน ้วัสดพื้นแล้วจะเกิดการถ่ายเทความร้อนออกแล้วเย็นตัวลงซึ่งมีงานวิจัยของ Kazuhiro Nakata และ Masao Ushio [3] ได้ศึกษาผลของเหล็กในผงโลหะอะลมิเนียมผสมเพื่อทำสเปรย์ร้อนที่มี ้อิทธิพลต่อความต้านทานการสึกหรอ จากการเคลือบสเปรย์ร้อนโดยใช้ Al-17Si-XFe บนผิว อะลูมิเนียม A6063 โดยจะเปลี่ยนแปลงปริมาณของเหล็ก (Fe) จาก 5-30 %Fe วิธีที่ใช้ในการ ทดลองจะฉีดเป็นสเปรย์พลาสมาภายในแชมเบอร์สุญญากาศ ผลการทดลองพบว่า โครงสร้างของ ชั้นเคลือบจะมีความหนาแน่นและไม่เกิดรอยแตกที่ส่วนผสมของเหล็กในการทำสเปรย์**15%Fe**และ ถ้าปริมาณเหล็กมากกว่า15%Fe จะเกิดการแยกออกจากกันของชั้นเคลือบกับผิวโลหะอะลูมิเนียม ี ผลจาก XRD (รูปที่ 2.2) พบว่า ชั้นเคลือบที่เกิดจากเหล็กเป็นส่วนประกอบ 15% ขึ้นไป ชั้นเคลือบ ็จะเป็นสารประกอบ Al₃Fe, Al₅FeSi₃ และ Al₅FeSi และเมื่อเทียบกับเฟสα ของอะลูมิเนียม(α-Al) พบว่าเฟสดังกล่าวจะมีความหนาแน่นลดลงเมื่อปริมาณเหล็กเพิ่มขึ้น เนื่องจาก ว่าเหล็กที่เพิ่มขึ้น ็จะเข้ามารวมตัวกับ α-Al เพื่อเกิดเป็นสารประกอบ Al₃Fe, Al₄FeSi₃ และ Al₅FeSi โดยสังเกตเห็น ว่าเมื่อปริมาณ Fe เพิ่มขึ้น จำนวนสารประกอบ(Intermetallic compounds)เพิ่มขึ้นด้วย จนกระทั่ง ถึงปริมาณเหล็ก 30 at.,พt%พบว่าความหนาแน่น α-Al จะหนาแน่นน้อยสุดและชั้นเคลือบที่พบ Al₅Fe₂ ชั้นสารประกอบนี้มีความเปราะอันเป็นเหตุให้เกิดการแตกในชั้นเคลือบและบริเวณ คือ ระหว่างชั้นเคลือบกับผิวอะลูมิเนียม ดังนั้นสรุปได้ว่าที่ปริมาณเหล็ก 15 at.,wt% จะให้ชั้นเคลือบที่ เหมาะสมที่สุด

นอกจากนี้ผลการวัดความแข็งชั้นเคลือบพบว่าความแข็งชั้นเคลือบจะสูงขึ้นแปรฝันกับปริมาณ เหล็กที่เพิ่มขึ้นจนกระทั่งถึง 20%Fe เนื่องจากตรงจุดนี้เริ่มเกิดการแตกของชั้นเคลือบ (ดังรูปที่2.3)

รูปที่ 2.3 ปริมาณของเหล็กที่มีผลต่อความแข็งของชั้นเคลือบ [3]

ความแข็งของขั้นเคลือบเกิดจากความแข็งของชั้นสารประกอบและอนุภาคของซิลิคอน ผลจากการ ตรวจสอบคุณสมบัติการสึกหรอพบว่า การสึกหรอจะลดลงเมื่อเพิ่มปริมาณเหล็กและการสึกหรอมี ค่าต่ำสุดที่ปริมาณ10-20%Fe หลังจากนั้นจะเพิ่มขึ้นเมื่อปริมาณเหล็กมากกว่า 30%Fe เนื่องจาก การเปราะของชั้นเคลือบ จากผลการทดลองข้างต้นสรุปได้ว่า ความแข็งสูงตามปริมาณ %Fe แต่ ถ้ายิ่งปริมาณ %Fe สูงมากก็จะเปราะและแตกง่ายซึ่งปริมาณ %Fe มีค่าจำกัดที่ 15%Fe จึงจะ ยังคงคุณสมบัติที่ดี ได้ความแข็งสูงถึง 700Hv แต่ยังน้อยกว่าความแข็งของขั้น AIN ส่วนความ ต้านทานการสึกหรอของชั้นเคลือบสูงสุดที่ปริมาณเหล็ก 10-20% ถ้าปริมาณเหล็กมากกว่านี้ค่า ความต้านทานการสึกหรอของชั้นเคลือบสูงสุดที่ปริมาณเหล็ก 10-20% ถ้าปริมาณเหล็กมากกว่านี้ค่า สองต้านทานการสึกหรอของชั้นเคลือบสูงสุดที่ปริมาณเหล็ก รายงชั้นสารประกอบ ค่าสัมประสิทธิ์ความ เสียดทานต่ำสุดที่วัดได้ 0.36-0.37 ที่ปริมาณเหล็ก 5-10% ซึ่งมีค่าสูงเมื่อเทียบกับ AIN แม้ว่าวิธีนี้ จะมีข้อดีแต่ก็มีข้อเสียในส่วนที่ไม่สามารถเคลือบชิ้นงานที่มีรูปร่างซับซ้อนได้

2.2.2 กระบวนการฝังอิออน [2]

เป็นการทำให้เกิดอิออนและทำให้อิออนมีพลังงานมากพอจนสามารถแทรกเข้าไปในเนื้อ วัสดุพื้น อิออนเหล่านี้จะถูกเร่งไปที่ชิ้นงานและฝังลงในชิ้นงาน กระบวนการฝังอิออนได้มีการทำ การทดลองเพื่อปรับปรุงผิวอะลูมิเนียมโดยวิธี plasma immersion ion implantation ของ D.Manova, P.Huber, S.Mandl และ B.Rauschenbach [4] เพื่อศึกษาพฤติกรรมการแพร่ของ อะตอมในโตรเจนและการฟอร์มชั้นสารประกอบ (AIN) โดยทำการทดลองที่ความต่างศักย์ต่างกัน ตั้งแต่ 10-30 kV.และอุณหภูมิตั้งแต่ 250-500 °C การอบชุบทางความร้อนชนิด PIII นี้จะใช้ Electron Cyclotron Resonance (ECR) เป็นแหล่งกำเนิดพลาสมา ชิ้นงานที่ใช้ในการทดลองเป็น อะลูมิเนียม 99.99% จากผลการทดลองพบว่า เกิดการฟอร์มของ AIN แบบCubic ที่อุณหภูมิต่ำ กว่า 300 °C และโครงสร้างแบบ Hexagonal ที่อุณหภูมิมากกว่า 390 °C (ดังรูปที่ 2.4)

รูปที่ 2.4 XRD diffractogram สำหรับชิ้นงานที่ฝังอิออนกับปริมาณ ไนโตรเจน1.2×10¹⁸ N/cm² ที่อุณหภูมิต่างกัน (h-AIN = hexagonal AIN, c-AIN = cubic AIN) [4]

จากรูปที่ 2.4 สังเกตว่าที่อุณหภูมิต่ำจะเกิดการฟอร์มของชั้นสารประกอบ AIN ที่ตำแหน่ง 0.145 และ 0.24 แบบ Cubic เนื่องจากอุณหภูมิต่ำจึงส่งผลให้พลังงานของอิออนต่ำตามไปด้วย แต่เมื่ออุณหภูมิสูงขึ้นพบว่าโครงสร้างของ AIN แบบ Cubic หายไปแต่จะเกิดแบบโครงสร้าง Hexagonal แทนที่ ซึ่งแสดงดังตำแหน่งค่าระยะห่างระหว่างระนาบที่ 0.155, 0.237, 0.249 และ 0.27 nm ทั้งนี้เนื่องจาก อิออนไนโตรเจนมีพลังงานมากพอที่จะปรับเปลี่ยนการจัดเรียงตัวให้อยู่ใน รูปเสถียรที่สุดเนื่องจากอุณหภูมิสูงส่งผลให้พลังงานอิออนสูงไปด้วย นอกจากนี้ยังพบอีกว่าในการ ฝังอิออนสู่ชิ้นงานแต่ละครั้งปริมาณอิออนที่เหลือค้างในชิ้นงานแตกต่างกันดังรูปที่ 2.5 จะสังเกต ว่าปริมาณอิออนที่เหลือค้าง (retained dose) จะมีค่าอยู่ที่ประมาณ 10% ของอิออนไนโตรเจนที่ ตกกระทบ ณ อุณหภูมิต่ำแต่เมื่ออุณหภูมิสูงขึ้นถึง 500 °C ปริมาณของอิออนไนโตรเจนเพิ่มเป็น 35% ทั้งนี้เนื่องจากที่อุณหภูมิมากกว่า 300 °C การกระจายตัวของไนโตรเจนจะถูกควบคุมด้วย กระบวนการแพร่แสดงว่ายิ่งอุณหภูมิสูงการแพร่ของอะตอมไนโตรเจนเข้าสู่อะลูมิเนียมยิ่งเกิดได้ดี ดังนั้นถ้าต้องการให้เกิดการฟอร์มชั้น AIN ดีต้องทำ PIII ที่ความต่างศักย์และอุณหภูมิสูงจาก งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าการสร้างชั้น AIN ด้วยวิธี PIII สามารถสร้าง AIN แบบ cubic และ AIN แบบ hexagonal จากการควบคุมตัวแปรที่ใช้ในการทดลอง อย่างไรก็ตามชั้นเคลือบมีความหนา
ไม่มากนักและอุปกรณ์ซับซ้อนและราคาแพง นอกจากนี้ยังพบว่าโดยมากจะทำการอบชุบความ
ร้อนแบบPIII กับวัสดุที่เป็นสเตนเลสเพื่อเพิ่มความต้านทานการกัดกร่อนมากกว่าทำกับอะลูมิเนียม

รูปที่ 2.5 กราฟแสดงค่า ปริมาณไนโตรเจนเหลือค้าง (retained dose) กับอุณหภูมิ [4]

วิธีฝังอิออนและวิธีการเคลือบแบบสเปรย์ร้อนมีข้อจำกัดคือไม่สามารถทำการปรับปรุงผิว กับชิ้นงานที่มีรูปร่างที่ซับซ้อนได้ในกรณีของการการเคลือบแบบสเปรย์ร้อน ส่วนกรณีของการฝัง อิออนพบว่าต้องใช้ความต่างศักย์ที่สูงมากรวมทั้งเครื่องมือมีราคาแพงและเกิดชั้นฟิล์มที่บางดัง นั้นเพื่อแก้ปัญหาตรงส่วนนี้จึงลองใช้วิธีที่เรียกว่า พลาสมาในตรายดิง

2.3 ในตรายดิงจากก๊าซ

การทำในตรายดิงจากก๊าซจะใช้ก๊าซที่มีในโตรเจนเป็นตัวจ่ายในโตรเจนสู่ชิ้นงานเนื่องจาก ในโตรเจนเป็นก๊าซที่ไม่แตกตัวดังนั้นจึงไม่สามารถให้อะตอมในโตรเจนแก่ชิ้นงานได้ การแพร่ซึมจะ ไม่เกิดขึ้น ดังนั้นจึงใช้ใช้ก๊าซแอมโมเนีย ดังสมการ **2NH**₃ = **2N**₂ + **3H**₂ **[5]** ซึ่งการทำให้ก๊าซ แอมโมเนียแตกตัวจะอาศัยความร้อน วิธีการทำในตรายดิงจากก๊าซมีข้อเสียที่ อัตราการแพร่ของ อะตอมในโตรเจนเข้าสู่ชิ้นงานต้องใช้เวลานานไม่สามารถควบคุมทิศทางการแพร่ของก๊าซไปยังชิ้น งานทำให้ก๊าซลอยห่างจากชิ้นงานและแพร่เข้าสู่ชิ้นงานน้อยขณะทำในตรายดิงและถ้าเป็นกรณีที่ ทำในตรายดิงอะลูมิเนียมจะทำได้ยากเนื่องจากอะลูมิเนียมมีฟิล์มออกไซด์ (Al₂O₃) ดังนั้นโอกาสที่ อะตอมในโตรเจนแพร่สู่อะลูมิเนียมจึงเป็นไปได้ยากเนื่องจากอะตอมในโตรเจนไม่มีพลังงานมาก พอที่จะแพร่ทะลุผ่านชั้นฟิล์มดังกล่าว จะเห็นได้ว่าวิธีดังกล่าวมีความยุ่งยาก ดังนั้นปัจจุบันจึงหัน มาใช้การทำไนตรายดิงแบบพลาสมา

2.4 ในตรายดิงจากพลาสมา

ในตรายดิงแบบพลาสมาเป็นวิธีอาศัยสภาวะพลาสมาของในโตรเจนเป็นตัวกลางในการ เพิ่มปริมาณในโตรเจนให้แก่ชิ้นงาน ไนโตรเจนจะมาจากในโตรเจนผสมไฮโดรเจนหรือแอมโมเนียก็ ได้สำหรับคำจำกัดความของพลาสมาพบว่า พลาสมา คือ สถานะหนึ่งของสสารที่เกิดขึ้นเมื่อก๊าซมี พลังงานมากกว่าศักย์ในการแตกตัวเป็นอิออน ทำให้ก๊าซในสภาวะนี้พยายามแตกตัวเป็นอิออน บวกและอิเล็กตรอน (lonize) ทำให้สถานะพลาสมาสามารถนำไฟฟ้าได้ [6] กระบวนการในตราย ดิงแบบพลาสมาจะวางชิ้นงานในเตาสุญญากาศและให้ชิ้นงานต่อเข้ากับขั้วลบ (คาโทด) และเตา สุญญากาศจะเชื่อมเข้ากับระบบไฟฟ้าซึ่งเป็นขั้วบวก (อาโนด) ปั้มสุญญากาศและระบบจ่ายก๊าซ จะสูบอากาศจะเชื่อมเข้ากับระบบไฟฟ้าซึ่งเป็นขั้วบวก (อาโนด) ปั้มสุญญากาศและระบบจ่ายก๊าซ ล่อแรงดันไฟฟ้าจะถูกจ่ายให้กับชิ้นงานและผนังเตา ภายใต้แรงดันไฟฟ้าที่แตกต่างกันมากรวมทั้ง อยู่ในสุญญากาศโมเลกุลอะตอมของก๊าซผสมจะถูกกระตุ้นให้แตกตัวออกเป็นอิออนเกิด ปรากฏการณ์เรืองแสง เรียกว่า โกลดิสชาร์ต เกิดกระแสไฟฟ้าไหลระหว่างขั้วทั้งสอง กระแสไฟฟ้านี้ จะเกิดจากอิเล็กตรอนประจุญาวิ่งเข้าสู่ขั้วบวก(อาโนด) และ อิออนประจุบวกวิ่งเข้าสู่ลบ(คาโทด) อิออนประจุบวกวิ่งเข้าชนผิวชิ้นงานด้วยพลังงานจลน์มีค่าสูง ซึ่งพลังงานดังกล่าวยังถ่ายเทเป็น ความร้อนให้แก่ชิ้นงาน และแพร่เข้าสู่ผิวชิ้นงาน ดังสมการ

$$E_{ion} = A + E_{kin} + Q$$

เมื่อ A = งานในการแยกอะตอมและอิเล็กตรอนออกจากผิวชิ้นงาน, E _{kin} = พลังงานจลน์ของ อนุภาคที่แตกตัว, Q = พลังงานของอิออนที่เปลี่ยนเป็นความร้อน

ลักษณะของโกลดิสซาร์ตจะเกิดขึ้นได้ก๊าซต้องมีความดันต่ำ (เป็นสุญญากาศปานกลาง-มาก) เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการของโกลดิสซาร์ตจะดูได้จาก Paschen curve (รูปที่2.6) จากรูปแสดงการคายประจุ (Discharge) ชนิดต่าง ๆ แบ่งตามแรงดันและกระแสไฟฟ้า ซึ่งช่วงที่ใช้งานในการทำพลาสมาจะเป็นช่วงที่เรียกว่า แอบนอร์มอล (Abnormal) เป็นช่วงที่ความ ต่างศักย์และกระแสไฟฟ้าเพิ่มขึ้น เนื่องจากความหนาแน่นของกำลัง (Power densities) เพิ่มขึ้น แต่เมื่อกระแสไฟฟ้าเพิ่มขึ้นเกินช่วงการคายประจุแบบแอบนอร์มอลเล็กน้อย จะเริ่มเกิดการอาร์ค (Arc dis - charge) ดังนั้นต้องมีการควบคุมความต่างศักย์ให้อยู่ในช่วงการคายประจุแบบ แอบนอร์มอล ขณะทำการในตรายดิงแบบพลาสมา [5,7]

การทำในตรายดิงแบบพลาสมากับอะลูมิเนียมพบว่าจะเกิดการรวมตัวระหว่างอะลูมิเนียมกับ ในโตรเจนกลายเป็นขั้นอะลูมิเนียมในตรายด์ (AIN) มีคุณสมบัติที่ดี คือ ต้านทานการสึกหรอ, ด้านทานการกัดกร่อนและมีความแข็งสูงแต่คุณสมบัติของอะลูมิเนียมพบว่าที่ผิวจะมีฟิล์มออกไซด์ (Al₂O₃)เป็นฟิล์มที่ต้านทานการกัดกร่อนให้กับอะลูมิเนียม ฟิล์มนี้จะขัดขวางไนโตรเจนแพร่เข้าสู่ผิว ดังนั้นในการทำในตรายดิงแบบก๊าซจึงทำได้ยาก แต่ถ้าเป็นการทำในตรายดิงแบบพลาสมาจะมี กระบวนการที่เรียกว่าสปัตเตอริง(Sputtering) กระบวนการนี้จะเป็นการทำในตรายดิงแบบพลาสมาจะมี กระบวนการที่เรียกว่าสปัตเตอริง(Sputtering) กระบวนการนี้จะเป็นการทำความสะอาดผิวชิ้นงาน รวมทั้งกำจัดชั้นฟิล์มออกไซด์ (Al₂O₃) เพราะเมื่ออออนวิ่งชนผิวชิ้นงาน อะตอมโลหะจะแตกตัวใน ระหว่างการสปัตเตอริง พลังงานของอิออนบางส่วนจะเปลี่ยนเป็นงานแยกอะตอมและอิเล็กตรอน ออกจากผิวชิ้นงานและพลังงานจลน์ของอนุภาคที่แตกตัวดังนั้นทั้งอะตอมของโลหะและอโลหะเช่น คาร์บอน(C),ออกซิเจน (O) และในโตรเจน (N) เป็นต้น จะถูกทำให้หลุดออก และประโยชน์ของ กระบวนการไนตรายดิงแบบพลาสมา

2.5 การสปัตเตอริง

จุดประสงค์เพื่อกำจัดชั้นฟิล์มออกไซด์ โดยงานวิจัยของ Tohru Arai, Hironori Fujita และ Hideo Tachikawa [8] ได้ศึกษาผลของการสปัตเตอร์ริงด้วย Ar, H₂, N₂ที่มีผลต่อผิวอะลูมิเนียมซึ่ง การใช้อาร์กอนสปัตเตอริงก่อนการไนตรายดิงแสดงความสัมพันธ์ดังรูปที่ 2.7 จากรูปพบว่าน้ำหนัก ชิ้นงานทดสอบเพิ่มขึ้นพร้อมกับการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิในตรายดิงจากการตรวจสอบจาก X-ray diffraction พบโครงสร้าง wurtzite ของชั้น AIN ทั้งนี้น้ำหนักชิ้นงานที่เพิ่มขึ้นเป็นเพราะเกิดจาก การฟอร์มชั้น AIN จะสังเกตได้ว่าถ้าสปัตเตอริงโดยใช้ไฮโดรเจนหรือไนโตรเจนจนกระทั่งอุณหภูมิ ถึง600°Cน้ำหนักจะไม่เปลี่ยนแปลงมากนักดังนั้นการสปัตเตอริงด้วยการใช้ไฮโดรเจนหรือไนโตร เจน ส่งผลต่อการฟอร์ม AIN ไม่ดีเท่าการสปัตเตอริงจากอาร์กอน

รูปที่ 2.7 ความสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนักของชิ้นงาน 1050 หลังจากไนตรายดิงและอุณหภูมิ ในตรายดิงโดยใช้ก๊าซในการสปัตเตอริงแตกต่างกัน [8]

ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงน้ำหนักและเวลาในการสปัตเตอริง จากรูปที่ 2.8 แสดงผล ของการสปัตเตอริงโดยใช้ไฮโดรเจนหรือไนโตรเจนไม่ทำให้น้ำหนักเปลี่ยนแปลงแต่การสปัตเตอริง จากอาร์กอนทำให้น้ำหนักลดลงเมื่อเพิ่มเวลา แสดงว่าการใช้อาร์กอนส่งผลให้เกิดการหลุดออก ของอะตอมที่ผิวโลหะดังนั้นเมื่อชั้น (Al₂O₃) หลุดออกจะทำให้การแพร่ของอะตอมไนโตรเจนเข้าสู่ ผิวชิ้นงานอะลูมิเนียมได้ง่ายขึ้น

รูปที่ 2.8 ความสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนักที่เปลี่ยนแปลงของชิ้นงาน 1050 จากการสปัตเตอริง และเวลาในการสปัตเตอริง [8]

นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเกี่ยวกับการสปัตเตอริงด้วยแก๊สอาร์กอนและอาร์กอนผสม ไฮโดรเจนในงานวิจัยของ Michael Quast และคณะ [9] ได้กล่าวไว้ว่า ในการทำความสะอาด ผิวขึ้นงานเพื่อกำจัด Al₂O₃ สามารถทำได้โดยการเพิ่มความดันของแก๊สอาร์กอนและอีกวิธีคือการ ผสมแก๊สอาร์กอนกับไฮโดรเจนในกระบวนการสปัตเตอริงเพราะการทำเช่นนี้เป็นการเพิ่มChemical etching เนื่องจากการเพิ่มไฮโดรเจนในกระบวนการช่วยลดความหยาบที่ผิวและลดปริมาณออกซิเจนที่ ผิวขึ้นงาน ในงานวิจัยนี้ได้นำชิ้นงานอะลูมิเนียมเกรด 1050 A (Al 99.5) และอะลูมิเนียมเกรด 2024(AlCuMg2)มาทดลองด้วยกระบวนการพลาสมาในตรายดิงภายใต้สุญญากาศ10⁴ ปาสคาล ก่อนอื่นจะทำการทดลองด้วยกระบวนการพลาสมาในตรายดิงภายใต้สุญญากาศ10⁴ ปาสคาล ก่อนอื่นจะทำการทดลองด้วยการสปัตเตอริงด้วยอาร์กอนและอาร์กอนผสมไฮโดรเจนที่ความดัน ช่วง 15-21 ปาสคาลและให้ความร้อนกับชิ้นงานจาก 260 °C ถึง 450 °C ใช้เวลาในการทำ 0.5 ซ. ม.ถึง 2 ซ.ม. หลังจากนั้นจะทำในตรายดิงด้วยในโตรเจน, ไนโตรเจนผสมอาร์กอนและไนโตรเจน ผสมไฮโดรเจน ที่ความดันจาก 20 ถึง 50 ปาสคาลและอุณหภูมิจาก 400 ถึง 460°C ใช้เวลา 0.5 ซ.ม.ถึง 2 ซ.ม ในขณะทำพลาสมาไนตรายดีจะให้ความต่างศักย์ด้วยไฟฟ้ากระแสตรง (DC power supply) 600 โวลต์ ผลการทดลองในระหว่างกระบวนการสปัตเตอริงจะถูกบันทึกค่าของมวลและ การกระจายพลังงานของอิออนที่ชนขั้วคาโทดแสดงดังรูปที่ 2.9

รูปที่ 2.9 สัดส่วนความเข้มของอะลูมิเนียมและอิออนออกซิเจนระหว่างการสปัตเตอริง (ก) อะลูมิเนียมบริสุทธิ์(20 Pa Ar, 450 °C) (ข) อะลูมิเนียมเกรด 2024 (15 Pa Ar,400°C) [9]

จากทั้งสองกราฟแสดงให้เห็นว่า การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนอะลูมิเนียมกับออกซิเจนจะเริ่มคงที่เมื่อ เวลาผ่านไป 25 และ 50 นาทีของอะลูมิเนียมบริสุทธิ์และอะลูมิเนียมเกรด 2024 ตามลำดับ สำหรับเวลาที่ไม่ตรงกันที่จุดคงที่เกิดจาก ความดันของอาร์กอนและอุณหภูมิที่ใช้ต่างกัน เมื่อ ตรวจสอบด้วย EPMA พบว่า เมื่อเริ่มแรกทำสปัตเตอร์จะเกิดการฟอร์มของชั้นออกไซด์หนา ประมาณ 0.1 ไมครอนเมตร ปริมาณความเช้มชั้นของออกไซด์ 65 at.% การหลุดออกของ ออกไซด์จะไม่สม่ำเสมอทั่วทั้งผิวแสดงดังรูปที่2.10จากรูปจะเห็นว่าเกิดออกไซด์ขนาดเล็ก (oxidefree circle)

รูปที่ 2.10 ภาพจาก SEM ของซิ้นงานอะลูมิเนียมบริสุทธิ์ที่ผ่านการสปัตเตอริง ความดัน 20 ปาสคาล,400 °C (ก) 30 นาที, (ข) 45 นาที ,(ค) และ (ง) 60 นาที [9]

พื้นที่ของออกไซด์ที่เคยคลุมผิวชิ้นงานลดลงอย่างรวดเร็วเมื่อเวลาในการสปัตเตอริงเพิ่มขึ้นและ เกิด (oxide- free circle) ในลักษณะของทรงกรวย (cone formation) เกิดขึ้นอย่างฉับพลัน จึง เป็นสาเหตุการเกิดความหยาบที่ผิว หลังจากการสปัตเตอริงผ่านไป 1 ชั่วโมงพบว่า ชั้นออกไซด์ หลุดออกจากผิวอย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ EPMA และ TEM พบว่า การเกิด cone formation มีสารประกอบโลหะรวมอยู่ด้วย

ิสำหรับกรณีของอะลูมิเนียมเกรด 2024 ซึ่งมีแมกนีเซียม (Mg) ผสมอยู่ด้วยจากการ ตรวจสอบด้วย EPMA พบว่าก่อนทำสปัตเตอริงมีแมกนีเซียมที่ผิว 2 at.% หลังการสปัตเตอริงผ่าน ไป 30 นาที ปริมาณแมกนีเซียมที่พบในชั้นออกไซด์เพิ่มเป็น 6.5 at.% เมื่อเพิ่มเวลาสปัตเตอร์อีก 30 นาทีพบว่าชั้นออกไซด์หลุดออกจนหมดสิ้นและไม่พบแมกนีเซียมอยู่ที่ผิว ซึ่งผลจากจากการ สปัตเตอริงทำให้บริเวณใกล้ผิวของโลหะอะลูมิเนียมผสมเกรด 2024 มีการเปลี่ยนแปลงโดย ลักษณะที่เกิดจะเป็นรูที่ชั้นออกไซด์ และเกิดการตกผลึกของ AICu ดังรูปที่ 2.11

รูปที่ 2.11 ภาพจาก SEM (Blackscattered electron image) ของ อะลูมิเนียมเกรด 2024 หลังการสปัตเตอริง 30 นาที(15 ปาสคาล, 400 °C)

อุณหภูมิและความดันแก๊สก็ส่งผลต่อการสปัตเตอริงเช่นกัน จากการทดลองพบว่าการทำสปัตเตอริง ที่อุณหภูมิตั้งแต่ 275 °C ขึ้นไปจะเหมาะสมกับการทำสปัตเตอริงเพราะจะทำให้ออกไซด์หลุดออก จากผิวได้ดีที่สุด ส่วนความดันแก๊สอาร์กอนพบว่า การเพิ่มความดันจะทำให้เกิดการเพิ่มจำนวน ของอิออนอาร์กอน ซึ่งมีผลต่อการทำพลาสมา ดังแสดงในรูปที่ 2.12 จากรูปจะเห็นว่าที่ความดันสูง ก่าสัดส่วนความเข้ม (intensity ratio) ของ AI : O₂ จะเพิ่มขึ้นตามเวลาในการสปัตเตอริง แต่เมื่อเพิ่ม ความดันขึ้นจะพบว่าก่าความดันสูงสุดที่เป็นไปได้ คือ 17.9 ปาสกาลและก่า intensity ratio ของ AI : O₂ จะเริ่มเข้าสู่สภาวะคงที่ ณ เวลา 40 นาที

การสปัตเตอริงของเกรด 2024 (Ar, 400 °C) ที่ความดันต่างกัน [9]

การผสมไฮโดรเจนเข้ากับอาร์กอน มีอิทธิพลอย่างมากต่อการทำสปัตเตอริง สำหรับ งานวิจัยนี้ได้ทำการเพิ่มไฮโดรเจน 10% เข้าผสมกับพลาสมาอาร์กอนในขั้นตอนการสปัตเตอริง ซึ่ง ชิ้นงานที่เป็นอะลูมิเนียมบริสุทธิ์แสดงดังรูปที่ 2.13

รูปที่ 2.13 ภาพจาก SEM แสดงพื้นผิวของอะลูมิเนียมบริสุทธิ์หลังการ สปัตเตอริง 0.5 ช.ม. ใน Ar/H₂ = 10:1 ความดัน 20 ปาสคาล , 410 °C [9]

ผลที่ออกมาพบว่าความเร็วในการหลุดออกของออกไซด์มากกว่าการเกิด Cone formation ส่วนใน ชิ้นงานอะลูมิเนียมเกรด 2024 พบว่าผิวมีความเรียบกว่าและเกิดหลุมที่ไม่ลึกมากที่ผิวไม่พบ Cone formation ซึ่งผิวที่ต่างกันของสองชิ้นงานมาจากส่วนผสมทางเกมีของแต่ละชิ้น การทำสปัตเตอริง ด้วยอาร์กอนผสมไฮโดรเจนสามารถลดออกซิเจนได้น้อยกว่า 5 al.% เมื่อเทียบกับสปัตเตอร์ด้วย แก๊สอาร์กอนเพียงอย่างเดียว(12at.%) จากงานวิจัยนี้กล่าวได้ว่า การทำสปัตเตอริงส่งผลต่อลักษณะ ผิวที่หยาบขึ้น เนื่องจากการเกิด micro-cone formation ที่ผิวสูงประมาณ 10 นาโนเมตรแต่ทั้งนี้ อัตราการเกิดในตรายดิงของอะลูมิเนียมและการตกผลึก(precipitation)ที่ต่างกันก็จะส่งผลต่ออักษณะ ของ Cone formation ที่ด่างกันด้วย ดังแสดงในรูปที่ 2.14 ซึ่งแสดงลักษณะผิวของชิ้นงาน อะลูมิเนียมเกรด 2024 ภายหลังการทำในตรายดิง 30 นาที จากรูปพบว่าสัมพันธ์กับการตกผลึกของ AlCu ที่เกิดขึ้น ซึ่งชั้นในตรายด์ที่เกิด คือ AIN (Hexagonal Aluminium Nitride) ความหนาของ ชั้นในตรายด์ขึ้นอยู่กับอุณหภูมิ เพราะเมื่อลดอุณหภูมิลงมาที่ 400°C จะไม่เกิดชั้นในตรายด์ที่อัด แน่นบนผิวชิ้นงานอะลูมิเนียมบริสุทธิ์ ในกระบวนการสปัดเตอริงแบ่งได้เป็น 3 ขั้นตอนหลักๆ คือ 1.การเกิดชั้นออกไซด์ 2.การหลุดอกของชั้นออกไซด์และ3.เกิดการสปัตเตอร์ที่ผิวของสารประกอบ โลหะและความหยาบผิวเกิดขึ้นเนื่องจากเกิด cone formation

กระบวนการสปัตเตอริงเริ่มด้วยการฟอร์มชั้นออกไซด์หนาประมาณ 0.1 ไมครอนเมตร ชั้น ออกไซด์ดังกล่าวสมมติฐานว่าเกิดจากน้ำบางส่วนตกค้างที่ผนังแชมเบอร์ หลังจากนั้นเมื่อมีการ เพิ่มอุณหภูมิให้กับชิ้นงาน 350 °C ทำให้น้ำระเหยออกมาจากผนังแชมเบอร์ส่วนผสมทางเคมีของ ชั้นออกไซด์ขึ้นอยู่กับวัสดุแต่ละชนิดแนวโน้มในการเกิดชั้นออกไซด์ลดลงพร้อมกับการลดลงของ อุณหภูมิชิ้นงานยิ่งถ้าอุณหภูมิต่ำกว่า 275°C จะไม่พบการโตของชั้นออกไซด์ การหลุดของ ออกไซด์จะไม่สม่ำเสมอ ซึ่งความไม่สม่ำเสมอของผิวนำไปสู่การเกิด cone formation ซึ่งระหว่าง กระบวนการในตรายดิงอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงโครสร้างที่ผิวชิ้นงานเล็กน้อยเช่นในกรณีของ อะลูมิเนียมเกรด 2024 จะเกิดการตกผลึกของ AICu และมีโอกาสที่จะเกิดเป็นรูเล็กๆ บนผิวชิ้นงาน

2.6 การสร้างพลาสมาจากไฟฟ้ากระแสตรง (DC)

การสร้างพลาสมาจากไฟฟ้ากระแสตรงจะอาศัยความต่างศักย์เพื่อกระตุ้นโมเลกุลและ อะตอมของก๊าซผสมให้แตกตัวออกเป็นอิออนและเกิดกระแสไฟฟ้าไหลระหว่างขั้วทั้งสอง กระแส ไฟฟ้าจะเกิดจากอิเล็กตรอนประจุลบวิ่งเข้าสู่ขั้วบวก(อาโนด) และอิออนประจุบวกวิ่งเข้าสู่ลบ (คาโทด) อิออนประจุบวกวิ่งเข้าซนผิวชิ้นงานด้วยพลังงานจลน์มีค่าสูง ซึ่งพลังงานดังกล่าวยังถ่าย เทเป็นความร้อนให้แก่ชิ้นงานและแพร่เข้าสู่ผิวชิ้นงาน พบว่าถ้ายิ่งต้องการกระตุ้นให้เกิดการแตก ตัวของอะตอมมาก ยิ่งต้องเพิ่มความต่างศักย์ให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งพบว่าชิ้นงานที่ทำไนตรายดิงวิธีนี้จะ เกิดความร้อนที่ชิ้นงานสูงซึ่งอาจทำให้เกิดความเค้นระหว่างชั้น AIN และเนื้อวัสดุหลังการเย็นตัว งานวิจัยของ M.Moradshahi, T.Tavakoli, S.Amiri และ Sh.Shayeganmehr [10] ศึกษาการทำ ในตรายดิงแบบพลาสมาที่เกิดจากไฟฟ้ากระแสตรงกับชิ้นงานโลหะผสมอะลูมิเนียม ชิ้นงานที่ใช้ ทด ลองเป็นโลหะผสมอะลูมิเนียมเกรด 1100 โดยให้ความต่างศักย์อยู่ที่ 700 V. และอุณหภูมิ 400°Cจากผลการทดลองหลังจากทำในตรายดิงของชิ้นงาน1100ที่ความดันต่างกันดังตารางที่2.2

Sample No.	Pressure (Pa)	Temp. (°C)	N ₂ /H ₂	Time (h.)
2	46.5	400	4/1	8
3	60	400	4/1	8
4	80	400	4/1	8

ตารางที่ **2.2** ผลการทดลองการทำไนตรายดิงชิ้นงาน **1100** ที่ความดันต่างกัน [10]

การกระจายตัวของอะตอมที่เกิดจากอิทธิพลของความดันก๊าซ(แรงดันไฟฟ้า)ขณะทำไนตรายดิง แสดงดังรูปที่ 2.9

พบว่าความเข้มข้นของในโตรเจนช่วงที่เป็นชั้นในตรายด์ ในชิ้นงานที่ 4 จะมีค่าความเข้มข้นมากสุด เมื่อเทียบกับชิ้นงานที่ 2 และ 3 แสดงว่าความดันก๊าซเพิ่มขึ้นทำให้ความเข้มข้นของในโตรเจน เพิ่มขึ้นด้วยเพราะความดันสูงจะทำให้จำนวนแก๊สมีมากและพร้อมที่จะแตกตัวเป็นอิออน ส่งผลต่อ การเกิดชั้น AIN ได้ดี ชั้น AIN จากการทดลองมีความหนาอยู่ที่ประมาณ 2.2 μm. และความ เข้มข้นของไนโตรเจนอยู่ที่ 35-40% เมื่อตรวจสอบ XRD พบว่าเกิด เฟส AIN แบบ face centered cubic รวมทั้ง fcc metallic อะลูมิเนียมและอะลูมิเนียมออกไซด์

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยเกี่ยวกับพลาสมาในตรายดิงชนิดไฟฟ้ากระแสตรงของ P.Visuttipitukul และ T.Aizawa [11] ได้กล่าวถึงการทำพลาสมาในตรายดิงแบบไฟฟ้ากระแสตรง กับชิ้นงานที่เป็นอะลูมิเนียมและอะลูมิเนียมผสมพื่อศึกษาอิทธิพลทาง physical, chemical และ precipitation ที่เกิดขึ้นในขณะการทำในตรายดิง ในทางกายภาพ (Physical) ะพิจารณาขนาด เกรนที่เล็กลงที่มีอิทธิพลต่อชั้นในตรายด์ ทางเคมี (Chemical) จะพิจารณาถึงการเกิด TiN ร่วมกับ การเกิด AIN และสุดท้ายการตกผลึก (Precipitation) จะพิจารณากรตกผลึกของ Al₂Cu เป็นหลัก ซึ่งผู้วิจัยได้กล่าวไว้ว่า ในกระบวนการในตรายดิงจะประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก คือ presputtering, nucleation และ growth ซึ่งกระบวนการ presputtering เป็นขั้นตอนในการกำจัดชั้น ออกไซด์(Al₂O₃)บนผิวอะลูมิเนียมเพราะชั้นออกไซด์ดังกล่าวจะขัดขวางการแพร่ของอิออนไนโตร-เจนเข้าสู่ชิ้นงาน หลังจากผ่านกระบวนการนี้จะเข้าสู่ช่วงที่เป็น**nucleation** ซึ่งจะเกิด AIN เป็นเม็ด เล็กๆ หรือเกาะกันเป็นกลุ่มบนผิวชิ้นงานอะลูมิเนียม หลังจากที่ AIN เกิดคลุมทั่วทั้งผิวแล้วการโต (growth) ของชั้นในตรายด์จะถูกควบคุมด้วยการแพร่ของในโตรเจน ซิ้นงานที่ใช้ในการทดลอง

ประกอบด้วย อะลูมิเนียมที่ผ่านการหล่อ, ขึ้นรูปด้วยวิธี bulk mechanical alloying (BMA) อะลูมิเนียมผสม 1 wt% ไทเทเนียม ด้วยวิธี BMA และ Al-6Cu-0.5 Mg (wt-%) ด้วยการหล่อที่ อุณหภูมิ 923 K. ใน graphite die. ในขั้นตอนการทำพลาสมาระบบจะอยู่ภายใต้สภาวะที่เป็น สุญญากาศความดันน้อยกว่า 2.66 ปาสคาล หลังจากนั้นจะปล่อยแก๊สไนโตรเจนเข้าจนความดัน ถึง 133.3 ปาสคาลทำการเพิ่มอุณหภูมิให้กับชิ้นงานตามที่ต้องการพร้อมกับการให้ความต่างศักย์ 200 โวลต์ เพื่อทำการสปัตเตอริง หลังจากผ่านการทำสปัตเตอริงแล้วก็เข้าสู่ขั้นตอนการทำในตราย ดิงโดยปล่อยไนโตรเจนต่อไฮโดรเจนในสัดส่วน 3:1 จนความดันคงที่ 533.3 ปาสคาลพร้อมกับให้ ความต่างศักย์ 200 โวลต์ จากการทดลองพบว่า ลักษณะผิวของชิ้นงานจะเปลี่ยนจากสี metallic shinning เป็น dark grey หรือ shinny black สีของชิ้นงานบ่งบอกถึง hexagonal AIN ซึ่งผลจาก XPS และ TEM ต่างก็ยืนยันถึงการเกิดชั้น AIN พบว่าเมื่อเวลาในการทำในตรายดิงเพิ่มความหนา ของชั้นในตรายด์ก็จะเพิ่มด้วยและจาก binary phase diagram ของ Al-N พบว่าความสามารถใน การละลายได้ของไนโตรเจนใน AIN เท่ากับ 3 × 10⁻⁴ at-% ที่อุณหภูมิ 823 เคลวิน นอกจากนี้ พบว่าขนาดของเกรนก็มีผลกับการทำพลาสมาในตรายดิง

ซึ่งจากงานวิจัยนี้ได้ทดลองกับอะลูมิเนียมที่ผ่านการขึ้นรูปด้วยวิธี BMA ทำให้ขนาดเกรน ลดลงจาก 40 ไมครอนเมตรเหลือเพียง 1 ไมครอนเมตร และเมื่อนำผลการทดลองมาเทียบกับ

19

อะลูมิเนียมที่ผ่านการหล่อพบว่าความหนาของชั้นในตรายด์ของอะลูมิเนียมที่ผ่านการหล่อ 3 μm แต่ชิ้นงานที่ผ่านการอัดด้วยวิธี BMA หนา 19 ไมครอนเมตร แสดงว่าขนาดเกรนมีผลต่อการเกิดชั้น AIN ส่วนชิ้นงานที่เกิด TIN ร่วมกับ AIN พบว่า TIN ก็มีอิทธิพลกับการเกิด AIN ด้วย ในการทดลอง นี้ได้ทดสอบและวิเคราะห์ชิ้นงานที่ไม่ผสมTiกับผสม 1 wt%Ti พบว่าชิ้นงานที่ผสมเกิดชั้นในตรายด์ ความหนา 3 ไมครอนเมตร โดยไม่ต้องทำการสปัตเตอริงก่อนแต่ชิ้นงานที่ไม่มี Ti ผสมอยู่ไม่เกิดชั้น ในตรายด์

็นอกจากนี้ยังศึกษาโลหะผสมAl-6Cu-0.5Mgเพื่อดูผลที่มาจากการตกผลึก(precipitation) พบว่าชิ้นงานดังกล่าวเกิดชั้นในตรายด์ที่ค่อนข้างสม่ำเสมอทั่วชิ้นงานวัดความหนาได้ 80-90 μm ลักษณะของชั้นในตรายด์จาก SEM ในภาพตัดขวางพบว่าโครงสร้างเป็น columnar โดยแต่ละ columnar มีขนาดประมาณ 20-30 ไมครอนเมตร และจากผลการวิเคราะห์ด้วย GIXD และ EDX พบว่า columnar ดังกล่าวประกอบด้วย AIN และ Al₂Cu นอกจากนี้สัมประสิทธิ์การแพร่ของ ในโตรเจนจะต่ำลงในชั้น AIN และไม่พบการละลายของไนโตรเจนใน Al₂Cu ดังนั้นเส้นทางการแพร่ ของในโตรเจนในกระบวนการในตรายดิงก็คือ ระหว่างขอบเกรน (interfacial boundaries) ของ AIN และ Al₂Cu และความแข็งของชั้นในตรายด์ประมาณ 1400 Hv. และ Al₂Cu 250-350 Hv.จาก ทั้งหมดที่กล่าวมากล่าวได้ว่าในทางกายภาพอัตราการเกิดชั้นในตรายด์ช้าเพราะสัมประสิทธิ์การ แพร่ของไนโตรเจนที่ต่ำ สามารถปรับปรุงกลไกในการทำไนตรายดิงได้ด้วยการลดขนาดเกรนให้เล็ก ้ลง สำหรับในทางเคมี (Chemical) พบว่าการเกิดร่วมกันของ TiN กับ AIN จะเพิ่มประสิทธิภาพ ในกระบวนการ**nucleation**ขณะทำไ<mark>นตรายดิงได้และการศึกษาอิทธิพลของการตกผลึกพบว่าการ</mark> ตกผลึกของ Al₂Cu จะลดเวลาในช่วง incubation และการตกผลึก(precipitate)ของ Al₂Cu จะยัง เป็นตัวเร่งการเกิดAINบนผิวของโลหะอะลูมิเนียมผสมเพราะขนาดเกรนที่เล็กลงจะเพิ่มพื้นที่ขอบ เกรนส่งผลให้เกิดการแพร่ของไนโตรเจนได้ดีขึ้นและในการเกิดAl₂Cuอีกครั้งขณะทำไนตรายดิงจะ เกิดขอบเกรน (interfacial boundary) ระหว่าง AIN กับ Al₂Cu ซึ่งสอดคล้องกับอัตราการเกิดที่เร็ว จิ้นของชั้นในตรายด์

2.7 การสร้างพลาสมาจากความถี่คลื่นวิทยุ (RF)

การสร้างพลาสมาจากความถี่คลื่นวิทยุจะอาศัยขดลวดที่มีกระแสไฟฟ้าไหลผ่านเหนี่ยวนำ ให้เกิดพลาสมาดังนั้นจะไม่เกิดความร้อนที่ชิ้นงานเพราะไม่ต้องใช้ความต่างศักย์ในการกระตุ้นให้ เกิดพลาสมาเพียงอาศัยค่าที่เป็นลบเพื่อจะดึงดูดอะตอมไนโตรเจนมาเข้าสู่ชิ้นงานเท่านั้น งานวิจัย ของ Sabina Gredelj, Sunil Kumar, Andrea R และ Giuseppe P.cavallaro [12] ศึกษาเกี่ยวกับ การทำในตรายด์ดิงด้วยการสร้างพลาสมาจากความถี่คลื่นวิทยุที่กำลังต่างกัน (Radio frequency plasma nitriding of aluminium at higher power levels) งานวิจัยนี้ใช้ชิ้นงานทดลองเป็น อะลูมิเนียมเกรด2011และกำหนดความถี่คลื่นวิทยุที่กำลัง 500วัตต์และ700 วัตต์ กำหนดอุณหภูมิ ชิ้นงานอยู่ที่ 500 C° เพื่อดูสัดส่วนของ AIN/Al₂O₃ และเปรียบเทียบกับกำลังความถี่คลื่นวิทยุ 100 วัตต์อุณหภูมิผิวชิ้นงาน 575 C°

การทดลองครั้งแรกใช้ RF power ที่ 100 วัตต์ ความดัน 8.7?10⁻¹ ปาสคาล อุณหภูมิ ชิ้นงาน (substrate) 575 °C และใช้เวลาในการทำไนตรายดิง 180 นาที ผลที่ได้รับ คือ ชั้นผิว AIN มีลักษณะไม่เรียบและยังพบ Al₂O₃ ในชั้น AIN ด้วย จากผลดังกล่าวพบว่า ยิ่งเพิ่มอุณหภูมิในตราย ดิงและเวลาให้มากขึ้นจะยิ่งเป็นการเพิ่มสัดส่วน AIN ให้มากขึ้นและลดสัดส่วนที่เป็น Al₂O₃น้อยลง แต่ในทางกลับกันยิ่งเพิ่มอุณหภูมิก็ยิ่งส่งผลต่อผิวชิ้นงานที่หยาบมากขึ้นแต่เมื่อลดอุณหภูมิชิ้นงาน ให้อยู่ที่ 500°C และใช้กำลังความถี่วิทยุที่ 500วัตต์ และ700วัตต์ พบว่าพลาสมาที่เกิดมีความ หนาแน่นมากขึ้นเพราะแก๊สได้รับพลังงานสูงขึ้นในการแตกตัวเป็นอิออนทำให้มีปริมาณอิออนมาก พอที่จะทำปฏิกิริยากับชิ้นงานทดลองขณะทำในตรายดิง ในการแตกตัวเป็นอิออนซึ่งผลจากการ ทดลองดังกล่าวตรวจสอบโดยใช้ XPS (X-ray photoelectron spectra) แสดงดังรูปที่ 2.16

ูรูปที่ 2.16 (ก) Al 2p and N 1s photoelectron ของอะลูมิเนียม 2011ที่ทำไนตรายดิง (ข) 500 °C using a rf power level of 700 W. (ค) 575 °C using rf power level of 100 W. [12]

ซึ่งรูปที่ 2.16(ก) แสดงผล Al2pและN1sที่ RF power 500 วัตต์พบว่าเกิด AlN 58%และปริมาณ N ที่ผิววัดได้ 35%ซึ่งมากกว่าการใช้ RF power ที่ 100 วัตต์ รูปที่ 2.16(ข) แสดง RF power ที่ระดับ 700 วัตต์ พบว่าเกิด AlN 75% และปริมาณ N ที่ผิววัดได้ 33% จากผลการทดลองแสดงว่าที่ RF power 700 วัตต์เกิด AlN ได้ดีกว่า 500 วัตต์นอกจากนี้พบว่าที่กำลังไฟฟ้าสูงจะส่งผลต่อการเกิด สัดส่วนของ AlN/(NH + NH₂) ได้ดีกว่าที่กำลังไฟฟ้าต่ำ ผลจาก SEM จะพบว่าเมื่อชิ้นงานผ่านการ ทำในตรายดิง ลักษณะผิวจะเกิดปุ่มเม็ดเล็กๆ ดังรูป2.17จะเห็นว่าเมื่อRFpowerสูงขึ้นเม็ดดังกล่าว จะมีขนาดเล็กลงและปกคลุมผิวค่อนข้างสม่ำเสมอมากขึ้น เนื่องจากว่ากำลังความถี่วิทยุสูงขึ้นจะ เกิด AlN/ Al₂O₃ สูงด้วยเพราะกำลังไฟฟ้าจะส่งผลให้เกิดการแตกตัวของอิออนและทำให้อิออนมีพ ลังงานจลน์สูงขึ้นด้วย

รูปที่ 2.17 ภาพ SEM ของ Al 2011 (ก) ผิวชิ้นงานที่ขัดก่อนการทำไนตรายดิง, (ข)ชิ้นงานอุณหภูมิ 500 °C, Rf power 500 W. (ค) ผิวชิ้นงานอุณหภูมิ 500 °C, RF power 700 W. (ง) ชิ้นงานอุณหภูมิ 575 °C ใช้ Rf power 100 W. [12]

นอกจากนี้ยังเกิดอนุภาค CuAl₂ (รูป 2.17 ข และ 2.17ค) ลักษณะที่เห็นจะมีขนาดเล็กกว่า 2 μm. เห็นได้ชัดเจนที่ 700 วัตต์ จะเห็นว่าการทำไนตรายดิงที่ RF power 500 และ 700 วัตต์ อุณหภูมิ ชิ้นงาน 500°Cจะได้ผิวที่ผ่านการทำไนตรายดิงเรียบกว่า ที่100วัตต์ซึ่งจะพบว่าที่กำลังความถี่วิทยุ สูงจะเกิด AIN/AI₂O₃ และAIN/(NH+NH₂)สูงด้วยเนื่องจากเกิดการแตกตัวเป็นอิออนสูงส่งผลให้เกิด การฟอร์มชั้นไนตรายด์ได้ดี
2.8 อิทธิพลจากส่วนผสมของก๊าซต่อการทำพลาสมาในตรายดิง

การศึกษาของ M.Moradshahi,T.Tavakoli, S.Amiri และ Sh.Shayeganmehr [10] ได้ศึกษาผลของส่วนผสมของแก๊สที่มีต่อลักษณะของชั้นในตรายด์โดยศึกษาส่วนผสมของแก็ส ไฮโดรเจนและในโตรเจนโดยแบ่งออกเป็นH₂10%,H₂20%และH₂40% พบว่าความหยาบผิวชิ้นงาน จะลดลงเมื่อสัดส่วน H₂ เพิ่มมากขึ้น จากผลการทดลองพบว่าอัตราส่วน H₂20% จะเกิดชั้น AIN ได้ ดีที่สุดเมื่อเทียบกับอัตราส่วนอื่นๆทั้งนี้เนื่องจากการเพิ่มปริมาณH₂ในอัตราส่วนที่เหมาะสมจะส่ง ผลต่อการชนกันของอิออนที่พอเหมาะในพลาสมาทำให้อิออนมีพลังงานจลน์ที่มากพอจะสามารถ แทรกเข้าไปที่ผิวชิ้นงาน นอกจากนี้ H₂ ยังทำให้เกิดชนิดอิออนไนโตรเจนที่หลากหลายและมาก พอที่จะทำปฏิกิริยากับอะลูมิเนียมเกิดเป็นชั้นAIN ดังนั้นอัตราส่วนของแก๊สมีความสำคัญต่อการ ทำพลาสมาในตรายดิง

2.9 คุณสมบัติความต้านทานการสึกหรอและความต้านทานการกัดกร่อนของ AIN

งานวิจัยของP.Vissutipitukul และ T.Aizawa [13]ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้านทานการ สึกหรอของชิ้นงานอะลูมิเนียมที่ผ่านการทำพลาสมาในตรายดิง ซึ่งได้กล่าวถึงคุณสมบัติของชั้นใน ตรายด์ (AIN) เกี่ยวกับความสามารถในการเพิ่มความต้านทานการสึกหรอให้กับอะลูมิเนียมและ ลดค่าสัมปสิทธิ์แรงเสียดทาน ในงานวิจัยนี้ใช้ชิ้นงาน Al-Cu-Mg และอะลูมิเนียมที่มีส่วนผสมของ ธาตุต่างๆกันมาทำพลาสมาในตรายดิงชนิดไฟฟ้ากระแสตรง ที่อุณหภูมิ 723 - 873 เคลวิน ก่อน ทำพลาสมาชิ้นงานถูกสปัตเตอร์ด้วยN⁺หลังจากนั้นนำชิ้นงานที่ผ่านการทำDCพลาสมาในตรายดิง มาทดสอบการสึกหรอด้วยวิธี pin-on-disc (Dry wear mode) โดยใช้แผ่นอะลูมินาเป็น counter material ในการทดสอบจะใช้อะลูมิเนียมเกรด A356 เป็นตัวอ้างอิง ซึ่งแต่เดิมนั้นอะลูมิเนียมเกรด A356 มีค่าสัมปสิทธิ์ความเสียดทาน (friction coefficients) ในช่วงจาก 0.3 -0.4 และค่าเฉลี่ยอยู่ ที่ 0.31 ดังแสดงในรูปที่ 2.18

รูปที่ 2.18 Tribological performance ของอะลูมิเนียม A356 ที่ต้านอะลูมินา (ก) สัมปสิทธ์ความ เสียดทานที่เพิ่มขึ้นตามระยะทาง (ข) ผิวชิ้นงาน A356 ภายหลังการไถลเป็นระยะทาง 600 เมตร[13]

ในกรณีของชิ้นงานที่เป็น Al-Cu-Mg ค่าเฉลี่ยของสัมประสิทธิ์ความเสียดทาน (friction coefficients) อยู่ที่ 0.13 ดังแสดงในรูปที่ 2.19 (ก) และพบว่าปริมาณการสึกหรอ (wear volume) ของ Al-Cu-Mg] ลดลงเป็นครึ่งหนึ่งของอะลูมิเนียมเกรด A356 และไม่ปรากฏบริเวณที่เป็น seizure บนผิว ปริมาณการสึกหรอ (wear volume) แสดงดังตารางที่ 2.3

รูปที่ 2.19 Tribological performance ของอะลูมิเนียม Al-Cu-Mg ที่ด้านอะลูมินา (ก) สัมปสิทธ์ความ เสียดทานที่เพิ่มขึ้นตามระยะทาง (ข) ผิวชิ้นงาน Al-Cu-Mg ภายหลังการไถลเป็นระยะทาง 600 เมตร[13]

ตารางที่ 2.3 แสดงการเปรียบเทียบ friction coefficient และ wear volume [13]

Material	Friction coefficient, μ	Wear volume ^a , W_v (m ³)
Al–Si alloys (A356)	0.31	1.74×10^{-9}
Al-Cu-Mg alloys	0.37	5.14×10^{-9}
Anodized A356 alloys	0.56	0.65×10^{-9}
Nitrided Al-Cu-Mg alloys	0.13	0.37×10^{-9}

^a Wear volume was measured after the sliding distance of 600 m.

นอกจากคุณสมบัติของ AIN จะเพิ่มความต้านทานการสึกหรอแล้วยังเพิ่มความต้านทาน การกัดกร่อนด้วย ดังงานวิจัยของ H-Y Chen, H-R Stock และ P.Mayr [14] ได้ทดสอบการสึกหรอ ของ AIN ด้วยวิธี pin-on- disc ด้วยโหลด 1.8 นิวตัน ผลการทดลองแสดงดังรูปที่ 2.20

เวลา 6 ช.ม. ความหนาชั้น AIN 2 µm [14]

จากกราฟแสดงว่าหลังการทำพลาสมาในตรายดิงชิ้นงานมีความต้านทานการกัดกร่อนเพิ่มขึ้น สำหรับความต้านทานการกัดกร่อนของอะลูมิเนียม Al99.5 ในสารละลายกรด HCI แสดงดังรูปที่ 2.21 พบว่าชิ้นงานหลังการทำพลาสมาในตรายดิงสามารถเพิ่มความต้านทานการกัดกร่อนได้ พิจารณาได้จากกราฟ

จากผลการทดสอบข้างต้นแสดงว่าการทำพลาสมาในตรายดิงสามารถเพิ่มความต้านทานการสึก หรอและความต้านทานการกัดกร่อนให้กับอะลูมิเนียมได้

บทที่ **3**

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้เป็นเครื่องพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุโดย มีลักษณะโครงสร้างและส่วนประกอบที่สำคัญดังรูป

รูปที่ 3.1 เครื่องมือในตรายดิงพลาสมาชนิดคลื่นความถี่วิทยุ

3.1 วัสดุที่ใช้ในการวิจัย

- 3.1.1 โลหะผสมอะลูมิเนียมผสมทองแดง 6% โดยน้ำหนัก ตัดเป็นทรงกระบอกขนาด เส้นผ่าศูนย์กลาง 8 มิลลิเมตร และหนา 2 มิลลิเมตร
- 3.1.2 ก๊าซไนโตรเจน, ก๊าซไฮโดรเจนและอาร์กอน
- 3.1.3 กระดาษทรายเบอร์ 400, 600, 800,1200, 2000 และ 4000 ผงขัดเพชรขนาด
   1 ไมครอน
- 3.1.4 หลอดเฮโลเจน (Halogen)

- 3.1.5 ตัวต้านทาน
- **3.1.6** ตัวไดโอด
- 3.1.7 เครื่องจ่ายไฟฟ้ากระแสตรง (DC power supply)
- 3.1.8 เทปคาร์บอน
- 3.1.9 เทอร์โมคอปเปอร์

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 3.2.1 กล้องจุลทรรศน์แสง (Optical microscope) ใช้ในการตรวจสอบโครงสร้างจุลภาค ของชั้นผิวแข็ง
- 3.2.2 X-ray Diffractrometer แบบ Glancing Incident-Angle X-ray Diffraction (GIXD) ใช้ในการวิเคราะห์สารประกอบที่ผิวชิ้นงานหลังทำไนตรายดิงแบบพลาสมา
- 3.2.3 เครื่อง photoemission electron spectroscopy (XPS) ใช้ในการวิเคราะห์ สารประกอบที่ผิวชิ้นงานหลังทำในตรายดิงแบบพลาสมา
- 3.2.3 เครื่องขัดใช้ในการเตรียมชิ้นงานสำหรับการตรวจสอบโครงสร้างและความแข็ง
- 3.2.4 เครื่อง Atomic Force Microscope (AFM) ใช้ในการวิเคราะห์ลักษณะพื้นผิว

3.3 วิธีดำเนินการวิจัย

3.3.1 การเตรียมชิ้นงานก่อนทำในตรายดิงแบบพลาสมา

ตัดชิ้นงานโลหะอะลูมิเนียมผสมทองแดง 6% โดยน้ำหนักให้ลักษณะเป็น ทรงกระบอกขนาด เส้นผ่านศูนย์กลาง 0.8 เซนติเมตร และหนา 0.2 เซนติเมตรจาก นั้นขัดผิวชิ้นงานด้วยกระดาษทรายเบอร์ 400, 600, 800,1200,2000 และ 4000 ตาม ลำดับล้างชิ้นงานด้วยน้ำเปล่าหลังจากนั้นขัดด้วยผงเพชร 1 ไมครอน ล้างด้วยอะซิ โตนด้วยเครื่องอัลตราโซนิคเป่าให้แห้งหลังจากนั้นนำไปเก็บในภาชนะที่ปิดมิดชิดและ ไม่มีความชื้น

- 3.3.2 การปรับปรุงผิวด้วยในตรายดิงแบบพลาสมาชนิดคลื่นความถี่วิทยุ
  - ก่อนนาชิ้นงานเข้าเครื่องล้างด้วยอะซิโตนด้วยเครื่องอัลตราโซนิกเป็นเวลา 20 นาที และเป่าลมเย็นให้แห้ง
  - 2. เช็ดแท่นอะลูมิเนียมด้วยอะซิโตนให้ทั่วก่อนวางชิ้นงาน
  - 3. ติดเทปคาร์บอนลงบนชิ้นงานและตัวดำมี่ (dummy) เพื่อช่วยในการนำไฟฟ้า

- 4. ติดชิ้นงานและตัวดำมี่ลงบนแท่นอะลูมิเนียม สอดเทอรโมคอปเปอใส่ในตัวดัมมี
- 5. ปิดแชมเบอร์ให้เรียบร้อย
- ทำการสูบอากาศออกจากแชมเบอร์ด้วย Rotary pump จนอ่านค่าความดันได้ 3×10⁻² torr หลังจากนั้นสูบอากาศโดยใช้ diffusion pump จนอ่านค่าความดันได้ 5.5 ×10⁻⁵ torr
- 7. เปิดตัวทำความร้อนให้ถึงอุณหภูมิที่ต้องการขณะเพิ่มอุณหภูมิต้องเปิดน้ำหล่อเย็น มายังแท่นเสียบหลอดเฮโลเจนตลอดเวลาเพื่อป้องกันหลอดขาด
- เปิดแก๊สอาร์กอนเข้าแชมเบอร์ให้ได้ความดันที่ 1 torr . และจุดพลาสมาเป็นเวลา 1 ชั่วโมงขณะเดียวกันจะให้ความต่างศักย์ที่ 150 V.
- 9. หลังจากนั้นสูบแก๊สอาร์กอนออกให้ความดันลงต่ำที่สุด
- 10. ปล่อยแก๊สไนโตรเจนและไฮโดรเจนในอัตราส่วน N:H = 3:1 โดยใช้ Mass Flow Controllerเป็นตัวควบคุมการไหลของแก๊สทำการจุดพลาสมาและให้ความต่างศักย์
- 11. ข้อควรระวังภายใน 2 ชั่วโมงแรกต้องเฝ้าเรื่องตลอดเวลาเพราะระบบยังไม่นิ่ง (ความ ดันจะเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา)
- 12. เนื่องจากภายในแชมเบอร์มีทั้งน้ำและไฟอยู่ด้วยกัน ต้องต่อท่อน้ำไม่ให้รั่วเด็ดขาด ซึ่งถ้ามีน้ำรั่วความดันจะเพิ่มสูงมากประมาณ 5-10 torr.

ตารางที่ 3.1 สภาวะไนตรายดิงแบบพลาสมา

ชิ้นงานที่	เวลา, t	แรงดันไฟฟ้า	อุณหภูมิ	$P_{N2}:P_{H2}$	กระแสไฟฟ้า	เวลา
	(ชั่วโมง)	(ໂວລຕ໌)	ชิ้นงาน		(แอมแปร์)	สปัตเตอริง
			(°C)			(ชั่วโมง)
1	9	100	room	201	5	
2	6.9	150	room	911		
3	4	200	room	3:1	0.1-0.2	1
4	9	200	room		ยาตะ	J
5	25	200	room			
6	9	250	room			
7	25	280	room			
8	9	250	150			
9	9	250	250			

10	16	250	250
11	25	250	250
12	36	250	250
13	49	250	250
14	9	250	350
15	16	250	350
16	25	250	350
17	36	250	350

3.3.3 ตรวจสอบเชิงคุณภาพบริเวณผิวชิ้นงาน

ทำการตรวจสอบชั้นผิวแข็งของชิ้นงานที่ทำไนตรายดิงแบบพลาสมาด้วยเครื่องมือ วิเคราะห์ธาตุและสารประกอบ ได้แก่ X-ray photoelectron spectroscopy (XPS) เครื่อง Glancing Incident-Angle X-ray Diffraction (GIXD), Atomic Force Microscope (AFM) และกล้องจุลทรรศน์แสง

3.3.4 การวิเคราะห์ข้อมู<mark>ล</mark>

นำข้อมูลที่ได้จากการทดสอบตามขั้นตอนในหัวข้อข้างต้นวิเคราะห์ผลของความต่างศักย์ อุณหภูมิและเวลาในการทำไนตรายดิงแบบพลาสมาที่มีต่อโครงสร้างขั้นโลหะผสมอะลูมิเนียมไน ตรายและความหนาของขั้นผิวแข็ง (AIN) นำข้อมูลมาเปรียบเทียบตัวแปรต่างๆ ที่มีผลต่อลักษณะ ชิ้นงานภายหลังการทำไนตรายดิง ซึ่งส่งผลต่อความเข้าใจและเป็นข้อมูลพื้นฐานในการศึกษา ความเป็นไปได้สำหรับการเกิดขั้นอะลูมิเนียมไนตรายที่เกิดจากการทำไนตรายดิงแบบพลาสมาที่ ใช้แหล่งกำเนิดพลาสมาจากความถี่คลื่นวิทยุ

ลถาบนวทยบรการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

าเทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผล

4.1 ลักษณะชิ้นงานภายหลังการทำพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ 4.1.1ลักษณะของชิ้นงานภายหลังการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถีวิทยุ

้ชิ้นงานก่อนพลาสมาในตรายดิงเป็นชิ้นงานที่ผ่านการหล่อเป็นทรงกระบอกประกอบด้วย อะลูมิเนียมผสมทองแดง **6%** โดยน้ำหนัก ดังแสดงในรูปที่4.1(ก)

(ง) 25 ช.ม. อุณหภูมิห้อง

(ง) 25 ข.ม.350°C รูปที่ 4.1(ก) ชิ้นงานก่อนทำพลาสมาในตรายดิง (ข) ชิ้นงานพลาสมาในตรายดิง 25 ชม. อุณหภูมิห้อง (ค)ชิ้นงานพลาสมาในตรายดิง 25 ชม. 250°C (ง) ชิ้นงานพลาสมาในตรายดิง 25 _{ฃม}. 350 °C

จากรูปที่4.1(ก) จะพบว่าชิ้นงานก่อนทำในตรายดิงจะมีลักษณะเป็นสีเงินและมีความมัน วาวของโลหะอะลูมิเนียมที่ผ่านการขัดเตรียมผิวชิ้นงาน เมื่อผ่านการทำพลาสมาในตรายดิงพบว่า ้สีของชิ้นงานเปลี่ยนแปลงโดยเกิดสีเทาดำขึ้นเป็นวงกลมอยู่ตรงใจกลางชิ้นงาน โดยที่สีเทาดำก็จะ เปลี่ยนเป็นสีอื่นตามอุณหภูมิที่เปลี่ยนไป ส่วนรูปที่4.1(ข)เป็นรูปชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาไน ตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุที่อุณหภูมิห้อง ลักษณะผิวของชิ้นงานจะมีสีเทาเข้มเป็นวงกลมตรง กลางชิ้นงาน ส่วนในรูปที่**4.1(ค)** เป็นชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ มาแล้ว25 ชั่วโมงที่อุณหภูมิ 250°C ลักษณะผิวจะเปลี่ยนสีเป็นสีเหลืองอ่อน ในรูปที่4.1(ง) เป็น ้ชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยมาแล้ว 25 ชั่วโมงที่อณหภมิ350°C

จะเห็นว่าบริเวณดังกล่าวจะเป็นสีรุ้งประกอบด้วยสีเทา(วงนอกสุด), สีเขียว, สีม่วง,ชมพูและเหลือง (วงในสุด)ซึ่งในแต่ละอุณหภูมิสีรุ้งที่เกิดบนชิ้นงานก็จะประกอบด้วยสีที่ต่างกันออกไปและจากงาน ้วิจัยของ Masato และ Takashi [15] ทำการทดลองด้วยวิธีการพลาสมาสปัตอตเริงแบบคลื่น ความถี่วิทยุโดยการใช้อะลูมิเนียมเป็นเป้า ซึ่งอุณหภูมิชิ้นงานจะอยู่ที่ 473 เคลวินและ 300 เคลวิน พบว่าเกิดชั้นฟิล์ม AIN โดยที่สีของชั้น AIN ประกอบด้วย สีเมล็ดข้าว(wheat), ฟ้า(light-skyblue, ้สีน้ำตาลอมเหลือง(khaki) และสีม่วงเข้ม(light-plum) ซึ่งสีของชิ้นงานที่เปลี่ยนไปขึ้นอยู่กับความ หนาของชั้นในตรายด์ (AIN) โดยความหนาชั้น AINจะอยู่ที่ประมาณ 50-400 นาโนเมตร จากรูปที่ 4.1(ก, ข และ ค) จะเห็นว่าทุกชิ้นงานมีบริเวณที่เป็นขอบซึ่งมีผิวหยาบและไม่เงาเหมือนกับบริเวณ กลางชิ้นงานทั้งนี้เนื่องจากบริเวณขอบชิ้นงานเป็นส่วนที่เป็นมุมทำให้บริเวณดังกล่าวมีความหนา แน่นกระแส (current density) สูงกว่าบริเวณอื่นจึงทำให้อิออนถูกดึงดูดจากความต่างศักย์ทาง ้ไฟฟ้ามาที่บริเวณขอบชิ้นงานมากกว่าบริเวณกลางชิ้นงานจึงเกิดการสปัตเตอริงรุนแรงที่บริเวณดัง กล่าวส่งผลให้เกิดความหยาบผิวมากและไม่เงาเหมือนบริเวณกลางชิ้นงานที่มีความหนาแน่น กระแสสม่ำเสมอเรียกชิ้นงานที่มีลักษณะการเกิดแบบนี้ว่าEdge effect ซึ่งงานวิจัยของ C.Alves Jr และคณะ [16] ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการใช้ Cathodic cage เข้ามาช่วยในการทำพลาสมา ในตรายดิงได้กล่าวไว้ว่าการเกิดชั้นในตรายด์ในกระบวนการพลาสมาในตรายดิงชนิดไฟฟ้ากระแส ตรงจะเกิดไม่สม่ำเสมอทั่วทั้งผิวหน้าชิ้นงาน เนื่องจากจะเกิดสิ่งที่เรียกกันว่า edge effect บริเวณ ขอบของชิ้นงาน แต่หลังจากได้ใช้ cathodic cage เข้ามาช่วยก็พบว่าสามารถแก้ปัญหา edge effect ได้ ลักษณะชิ้นงานที่เกิด edge effect ได้มีการยืนยันในงานวิจัยของ C.Alves Jr และคณะ ในลักษณะเดียวกับชิ้นงานในการทดลองครั้งนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่าลักษณะชิ้นงานที่ผ่านการทำไน ตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุเกิด edge effect ขึ้นเช่นกัน

4.1.2 อิทธิพลของความต่างศักย์ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงลักษณะผิว

ความต่างศักย์คือตัวแปรที่มีความสำคัญกับการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่ วิทยุ โดยจากรูปที่4.2ได้แสดงลักษณะผิวภายนอกของชิ้นงานที่ผ่านการทำในตรายดิงชนิดคลื่น ความถี่วิทยุมาแล้ว 9 ชั่วโมงที่อุณหภูมิห้องและให้ความต่างศักย์แต่ละชิ้นงานไม่เท่ากันโดยรูปที่ 4.2(ก) เป็นชิ้นงานที่ได้รับความต่างศักย์100 โวลต์จะเห็นว่าลักษณะของผิวหน้าชิ้นงานยังคงเป็นสี เป็นสีเงินเหมือนกับชิ้นงานก่อนทำในตรายดิง ส่วนรูปที่4.2(ข) เป็นชิ้นงานที่ได้รับความต่างศักย์ 150โวลต์จากรูปจะเห็นว่าลักษณะผิวของชิ้นงานมีการเปลี่ยนแปลงคือเกิดสีเทาที่ไม่สม่ำเสมอ บริเวณผิว ส่วนรูปที่ 4.2(ค) เป็นชิ้นงานที่ได้รับความต่างศักย์ 250 ก็พบว่าผิวมีการเปลี่ยนแปลง คล้ายกับในรูปที่ 4.2(ข) แต่จะเกิดบริเวณที่เป็นขอบมากกว่าแสดงให้เห็นว่าในกรณีที่ใช้ความต่าง ศักย์ต่ำจะส่งผลต่อในตรายดิงน้อยกว่าการใช้ความต่างศักย์สูง

รูปที่ 4.2 ชิ้นงานพลาสมาไนตรายดิงที่อุณหภูมิห้อง เวลา 9 ชั่วโมง (ก) 100 โวลต์ (ข) 150 โวลต์ และ (ค) 250 โวลต์

จากรูปที่ 4.2 จะเห็นว่าความต่างศักย์มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของชิ้นงาน ความต่างศักย์ ที่ให้แก่ชิ้นงานจะทำให้อิออนของไนโตรเจนถูกดึงมาที่ชิ้นงานจากแรงทางไฟฟ้า ซึ่งทำให้อิออนที่ถูก ดึงมาที่ผิวชิ้นงานมีพลังงานจลน์ค่าหนึ่ง การเพิ่มความต่างศักย์ทำให้พลังงานจลน์ของอิออนมีค่า เพิ่มขึ้นตามไปด้วยดังสมการที่ 4.1 และเมื่ออิออนมีพลังงานจลน์สูงซนกับผิวชิ้นงานก็จะแทรกเข้า สู่ผิวชิ้นงานและเกิดสารประกอบไนตรายด์ จากผลการทดลองพบว่าความต่างศักย์ที่ต่ำกว่า

150โวลต์อาจจะไม่เพียงพอที่จะทำให้อิออนในโตรเจนอยู่ในสภาวะที่ถูกกระตุ้นและมี พลังงานจลน์เพียงพอที่จะแทรกเข้าไปในอะลูมิเนียมและเกิดการรวมตัวเป็นสารประกอบในตรายด์ จึงไม่แสดงบริเวณการเกิดสารประกอบที่ชัดเจน ดังนั้นความต่างศักย์มีผลต่อพลังงานจลน์ของอิ ออนส่วน ลักษณะที่เกิดขอบเป็นวงรอบนอกบนชิ้นงานที่ความต่างศักย์มากขึ้นก็น่าจะเกิดจาก เหตุผลเดียวกับการเกิด edge effect ดังได้กล่าวไปแล้วในหัวข้อ4.1.1 ความสัมพันธ์ของพลังงาน จลน์และความต่างศักย์แสดงดังสมการที่4.1

 $E_{k} = qV = \frac{1}{2}mv^{2}$ q = 1ระจุไฟฟ้า V = Pวามต่างศักย์ m =มวลของประจุไฟฟ้า v = Pวามเร็วของประจุ

4.1.3โครงสร้างจุลภาคชิ้นงานภายหลังการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ
 โครงสร้างจุลภาคของอะลูมิเนียมผสมทองแดง 6% โดยน้ำหนัก ประกอบด้วยสองเฟส คือ
 เฟสอะลูมิเนียม(Al)เป็นเฟสปฐมภูมิมีลักษณะเป็นdendriteและเฟส Al₂Cu ในโครงสร้าง eutectic
 ดังรูปที่ 4.3(ก) แต่ภายหลังการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุจะเห็นว่าผิวของชิ้น

งานเปลี่ยนแปลงไปดังแสดงด้วยโครงสร้างจุลภาคที่ถ่ายจากกล้องจุลทรรศน์แสงในรูปที่4.3 (ข ค และง) โดยลักษณะผิวของขึ้นงานหลังจากผ่านกระบวนการพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่ วิทยุแล้วจะเกิดเฟสอื่นขึ้นปกคลุมผิวทำให้ไม่สามารถมองเห็นเฟสอะลูมิเนียม(AI) และเฟส Al₂Cu ผิวขึ้นงานจะเปลี่ยนแปลงโดยขึ้นอยู่กับ เวลา และอุณหภูมิที่เปลี่ยนไปขณะการทำพลาสมาไน ตรายดิง อุณหภูมิมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงลักษณะผิวดังแสดงในรูปที่ 4.3 ข, ค และ ง สำหรับรูป ที่ 4.3 ข,ค และ ง ซึ่งเป็นภาพถ่ายโครงสร้างจุลภาคที่ผิวของชิ้นงานที่ทำพลาสมาไนตรายดิงชนิด คลื่นความถี่วิทยุโดยใช้เวลา25 ชั่วโมงที่อุณหภูมิห้อง,250°C และ 350°C ตามลำดับ สำหรับ ชิ้นงานที่ผ่านกระบวนการพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุที่อุณหภูมิห้องจะเห็น ลักษณะ ผิวใกล้เคียงชิ้นงานที่ไม่ผ่านกระบวนการในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุที่อุณหภูมิห้องจะเห็น ลักษณะ ละลูมิเนียม(AI)ได้แต่ยังไม่ชัดเจนเท่าชิ้นงานก่อนทำพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุเดือนหภูมิห้องจะเห็น ลักษณะ ผิวใกล้เคียงชิ้นงานที่ไม่ผ่านกระบวนการในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุที่อุณหภูมิห้องจะเห็น ลักษณะ ผิวใกล้เคียงชิ้นงานที่ไม่เร้างานก่อนทำพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ แต่ เมื่อเพิ่มอุณหภูมิเป็น 250 °C และ 350°C ดังแสดงในรูปที่ 4.3 (ค) และ (ง) จะไม่เห็นเฟส AI และ Al₂Cu แต่จะเห็นผิวหน้ามีลักษณะเป็นหลุมเกิดขึ้น โดยขนาดหลุมที่เกิดจะมีขนาดใหญ่ขึ้นเมื่อเพิ่ม อุณหภูมิสูงขึ้น

(AI) — Eutectic Al₂Cu —

Primary

(ก) ก่อนทำพลาสมาไนตรายดิง

(ค) 25 ช.ม. อุณหภูมิ 250°C

(ข) 25 ช.ม. ที่อุณหภูมิห้อง

(ง) 25 ชม. อุณหภูมิ 350 °C

รูปที่ 4.3 โครงสร้างจุลภาค (ก) ก่อนทำพลาสมาไนตรายดิง, (ข) ชิ้นงาน RF พลาสมา ในตรายดิง 25 ชม.ที่อุณหภูมิห้อง, (ค) อุณหภูมิ 250°C, (ง) อุณหภูมิ 350°C

รูปที่ 4.4 ชิ้นงานพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ350°C (ก) 9 ชม.(ข)16 ชม.(ค) 25 ชม.

นอกจากลักษณะผิวของอะลูมิเนียมเกิดการเปลี่ยนแปลงตามอุณหภูมิการทำพลาสมาไน ตรายดิงแล้วยังมีปัจจัยของเวลาที่อาจส่งผลต่อลักษณะผิวจึงตรวจสอบโครงสร้างจุลภาคที่ผิวของ ชิ้นงานที่ผ่านกระบวนการพลาสมาไนตรายดิงที่อุณหภูมิ350°Cที่เวลา9,16และ25ชั่วโมงดังแสดง ในรูปที่ 4.4ก, ข และ ค ตามลำดับ จากรูปจะเห็นว่าเวลาที่ต่างกันส่งผลต่อลักษณะที่ผิวชิ้นงานไม่ มากโดยพบการเกิดหลุมที่ผิวชิ้นงานมีขนาดใกล้เคียงกันทั้งชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาไนตรายด์ ชนิดคลื่นความถี่วิทยุที่เวลา9,16และ25ชั่วโมงจึงอาจกล่าวได้ว่าอิทธิพลของเวลาที่เห็นได้จากโครง สร้างจุลภาคที่ผิวจะไม่ชัดเจนดังเปรียบเทียบได้จากรูป 4.4 ก, ข และ ค

การที่ผิวขึ้นงานเกิดหลุมที่ผิวอาจเกิดจากปรากฏการณ์ hydrogen etching ในขั้นตอน การทำพลาสมาในตรายดิงเพราะในระหว่างสปัตเตอริงขึ้นงานด้วยอาร์กอนไม่พบหลุมเกิดขึ้นที่ผิว ของชิ้นงานดังแสดงในรูปที่4.5 ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าหลุมที่เกิดขึ้นจะเกิดหลังจากสปัตเตอริงแล้ว และจากลักษณะหลุมที่เกิดในงานวิจัยของ Michael Quast และคณะ [9] พบว่าลักษณะชิ้นงาน อะลูมิเนียมผสมทองแดง6%โดยน้ำหนักที่ผ่านการทำ Ar+H₂ etchingก็มีลักษณะเกิดหลุมที่ผิว ชิ้นงานคล้ายกับที่พบในงานวิจัยนี้ ดังนั้นจึงสันนิษฐานว่าหลุมที่พบบริเวณผิวชิ้นงานเกิดจาก hydrogen etching ในการทดลองนี้โอกาสที่จะเกิด Ar+H₂ etching ได้ในช่วงการเปลี่ยนจาก สปัตเตอริงเป็นพลาสมาในตรายดิง ซึ่งในขั้นตอนการทำในตรายดิงจะมีการปล่อย H₂ เข้ามาและ ระหว่างนั้นก็อาจมีอาร์กอนบางส่วนยังตกค้างหรือดูดซับที่เตาพลาสมาในตรายดิงทำให้เกิด ลักษณะของ Ar+H₂ etching ขึ้นได้ การเกิด Ar+H₂ etching นี้จะเกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาสั้นๆ คือ ช่วงเวลารอยต่อของกระบวนการสปัตเตอริงและพลาสมาในตรายดิงเท่านั้น จึงทำให้อิทธิพลจาก เวลาในกระบวนการพลาสมาในตรายดิงไม่ชัดเจน แต่สำหรับอุณหภูมิพบว่ามีผลต่อการเกิด พลาสมาและ hydrogen etching อย่างชัดเจนสังเกตได้จากรูปอิ้นงานที่ 4.3 ค และ ง จะเห็นว่า เมื่ออุณหภูมิสูงขึ้นหลุมก็มีขนาดใหญ่ขึ้นตามอุณหภูมิ

รูปที่ 4.5 ชิ้นงานอะลูมิเนียมถูกสปัตเตอริงด้วยแก๊สอาร์กอน ที่อุณหภูมิ 350 °C เวลา 1 ช.ม.

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2 ความหยาบผิวหลังการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับความหยาบผิวที่เปลี่ยนแปลงโดยมากนิยมที่จะบอกเป็นค่า Ra (Roughness Average) และ Rq (Root Mean Square (RMS) Roughness) ซึ่งสองค่านี้มี ความแตกต่างกันดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 สูตรคำนวณความหยาบผิว Ra และ Rq

เมื่อ _{z(x)} = ความสูงตามแนวแกน X (the sampling length)

L = ระยะทางการวัด (the height of the profile along 'x'

4.2.1 อิทธิพลของอุณหภูมิที่มีต่อความหยาบผิว

เมื่อทำการวิเคราะห์ผิวด้วยเครื่อง Atomic Force Microscope (AFM) พบว่าลักษณะ ผิวชิ้นงานก่อนและหลังการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุมีการเปลี่ยนแปลงดังใน รูป4.6 โดยรูปที่4.6(ก) เป็นชิ้นงานก่อนทำในตรายดิง ส่วนรูปที่ 4.6(ข)เป็นชิ้นงานผ่านการทำ พลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุเป็นเวลา 25 ชั่วโมงที่อุณหภูมิห้องและรูปที่ 4.6(ค) เป็น ชิ้นงานผ่านการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุเป็นเวลา 25 ชั่วโมงที่อุณหภูมิห้องและรูปที่ 4.6(ค) เป็น ชิ้นงานผ่านการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุเป็นเวลา 25 ชั่วโมงที่อุณหภูมิ350°C ในรูปที่ 4.6(ก) จะเห็นว่าลักษณะผิวยังคงมีรอยทางยาวไปในทางเดียวกันซึ่งเป็นรอยจากการขัด เตรียมชิ้นงานแต่หลังจากชิ้นงานผ่านการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุในรูปที่4.6(ข) พบว่าผิวชิ้นงานแปลี่ยนไปโดยที่พื้นผิวจะมีลักษณะของกรวยเล็กๆ เกิดขึ้นทำให้ระดับความสูงต่ำที่ ผิวไม่เท่ากัน แต่เมื่อเพิ่มอุณหภูมิให้กับชิ้นงานที่350 °C ก็พบว่าลักษณะผิวมีการเปลี่ยนแปลงโดย จะมีหลุมขนาดเล็กกระจายทั่วทั้งผิวดังแสดงในรูปที่4.6(ค) ซึ่งมีลักษณะผิวที่ตรงกันกับรูปที่4.3

(ค) ชิ้นงานผ่านการทำในตรายดิงเวลา 25 ชั่วโมง อุณหภูมิ 350°C
 รูปที่ 4.6 ความหยาบผิวจากเครื่อง AFM กำลังขยาย 5 μm (ก) ชิ้นงานก่อนทำในตรายด์
 (ข) 25 ช.ม. อุณหภูมิห้อง 250 โวลต์ (ค) 25 ช.ม. 350 °C 250 โวลต์

จากลักษณะของผิวชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุมาแล้วจะเห็นว่า เกิดชั้นผิวใหม่ขึ้นมาปกคลุมผิวเดิมดังแสดงในรูปที่ 4.6(ข),(ค) เมื่อวัดค่าความหยาบผิวก็พบว่ามี ความหยาบผิวที่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่4.2 จากตารางที่ 4.2จะเห็นได้ว่าการทำในตรายด์ มีผลต่อความหยาบผิวเพราะชิ้นงานที่ผ่านการทำในตรายดิงแล้วความหยาบผิวจะมากกว่าชิ้นงาน ที่ยังไม่ทำในตรายดิง นอกจากนี้ก็พบว่าอุณหภูมิมีผลต่อความหยาบผิวเช่นกัน จากตารางที่4.2 จะ เห็นว่าเมื่ออุณหภูมิชิ้นงานมากขึ้นความหยาบผิวก็มากขึ้นด้วย ความหยาบผิวของชิ้นงานที่มากขึ้น ของชิ้นงานอุณหภูมิที่ 350 °C มาจากลักษณะของผิวที่เป็นหลุมที่มีอยู่ทั่วไปบนชิ้นงาน

ชิ้นงาน	Ra	Rq			
ก่อนในตรายดิง	4.42	5.78			
ในตรายดิง 25 ชั่วโมง	4.64	8.85			
อุณหภูมิห้อง					
ในตรายดิง 25 ชั่วโมง	8.06	21.51			
350 °C					

ตารางที่ 4.2 ความหยาบผิวของชิ้นงานที่อุณหภูมิต่างกัน

4.2.2 อิทธิพลของความต่างศักย์ที่มีต่อความหยาบผิว

นอกจากนี้ความต่างศักย์ก็มีผลต่อลักษณะของผิวชิ้นงานดังแสดงในรูปที่4.7 ซึ่งเป็นรูปที่ แสดงลักษณะผิวของชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ โดยรูปที่ 4.7(ก) เป็นรูปชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุเวลา9ชั่วโมงความต่างศักย์ 100โวลต์ที่อุณหภูมิห้องจากรูปจะเห็นว่าที่ผิวยังคงเห็นร่องรอยที่เกิดจากการขัดชิ้นงานแต่ก็จะเห็น ผิวใหม่เกิดขึ้นปกคลุมผิวเดิมลักษณะผิวดังกล่าวมีลักษณะเป็นกรวยเล็กแหลม ส่วนรูปที่4.7(ข) เป็นรูปชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุเวลา 9 ชั่วโมงความต่างศักย์ 150โวลต์ที่อุณหภูมิห้องจากรูปจะเห็นว่าเกิดผิวใหม่ที่มีลักษณะเป็นกรวยเล็กแหลม ส่วนรูปที่4.7(ข) เป็นรูปชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุเวลา 9 ชั่วโมงความต่างศักย์ วิทยุเวลา 9 ชั่วโมงความต่างศักย์ 250 โวลต์ที่อุณหภูมิห้องจะเห็นว่าลักษณะผิวทั่วไปคล้ายกับรูป ที่ 4.7(ก,ข) คือ ลักษณะผิวที่เป็นกรวยเล็กแหลมเกิดขึ้นแทนที่ผิวเดิม

รูปที่ 4.7 ความหยาบผิวจากเครื่อง AFM กำลังขยาย 5 μm. เวลา 9 ชม. (ก) ความต่างศักย์100 โวลต์ (ข) ความต่างศักย์150 โวลต์ (ค) ความต่างศักย์250 โวลต์

สามารถวัดความหยาบผิวของชิ้นงานที่ได้รับความต่างศักย์ในขณะการทำพลาสมาไน ตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุได้ดังตารางที่ **4.3**

ชิ้นงาน	Ra	Rq
100 ໂວລຕ໌	3.76	4.72
150 โวลต์	3.74	5.25
250 โวลต์	4.50	5.75

ตารางที่ 4.3 ความหยาบผิวของชิ้นงานที่ความต่างศักย์ต่างกัน

จากค่าความหยาบผิวที่วัดได้จะเห็นว่าที่ความต่างศักย์ 100 โวลต์และ 150 โวลต์ค่า **Ra** มี ค่าใกล้เคียงกันแต่ถึงอย่างไรค่า **Rq** ก็ยังคงต่างกัน ดังนั้นน่าจะกล่าวได้ว่าความต่างศักย์ที่เพิ่มขึ้น ส่งผลต่อความหยาบผิวที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากความต่างศักย์มีผลต่อการเพิ่มพลังงานจลน์ให้กับอิออน ที่เข้ามาชนที่ผิวดังนั้นความต่างศักย์ที่มากก็จะทำให้อิออนมีพลังงานจลน์สูงและมากพอที่จะแทรก เข้าไปยังผิวชิ้นงานเพื่อรวมตัวเป็นสารประกอบในตรายด์ได้

4.2.3 อิทธิพลของเวลาที่มีต่อความหยาบผิว

จากหัวข้อ4.1.2 ได้แสดงรูปลักษณะผิวที่ผ่านการทำพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่นความถึ่ วิทยุที่อุณหภูมิเดียวกันแต่เวลาต่างกันดังแสดงในรูปที่4.4 ซึ่งลักษณะผิวที่ส่องด้วยกล้องจุลทรรศน์ แสงจะไม่เห็นความแตกต่างกันของผิวแต่เมื่อนำผลการวิเคราะห์ด้วยAFMมาเปรียบเทียบกันก็พบ ว่าความหยาบผิวของชิ้นงานมีค่าที่ใกล้เคียงดังแสดงในตารางที่4.4 โดยตารางที่4.4 จะแสดงค่า ความหยาบผิวที่ใช้เวลาในการทำพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุต่างกัน โดยให้ความ ต่างศักย์ 250 โวลต์ และอุณหภูมิเท่ากันที่อุณหภูมิห้อง

⁹ ชิ้นงาน	Ra	Rq			
ก่อนในตรายด์	4.42	5.78			
9 ชั่วโมง	4.50	5.75			
(อุณหภูมิห้อง)					
25 ชั่วโมง	4.64	8.85			
(อุณหภูมิห้อง)					

ตารางที่ 4.4 ความหยาบผิวของชิ้นงานที่เวลาต่างกัน

จากตารางที่4.4 จะเห็นว่าค่าความหยาบผิวมีค่า Ra ใกล้เคียงกัน แต่ค่าRqของ ชิ้นงานที่25ชั่วโมงจะแตกต่างจากชิ้นงานที่9ชั่วโมงและชิ้นงานก่อนไนตรายด์ซึ่งเป็นไปได้ว่าสาเหตุ ของความหยาบผิวของชิ้นงาน25ชั่วโมงที่วัดด้วยRq มีค่าสูงกว่าชิ้นงานอื่นอาจเกิดจากลักษณะผิว ที่เป็นเนินสูงมากกว่าปกติของบางตำแหน่งบนผิวจึงส่งผลให้ Rq มีค่ามากดังแสดงในรูปที่ 4.6(ข) แม้ว่าการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุจะส่งผลต่อความหยาบผิวแต่ความ หยาบผิวที่เกิดขึ้นก็ไม่ได้มากพอที่จะทำลายพื้นผิวชิ้นงานจนไม่สามารถนำไปใช้งานได้ซึ่งเมื่อเทียบ กับการเพิ่มความแข็งผิวด้วยบางวิธี เช่น การเคลือบสเปรย์ร้อน, การสปัตเตอริง ก็ยังกล่าวได้ว่า ชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงที่ผิวน้อย กว่าวิธีที่กล่าวมาและสำหรับชิ้นงานที่ได้จากการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุยัง สามารถนำไปใช้งานได้เลยโดยไม่ต้องขัดตกแต่งผิวชิ้นงาน

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.3 ความแข็งที่ผิวชิ้นงานภายหลังการทำพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ

สำหรับชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุสามารถวัดความ แข็งที่ผิวของชิ้นงานได้โดยสามารถตรวจสอบค่าความแข็งผิวด้วย nanoidentator ที่ประกอบใน เครื่อง atomic force microscope (AFM)ลักษณะของหัวกดตัว nanoidentator นั้นจะเป็นเข็มที่มี หัวรูปสามเหลี่ยมพีระมิดผลของการวัดความแข็งของชิ้นงานก่อนทำพลาสมาในตรายดิง ชิ้นงาน หลังการทำพลาสมาในตรายดิงที่ 25 ชั่วโมง 250 โวลต์ที่อุณหภูมิห้อง และ ชิ้นงานหลังการทำ พลาสมาในตรายดิงที่ 25 ชั่วโมง 250 โวลต์ที่อุณหภูมิ 350 °C ดังแสดงในรูปที่ 4.8,4.9และ4.10 ตามลำดับ

รูปที่ 4.8 ชิ้นงานก่อนทำไนตรายดิง (ก) รอยกดรูปพีระมิดฐานสามเหลี่ยม (ข) ระยะการวัด และ(ค) การวัดระยะลึก

รูปที่ 4.9 ชิ้นงานพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ 25 ชั่วโมง 250 โวลต์ อุณหภูมิห้อง (ก) รอยกดรูปพีระมิดฐานสามเหลี่ยม (ข) ระยะการวัด และ (ค) การวัดระยะลึก

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่4.10 ชิ้นงานพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ25 ชั่วโมง 250 โวลต์ 350°C (ก) รอยกดรูปพีระมิดฐานสามเหลี่ยม (ข) ระยะการวัด และ(ค) การวัด ระยะลึก

จากรูปที่4.8,4.9และ4.10เป็นรูปที่แสดงรอยกดที่เกิดจากการวัดความแข็งผิวของชิ้นงาน ด้วย**nanoidentator**ที่มีหัวเป็นรูปพีระมิดฐานสามเหลี่ยมรอยกดที่เกิดจาก**nanoidentator**มีทั้งหมด 3 แรงด้วยกัน คือ 2 โวลต์ ,1.5 โวลต์ และ1โวลต์ ซึ่งทำการกดซ้ำสองครั้งประกอบด้วยแถวบนและ แถวล่างดังแสดงในรูป4.8,4.9และ4.10 โดยรูปที่4.8เป็นชิ้นงานก่อนการทำไนตรายดิงชนิดคลื่น ความถี่วิทยุ โดยรูปที่4.8(ก)แสดงรอยกดรูปพีระมิดฐานสามเหลี่ยม รูปที่4.8(ข)แสดงเส้นทางของ ระยะการวัดความลึกรอยกดและรูปที่4.8(ค) แสดงการวัดระยะลึกซึ่งชิ้นงานที่ผ่านการทำไนตรายด์ 25 ชั่วโมงที่อุณหภูมิห้องในรูปที่4.9 และชิ้นงานที่ผ่านการทำไนตรายดิง 25 ชั่วโมงที่อุณหภูมิ 350 °C ในรูปที่4.10 ก็ทำการกดวัดความแข็งผิวเช่นกันกับรูปที่4.8 จากรูปที่4.8,4.9 และ4.10 เมื่อนำรอยกดรูปพีระมิดฐานสามเหลี่ยมมาเปรียบเทียบกันพบว่าในรูป ที่4.9 ขนาดรอยกดเล็กกว่ารูปที่4.8 และรูปที่4.10 ขนาดรอยกดเล็กกว่ารูปที่4.9 แสดงว่าชิ้นงานที่ ผ่านการทำไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุมีความแข็งผิวเพิ่มขึ้นเนื่องจากรอยกดมีขนาดเล็กลง ระยะลึกของรอยกดรูปพีระมิดฐานสามเหลี่ยมสามารถนำมาคำนวณหาค่าความแข็งผิวชิ้นงานซึ่ง ได้แสดงวิธีการคำนวณในภาคผนวก และค่าที่คำนวณได้แสดงดังตารางที่ 4.5

ชิ้นงาน	2 ໂວລຕ໌		1.5 โวลต์		1 โวลต์	
ความแข็ง	GPa.	Hv.	GPa.	Hv.	GPa.	Hv.
ก่อนทำพลาสมาไนต ~~ร~~ ายดิง	3.98	405	4.56	<mark>46</mark> 5	12.4	1265
พลาสมาในตรายดิง	14.63	1492	13.48	1375	18.42	1878
25 ชม. อุณหภูมิห้อง		A.				
พลาสมาในตรายดิง	17.02	1740	19.54	1992	26.65	2717
25 ชม. อุณหภูมิ 35 <mark>0</mark> °C	Sal					

ตารางที่ 4.5 ความแข็งของผิวชิ้นงาน

จากตารางที่4.5ที่แรงกด2โวลต์พบว่าขึ้นงานก่อนทำพลาสมาไนตรายดิงค่าความแข็งเท่า กับ 3.98 GPa. ซิ้นงานหลังทำพลาสมาในตรายดิงที่อุณหภูมิห้องเวลา 25 ซม. วัดความแข็งได้ 14.63GPa.ซึ่งมีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับซิ้นงานก่อนทำพลาสมาในตรายดิง สำหรับเป็นซิ้นงานที่ เพิ่มอุณหภูมิ 350°C เวลา 25 ซม.วัดความแข็งผิวได้ 17.02 GPa โดยมีค่าความแข็งมากสุดเมื่อ เทียบกับสองชิ้นข้างต้นและสำหรับแรงกดที่1.5 โวลต์ และ 1โวลต์ ก็แสดงแนวโน้มค่าความแข็งผิว ที่มากขึ้นเช่นเดียวกันกับ2โวลต์ดังแสดงในตารางที่4.5 และจากค่าความแข็งที่ทำการเปลี่ยนหน่วย จากGPa เป็น Vicker Hardness ก็จะเห็นว่าค่าที่ได้เบี่ยงเบนจากความเป็นจริงเนื่องจากเดิมที ชิ้นงานอะลูมิเนียมบริสุทธิ์จะมีค่าความแข็งที่167Hv.แต่เมื่อเทียบกับค่าที่วัดด้วย Nanoidentator จะให้ค่าที่ต่างกันและมากกว่า ส่วนชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาในตรายดิงแบบไฟฟ้ากระแสตรง ความแข็งชั้นในตรายด์ที่วัดได้จะอยู่ที่ประมาณ 1400 Hv.[7] ซึ่งค่าที่วัดด้วย**กลาoidentator** จะ

มากกว่าทั้งนี้ค่าความแข็งที่วัดได้จากเครื่อง**AFM**สามารถบอกได้เพียงแนวโน้มค่าความแข็งที่ เพิ่มขึ้นในเชิงคุณภาพเท่านั้น เพราะการวัดความแข็งด้วยวิธีนี้ให้ผลการวิเคราะห์ที่เบี่ยงเบนจาก ความเป็นจริงแต่สามารถแสดงให้เห็นว่าการทำพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุส่งผลต่อ การเปลี่ยนแปลงความแข็งที่ผิวโดยความแข็งผิวมีค่าเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับความแข็งผิวของชิ้นงาน ก่อนทำพลาสมาในตรายดิง

นอกจากนี้ความแข็งของขึ้นงานที่เพิ่มขึ้นสามารถพิจารณาได้จากแรงที่กดลงไปยังขึ้นงาน ดังแสดงในรูปที่ 4.11 โดยรูป4.11(ก) เป็นของชิ้นงานก่อนการทำพลาสมาไนตรายดิงจะเห็นว่า ตำแหน่งที่ของ load กับ unload มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งแสดงว่าชิ้นงานเกิดการแปรรูปแบบ พลาสติก สิ่งนี้เป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าชิ้นงานดังกล่าวมีค่าความเค้นจุดคราก(yield strength)ต่ำกว่า แรงที่ใช้กด ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะต่างจากรูปที่4.11(ข)และ(ค) ซึ่งเป็นของชิ้นงานที่ผ่านการทำ พลาสมาไนตรายดิง 25 ชั่วโมงที่อุณหภูมิห้องและชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาไนตรายดิง 25 ชั่วโมงที่อุณหภูมิ 350 °C ตามลำดับ โดยจากรูปที่4.11(ข)และ(ค) พบว่าตำแหน่งของ load กับ unload ไม่เปลี่ยนแปลงแสดงว่าชิ้นงานไม่เกิดการแปรรูปแบบพลาสติก (plastic deformation) แสดงว่าชิ้นงานดังกล่าวมีค่าความเค้นจุดครากเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับชิ้นงานก่อนทำ พลาสมาไนตรายดิงแสดงให้เห็นว่าความแข็งของชิ้นงาน Al-6%Cu เพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้นการทำ พลาสมาไนตรายดิงมีผลต่อความแข็งของชิ้นงาน Al-6%Cu เพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้นการทำ พลาสมาไนตรายดิงมีผลต่อความแข็งของชิ้นงาน Al-6%Cu เพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้นการทำ พลาสมาในตรายดิงมีผลต่อความแข็งพิจารินจำการเพิ่มอุณหภูมิและเวลาขณะทำในตรายดิง ก็ยิ่งส่งผลในการเพิ่มความแข็งผิวขึ้นอีก ทั้งนี้เนื่องจากการเพิ่มอุณหภูมิและเวลาทำให้เกิดการแพร่ ของไนโตรเจนเข้าสู่ภายในชิ้นงานได้มากขึ้นจึงส่งผลต่อความหนาของชั้นในตรายด์เพิ่มขึ้นทำให้ ความแข็งที่ได้เป็นความเข็งของชั้นสารประกอบอะลูมิเนียมในตรายด์ (AIN)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.4 การเกิดชั้นอะลูมิเนียมไนตรายด์ (AIN)

การศึกษาเฟสและสารประกอบของชั้นในตรายด์จะทำการวิเคราะห์ด้วย X-ray diffraction (XRD), และ X-ray photoelectron spectroscopy (XPS)

4.4.1 การวิเคราะห์สารประกอบที่ผิวชิ้นงานหลังการทำพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่น ความถี่วิทยุ

จากการวิเคราะห์ด้วย XPS พบว่ามีพีคของในโตรเจนในชิ้นงานอะลูมิเนียมทองแดงที่ผ่าน การทำในตรายดิงที่อุณหภูมิห้อง ดังแสด<mark>งในรูปที่ 4.12</mark>

จากรูปที่4.12 เป็นกราฟแสดงให้เห็นธาตุและสารประกอบต่างๆบนชิ้นงานที่ผ่านการทำ พลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุโดยใช้เวลา 4 ชั่วโมงและ 9 ชั่วโมงและใช้ความต่างศักย์ 200 โวลต์และ 250 โวลต์ ตามลำดับ จะเห็นว่าการตรวจสอบผิวชิ้นงานก่อนการทำความสะอาด ผิวด้วยการสปัตเตอริงจากก๊าซอาร์กอนจะพบธาตุของโลหะพื้น คือ อะลูมิเนียมและทองแดงนอก จากนี้ยังพบธาตุอื่นๆได้แก่ออกซิเจน ในโตรเจน ฟลูออรีนและคาร์บอนซึ่งพบธาตุไนโตรเจนที่ต้อง การเพิ่มเข้าไปในชิ้นงานอะลูมิเนียมทองแดงด้วยวิธีพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุส่วน ธาตุอื่นๆที่ปรากฏขึ้นเกิดจากความสกปรกที่ผิวชิ้นงาน ดังนั้นเมื่อสปัตเตอริงเพื่อทำความสะอาด ผิวชิ้นงานแล้วจึงไม่พบธาตุดังกล่าว ได้แก่ คาร์บอน ฟลูออรีน อีก จากผลวิเคราะห์ดังกล่าวแสดง

ให้เห็นว่าชิ้นงานอะลูมิเนียมทองแดงสามารถเพิ่มปริมาณในโตรเจนที่ผิวได้โดยอาศัยอิออนหรือ แรดิคอลของในโตรเจนที่เกิดจากพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุสามารถที่จะแทรกเข้า ไปในผิวชิ้นงานได้ แต่หลังจากผ่านการสปัตเตอริงด้วยก๊าซอาร์กอนผ่านไป 120 วินาทีพบว่าไม่ ปรากฏธาตุมลทินอื่นๆ แต่จะพบพีคอะลูมิเนียมและทองแดงแทนที่ซึ่งเป็นธาตุของชิ้นงานทดลอง (อะลูมิเนียมผสมทองแดง)ก่อนการทำพลาสมาในตรายดิง จากผลหลังจากการสปัตเตอริงแสดงให้ เห็นว่าที่ผิวชิ้นงานอะลูมิเนียมผสมทองแดง6%โดยน้ำหนัก มีปริมาณไนโตรเจนแต่บริเวณที่มี ในโตรเจนอยู่นั้นบางมากดังนั้นเมื่อผ่านการสปัตเตอริงด้วยอาร์กอนไป 120 วินาทีจึงไม่พบพีค ในโตรเจนอยู่นั้นบางมากดังนั้นเมื่อผ่านการสปัตเตอริงด้วยอาร์กอนไป 120 วินาทีจึงไม่พบพีค ในโตรเจนอยู่นั้นบางมากดังนั้นเมื่อผ่านการสปัตเตอริงด้วยอาร์กอนไป 120 วินาทีจึงไม่พบพีค ในโตรเจนอยู่นั้นบางมากดังนั้นเมื่อผ่านการสปัตเตอริงด้วยอาร์กอนไป 120 วินาทีจึงไม่พบพีค ในโตรเจนอยู่นั้นบางมากดังนั้นเมื่อผ่านการสปัตเตอริงด้วยอาร์กอนไป 120 มาทีจึงไม่พบพีค ในโตรเจนอยู่นั้นบางมากดังนั้นเมื่อผ่านการสปัตเตอริงด้วยอาร์กอนไป 120 มาทีจึงไม่พบพีค ในโตรเจนอยู่มันยองความเข้มและพลังงานพันธะของอะลูมิเนียมและในโตรเจน จากรูปจะเห็นว่าเกิด พัคอะลูมิเนียมอย่างชัดเจนที่พลังงานพันธะ 75.6 eV. และ 72.3 eV. และหลังจากทำการแยกพีคก็ พบว่ายังมีพีคอะลูมิเนียมที่ 73.8 ด้วยดังแสดงในรูปที่4.14 ส่วนพีคของไนโตรเจนที่ลึกเข้าในผิว พลังงานพันธะจะอยู่ที่ 400 eV.

มีงานวิจัยของ A.Fernandezและคณะ[17] ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเกิดสารประกอบ ในตรายด์ โดยพบว่าที่ค่าพลังงานพันธะของในโตรเจนประมาณ 399.1eV. มีการเกิดพันธะระหว่าง ออกซิเจนและในโตรเจน (O-N) ซึ่งสำหรับค่าพลังงานพันธะของในโตรเจนในงานวิจัยนี้ที่ทำ พลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ 4 ชั่วโมง 200 โวลต์ที่อุณหภูมิห้องและชิ้นงาน 9 ชั่วโมง 250 โวลต์ ที่อุณหภูมิห้องก็พบว่าค่าพลังงานพันธะอยู่ที่ประมาณ 399eV. เช่นกันดังนั้นอาจ สันนิษฐานได้ว่าชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุโดยใช้เวลา4ชั่วโมง และความต่างศักย์ 200 โวลต์ โดยไม่ใช้เครื่องช่วยเพิ่มความร้อนให้กับชิ้นงานพบว่าเกิด สารประกอบ AIN ขึ้นที่ผิวโดยพบว่ามีพันธะระหว่างO-Nเกิดขึ้นด้วยเช่นกันซึ่งสารประกอบAIN นี้ สามารถเกิดออกซิเดชันกับความชื้นในอากาศบริเวณผิวชิ้นงานดังสมการที่ 4.2

(ก) ชิ้นงานผ่านการทำไนตรายดิง 4 ช.ม.ความต่างศักย์ 200 โวลต์ที่อุณหภูมิห้อง

รูปที่ 4.13 ผลวิเคราะห์ XPSแสดงสารประกอบต่างๆ ของชั้นในตรายด์และระยะการกระจาย ตัวของสารประกอบ (ก) 4 ซ.ม.200 โวลต์ (ข) 9 ซ.ม. 250 โวลต์

รูปที่ 4.14 ผลวิเคราะห์ XPSแสดงสารประกอบต่างๆ ของชั้นในตรายด์ชิ้นงานที่ผ่านการทำ พลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุที่ ความต่างศักย์ 200 โวลต์ เวลา 4 ช.ม. อุณหภูมิห้อง

$AlN + 3H_2O \rightarrow Al(OH)_3 + NH_3$ (4.2)

จากสมการที่ 4.2 สามารถคำนวณค่า Gibbs free energy ได้โดยที่ค่านี้จะบอกถึงความ เป็นไปได้ในการเกิดสารประกอบ Al(OH)₃ ค่า ∆*G*^o_f สามารถหาได้จากการคำนวณในสมการที่ 4.3 ได้ดังนี้

$$\Delta G_f^0 = \Delta H^0 - T \Delta S^0 \tag{4.3}$$

$$\Delta G^{0}_{Al(OH)_{3}} = -271.3kcal / mol$$
[18]

$$NH_{3} \xrightarrow{298k} \Delta S^{0} = 26.52cal / k, \Delta H^{0} = -21.932kcal / mol$$
[19]

$$AlN \xrightarrow{298k} \Delta S^{0} = 4.816cal / k, \Delta H^{0} = -76kcal / mol$$
[20]

$$H_{2}O \xrightarrow{298k} \Delta S^{0} = 45.106cal / k, \Delta H^{0} = -57.798kcal / mol$$
[20]

$$\Delta G^{o}_{NH_{3}} = -21.932kcal / mol - (298 \times 0.0265)kcal = -29.829kcal / mol$$

$$\Delta G^{0}_{AlN} = -76kcal / mol - (298 \times 0.0048)kcal = -77.43kcal / mol$$

$$\Delta G^{0}_{H_{2}O} = -57.798kcal / mol - (298 \times 0.0045)kcal = -59.139kcal / mol$$

และสามารถคำนวณ ΔG_{f}^{0} ของปฏิกิริยาได้จากสมการที่ 4.4 ดังนี้

$$\Delta G_f^0 = \Delta G_{products}^0 - \Delta G_{reactants}^0 \qquad (4.4)$$

ด้งนั้น

$$\Delta G_f^0 = G_{Al(OH)_3}^0 + G_{NH_3}^0 - \Delta G_{AlN}^0 - G_{H_2O}^0$$
ที่ 298 เคลวิน
 $\Delta G_f^0 = -271.3 + (-29.829) - (-77.43) - (-3 \times 59.139)$
 $\Delta G_f^0 = -46.28kcal / mol$
 $\Delta G = \Delta G^0 + RT \ln K$
 $\Delta G = 0$ ดังนั้น $\Delta G_{-200}^0 = -RT \ln K$

จากสมการ

ที่สมดุล $\Delta G = 0$ ดังนั้น $\Delta G^{0}_{298} = -RT \ln t$

แทนค่า $\Delta G^0_{298} = -46.28 kcal / mol$

$$-46.28kcal / mol = -1.987 \times 298 \ln \frac{P_{NH_3} a_{Al(OH)_3}}{P_{H_2O}^3 a_{AlN}}$$

ตั้งสมมติฐานให้ Al(OH)₃ และ AIN บริสุทธิ์ ดังนั้นค่า a_{Al(OH)3} และ a_{AIN} มีค่าเท่ากับ **1** จะได้

$$\ln \frac{P_{NH_3}}{P_{H_2O}^3} = 78.16$$
$$\frac{P_{NH_3}}{P_{H_2O}^3} = 8.79 \times 10^{33}$$

จะได้ความสัมพันธ์ของ $P_{_{NH_3}}$ และ $P_{_{H_2O}}$ ที่สมดุลดังนี้

$$P_{NH_3} = (8.79 \times 10^{33}) \times P_{H_2O}^3$$

ที่อุณหภูมิ 298 เคลวิน หา P_{H_2O} จากสมการ

$$\ln(p/kPa) = 16.16629 - 3736.276/(T/K) - 49.577$$
 [21]

 $\ln P = 16.16629 - 3736.276/(298 - 49.577) = 1.126$

$$P_{H_{2}O} = 3.08 k P a$$

เมื่อเปลี่ยนหน่วยจาก Pa เป็น atm. โดย 1 atm=1.01325×10⁵ Pa.

 $P_{H_{2}O} = 3.08 k P a = 3.04 \times 10^{-2} atm$ ดังนั้น $P^{3}_{H_{2}O} = (3.04 \times 10^{-2})^{3} = 28.09 \times 10^{-6}$ เมื่อแทนค่า $P^{3}_{H_{2}O}$ เพื่อหาค่า $P_{NH_{3}}$ ที่สมดุลพบว่า $P_{NH_{3}} = (8.79 \times 10^{33}) \times (28.09 \times 10^{-6})$ $P_{NH_{3}} = 2.47 \times 10^{29} atm$ จากผลการคำนวณความเป็นไปได้ในการเกิดปฏิกิริยา $AIN + 3H_2O \rightarrow AI(OH)_3 + NH_3$ ที่ อุณหภูมิ **298** เคลวิน จะเห็นว่าค่า P_{NH_3} ที่ทำให้ปฏิกริยา **4.2** เข้าสู่สมดุลมีค่า $2.47 \times 10^{29} atm$ ซึ่ง ถือว่าเป็นไปไม่ได้ในระบบเปิดที่ปริมาณ P_{NH_3} จะมีค่ามากถึง $2.47 \times 10^{29} atm$ ที่อุณหภูมิ**298**เคลวิน ในระบบเปิดค่าความดันของ $NH_3(P_{NH_3})$ มีค่าต่ำมากจึงทำให้ปฏิกิริยา $AIN + 3H_2O \rightarrow AI(OH)_3 + NH_3$ ดำเนินไปข้างหน้าได้เพื่อให้เกิดค่า P_{NH_3} สูงขึ้น ส่งผลให้เกิดสารประกอบ $AI(OH)_3$ ซึ่งมีรายงาน การเกิดสารประกอบ $AI(OH)_3$ ในการทดลองของ **P.Vissutipitukul** และ **T.Aizawa [7]** และ ชั้น $AI(OH)_3$ ที่เกิดขึ้นนี้บางมากและช่วยยับยั้งไม่ให้เกิดปฏิกริยา 4.2 ต่อไปอีก

จากผลการทดลองในงานวิจัยนี้ก็พบว่าพีคของอะลูมิเนียมในรูปที่4.13 เกิดพีคขึ้นสองพีค และเมื่อแยกออกจากกันดังรูปที่4.14 พบว่ามีพีคของอะลูมิเนียมที่มีค่าพลังงานพันธะอยู่ที่ 75.6eV. 73.8eV.และ72.6eV. ดังนั้นอาจสันนิษฐานได้ว่าชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่น ความถี่วิทยุเกิดสารประกอบที่เป็น Al(OH)₃ดังพีคที่ 75.6 eV. และ AIN ดังพีคที่ 73.8 eV.และพบ พีคที่72.6 eV. ซึ่งแสดงถึงโลหะอะลูมิเนียม จากผล XPS แสดงว่าการทำพลาสมาไนตรายดิงชนิด คลื่นความถี่วิทยุที่อุณหภูมิห้องเกิดสารประกอบที่เป็น AIN ได้

อย่างไรก็ตามสารประกอบ AIN ที่เกิดมีปริมาณออกซิเจนอยู่มากเห็นได้จากค่าพลังงาน พันธะของไนโตรเจนที่มีออกซิเจนอยู่มาก พอพิจารณาอะลูมิเนียมพบว่ามี AI(OH)₃ อยู่ซึ่งเกิดได้ดัง ปฏิกริยาที่4.2 และเมื่อเพิ่มอุณหภูมิชิ้นงานขณะทำในตรายดิงเป็น250°C และ 360 °Cและนำไป วิเคราะห์ด้วยXRDดังแสดงในรูปที่4.15 โดยจากรูปแสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความเข้มและ มุมเลี้ยวเบน ซึ่งจะเห็นว่าเกิดสารประกอบ AIN ตาม JCPDS 25-1133 ดังนั้นแสดงว่าการทำ พลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุโดยเพิ่มที่อุณหภูมิชิ้นงานเป็น 250°C และ 350°C สามารถทำให้เกิดสารประกอบที่เป็น AIN แบบ Hexagonal (H.C.P) บนผิวของชิ้นงานอะลูมิเนียม ผสม 6% ทองแดงโดยน้ำหนักจึงกล่าวได้ว่าจากผลการวิเคราะห์ด้วย XPS และ XRD พบชั้น อะลูมิเนียมไนตรายด์ (AIN) ที่สามารถเกิดได้บนผิวของชิ้นงานอะลูมิเนียมผสม6%ทองแดงโดย น้ำหนักด้วยวิธีพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ

จุฬาลงกรณมหาวทยาลย

รูปที่ 4.15 ผลวิเคราะห์ ชิ้นงานพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ ด้วยXRD แบบ GIXD ที่มุม 1 องศา (ก) 250 °C 250 โวลต์ 36 ชั่วโมง (ข) 350 °C 250 โวลต์ 36 ชั่วโมง

4.4.2 อิทธิพลความต่างศักย์ที่มีผลต่อการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ

จากที่กล่าวไว้แล้วในหัวข้อที่ 4.3 ว่าความต่างศักย์มีผลกับความหยาบผิวขึ้นงานภายหลัง การทำพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุและสำหรับผลการวิเคราะห์ด้วย XPS ก็พบว่าการ ที่ชิ้นงานได้รับความต่างศักย์ที่ต่างกันส่งผลต่อปริมาณสารประกอบ AIN ที่เกิดขึ้นที่ผิวชิ้นงานรวม ทั้งระยะความลึกจากผิวก็เกิดสารประกอบ AIN ขึ้นด้วยเช่นกัน ผลต่างของความต่างศักย์ที่ 100โวลต์ 200 โวลต์ และ 250 โวลต์ ต่อชิ้นงานอะลูมิเนียมผสมทองแดง 6% โดยน้ำหนัก ที่ผ่าน กระบวนการพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ ได้แสดงเปรียบเทียบไว้ในรูปที่ 4.16 - 4.18 ตามลำดับ

รูปที่ 4.16 ผลจาก XPS แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความเข้มกับเวลาการสปัตเตอริง และตำแหน่งพลังงานพันธะของชิ้นงานที่ผ่านการทำ พลาสมาไนตรายดิงที่อุณหภูมิห้อง เวลา 9 ช.ม.ความต่างศักย์ 100 โวลต์ (ก) ในโตรเจน (ข) อะลูมิเนียม

รูปที่ 4.16 เป็นรูปที่แสดงผลวิเคราะห์ของ XPS ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่า ความเข้ม(intensity)กับพลังงานพันธะ(BindingEnergy)ที่เปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับการสปัตเตอริง ชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุที่ความต่างศักย์100โวลต์เวลา9ช.ม. ที่อุณหภูมิห้องจากรูปที่4.16(ก) แสดงค่าความเข้มของไนโตรเจนจะพบว่าที่ผิวชิ้นงานค่าความเข้ม ของของไนโตรเจนจะเกิดพีคสูงที่มีค่าพลังงานพันธะประมาณ 402 eV. และเมื่อสบัตเตอริงผ่านไป 30วินาทีพีคความเข้มของไนโตรเจนจะเริ่มเข้าใกล้ค่าพลังงานพันธะที่397eV. จนกระทั่งสบัตเตอริง ผ่านไปจนกระทั่งวินาทีที่ 180 พีคของค่าความเข้มก็จะยังคงอยู่ที่ค่าพลังงานพันธะ 397eV. ไม่ เปลี่ยนแปลง ส่วนรูปที่ 4.16(ข) เป็นรูปแสดงค่าความเข้มของอะลูมิเนียมจะพบว่าที่ผิวชิ้นงานค่า ความเข้มของอะลูมิเนียมเกิดพีคสูงที่ค่าพลังงานพันธะประมาณ 76 eV. และเมื่อสบัตเตอริงผ่านไป 30 วินาที พีคก็จะเริ่มเข้าใกล้ค่าพลังงานพันธะที่ 72.6 eV. และไม่ว่าจะสบัตเตอริงผ่านไป

ในรูปที่ 4.17 เป็นรูปที่แสดงผลวิเคราะห์ของ XPS ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ค่าความเข้มกับพลังงานพันธะที่เปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับการสปัตเตอริงของชิ้นงานที่ผ่านการทำ พลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุที่ความต่างศักย์ 200 โวลต์เวลา9 ชั่วโมงที่อุณหภูมิห้อง จากรูปที่4.17(ก)แสดงค่าความเข้มของในโตรเจนจะเห็นว่าที่ผิวชิ้นงานค่าความเข้มของในโตรเจน จะเกิดพีคสูงสุดที่ค่าพลังงานพันธะประมาณ402eV. และหลังจากสปัตเตอริงผ่านไปเป็น 30 วินาที ก็จะไม่ปรากฏจุดพีคของกราฟอีก ส่วนรูปที่4.17(ข)เป็นรูปแสดงค่าความเข้มของอะลูมิเนียม พบว่าที่ผิวชิ้นงานค่าความเข้มของอะลูมิเนียมเกิดพีคสูงที่ค่าพลังงานพันธะประมาณ 76 eV.และ เมื่อสปัตเตอริงผ่านไป 30 วินาทีพีคก็จะเริ่มเข้าใกล้ค่าพลังงานพันธะที่ 72.6 eV.และพีคที่ตำแหน่ง นี้ก็จะเริ่มมีค่าความเข้มมากขึ้นจนกระทั่งสปัตเตอริงผ่านไปจนกระทั่งวินาทีที่180พีคค่าความเข้มก็

รูปที่ 4.18 ผลจาก XPS แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความเข้มกับเวลาการสปัตเตอริง และตำแหน่งพลังงานพันธะของชิ้นงานที่ผ่านการทำ พลาสมาไนตรายดิงที่อุณหภูมิห้อง เวลา 9 ซ.ม.ความต่างศักย์ 250 โวลต์ (ก) ในโตรเจน (ข) อะลูมิเนียม

ในรูปที่ 4.18 เป็นรูปที่แสดงผลวิเคราะห์ของ XPS ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความ เข้มกับพลังงานพันธะที่เปลี่ยนแปลงไปพร้อมกับการสปัตเตอริงของชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมา ในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุที่ความต่างศักย์ 250 โวลต์เวลา 9 ชั่วโมงที่อุณหภูมิห้องจากรูปที่ 4.18(ก)แสดงค่าความเข้มของไนโตรเจนจะเห็นว่าที่ผิวชิ้นงานค่าความเข้มของไนโตรเจนจะเกิด พีคสูงสุดที่ค่าพลังงานพันธะประมาณ 401.5 eV.และหลังจากสปัตเตอริงผ่านไปเป็น 30 วินาทีจุด พีคของกราฟก็เริ่มขยับเข้าใกล้ค่าพลังงานพันธะที่ 400 eV.เมื่อสปัตเตอริงผ่านไปเป็น 30 วินาทีจุด พีคของกราฟก็ยังคงอยู่ที่400eV.และค่าความเข้มของไนโตรเจนกลับลดลงและแทบจะไม่ปรากฏ ให้เห็นดังรูปที่4.18(ก)ส่วนรูปที่4.18(ข)เป็นรูปแสดงค่าความเข้มของอะลูมิเนียมพบว่าที่ผิวชิ้นงาน ค่าความเข้มของอะลูมิเนียมเกิดพีคความเข้มที่ค่าพลังงานพันธะประมาณ76eV.และเมื่อสปัตเตอริง ผ่านไป30 วินาทีพีคก็จะยังสูงที่ตำแหน่งเดิม แต่หลังจากสปัตเตอริงผ่านไปเป็น 60 วินาที พีคความ เข้มของอะลูมิเนียมก็จะเริ่มเข้าใกล้ค่าพลังงานพันธะที่72.6eV.และอยู่ที่ตำแหน่งนี้จนกระทั่ง สปัตเตอริงผ่านไป 120 วินาที จากรูปที่ 4.16-4.18 จะพบว่าตำแหน่งพีคพลังงานพันธะ400 eV.ของไนโตรเจนแสดงว่า เกิดพันธะระหว่างN-Oขึ้นที่ผิวชิ้นงานและพีคค่าความเข้มของอะลูมิเนียมที่พลังงานพันธะที่ 76 eV. คือเกิดสารประกอบ Al(OH)₃ สำหรับพีคค่าความเข้มของไนโตรเจนเกิดในตำแหน่ง 397 eV.และ พีคของอะลูมิเนียมเป็น73.8eV.จะเกิดสารประกอบ AlN และในที่สุดพีคของอะลูมิเนียมอยู่คงที่ที่ ตำแหน่งพลังงานพันธะที่ 72.6 eV. นั่นหมายถึงโลหะอะลูมิเนียม ซึ่งหลังจากเวลาการสปัตเตอริง ผ่านไปเพียง120วินาทีก็ไม่พบชั้นในตรายด์แล้ว แสดงว่าชั้นในตรายด์บางมากจึงไม่สามารถ วิเคราะห์ด้วยXRDได้ และไม่สามารถวิเคราะห์ความหนาด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่อง กวาดและกล้องจุลทรรศน์แสงได้ ดังนั้นในการศึกษานี้จึงศึกษาค่าความเข้ม(concentration)ของ อะลูมิเนียมกับไนโตรเจนคู่กับเวลาสปัตเตอริง(etching time)เพื่อตรวจสอบความลึกของไนโตรเจน ในชิ้นงานได้ดังรูป 4.19-4.21

รูปที่ 4.19 ผลวิเคราะห์ XPS ระหว่างค่าความเข้มข้น (concentration,%) กับเวลา การสปัตเตอริง (etch time, s) ของชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่น ความถี่วิทยุที่ความต่างศักย์ 100 โวลต์ เวลา 9 ช.ม.ที่อุณหภูมิห้อง

การแพร่ของอิออนไนโตรเจนเข้าสู่อะลูมิเนียมแสดงดังรูปที่4.19 โดยรูปที่4.19 เป็นรูปที่แสดงความ เข้มข้นของไนโตรเจนและอะลูมิเนียมเมื่อเวลาการสปัตเตอริงผ่านไปของชิ้นงานที่ผ่านการทำ พลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุที่ความต่างศักย์ 100 โวลต์ เวลา 9 ชั่วโมงที่อุณหภูมิห้อง จากรูปจะเห็นว่าความเข้มข้นของไนโตรเจนจะมากถึง30%และความเข้มข้นไนโตรเจนจะค่อยๆลด ลงเกือบเป็นศูนย์ที่เวลาการสปัตเตอริง 10 วินาทีส่วนอะลูมิเนียมพบว่าความเข้มข้นในช่วงแรกจะ อยู่ที่ 70%และค่อยๆเพิ่มขึ้นเป็น 100% ในวินาทีที่ 15 ของการสปัตเตอริง

รูปที่ 4.20 ผลวิเคราะห์ XPS ระหว่างค่าความเข้มข้น (concentration,%) กับเวลา การสปัตเตอริง (etch time,s) ของชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่น ความถี่วิทยุที่ความต่างศักย์ 200 โวลต์ เวลา 9 ช.ม.ที่อุณหภูมิห้อง

ในรูปที่4.20 แสดงความเข้มข้นของไนโตรเจนและอะลูมิเนียมเมื่อเวลาการสปัตเตอริงผ่าน ไปของชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุที่ความต่างศักย์ 200 โวลต์ เวลา9ช.ม.ที่อุณหภูมิห้อง จากรูปจะเห็นว่าความเข้มข้นของไนโตรเจนจะมากถึง20%ในช่วงแรก และค่อยๆลดลงจนกระทั่งเหลือความเข้มข้นประมาณ 5%ที่วินาทีที่ 5 ของการสปัตเตอริงและ ปริมาณความเข้มข้นของไนโตรเจนจะอยู่ที่ 5%จนกระทั่งการสปัตเตอริงผ่านไป 80 วินาทีหลังจาก นั้นก็ยังคงมีปริมาณความเข้มข้นของไนโตรเจนจำนวนเล็กน้อยกระจายให้เห็นและจนกระทั่งถึง 110วินาทีจากนั้นความเข้มข้นในโตรเจนจะลดลงเป็นศูนย์ ส่วนอะลูมิเนียมที่ผิว (0วินาที) ความ เข้มข้นอยู่ที่ประมาณ 80% และค่อยๆเพิ่มขึ้นเป็น 90% และคงที่จนถึง 110 วินาทีความเข้มข้นของ อะลูมิเนียมจึงเป็น 100%

ในรูปที่4.21 แสดงความเข้มข้นของในโตรเจนและอะลูมิเนียมเมื่อเวลาการสบัตเตอริงผ่าน ไปของชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุที่ความต่างศักย์ 250 โวลต์ เวลา9ชั่วโมงที่อุณหภูมิห้องจากรูปจะเห็นว่าความเข้มข้นของในโตรเจนจะอยู่ที่5% ตั้งแต่เวลาการ สบัตเตอริงที่ผิว(0วินาที)จนกระทั่งถึง 90 วินาทีและความเข้มข้นของในโตรเจนจะลดลงมาครึ่งหนึ่ง และปรากฏให้เห็นเล็กน้อยจนกระทั่งความเข้มข้นเป็นศูนย์ที่วินาที่ 100 ของการสบัตเตอริง ส่วนอะลูมิเนียมจะเห็นว่าความเข้มข้นจะอยู่ที่20%ที่ผิว(0วินาที) และเมื่อเข้าสู่ผิวความเข้มข้นของ อะลูมิเนียมจะยังเพิ่มขึ้นเรื่อยๆจนกระทั่งความเข้มข้น 80% ก็ยังมีแนวโน้มที่ความเข้มข้นจะยัง เพิ่มขึ้นไปอีก

จากรูปที่ 4.19-4.21 จะเห็นว่าที่ความต่างศักย์ 250 โวลต์ (รูปที่ 4.21) ระยะการกระจาย ้ตัวของอิออนในโตรเจนจะแทรกเข้าไปในอะลูมิเนียมได้ลึกมากกว่าความต่างศักย์200โวลต์ และ 100โวลต์ในรูปที่ 4.20และ 4.19 ตามลำดับ ความต่างศักย์ 200 โวลต์ระยะลึกของอิออนก็มากกว่า 100โวลต์จากลักษณะดังกล่าวอาจเป็นไปได้ว่าความต่างศักย์มากส่งผลต่อพลังงานของอิออนมาก และการที่พลังงานอิออนมากทำให้อิออนสามารถแทรกไปในเนื้ออะลูมิเนียมผสมทองแดง6%โดย น้ำหนักได้ ดังนั้นจากรูปที่4.19-4.21 กล่าวได้ว่าที่ความต่างศักย์ 250 โวลต์ระยะลึกของไนโตรเจน ที่เข้าไปยังเนื้ออะลูมิเนียมผสมทองแดง 6% โดยน้ำหนัก แทรกได้ลึกมากกว่าที่ความต่างศักย์ 200 โวลต์และที่ 200 โวลต์ระยะลึกของไนโตรเจนก็จะมากกว่าที่100โวลต์ (ระยะลึก 250 โวลต์>200โวลต์>100โวลต์) โดยจะเห็นว่าการที่ระยะลึกของในโตรเจนมากปริมาณ ความเข้มข้นของอิออนจะน้อยลงดังรูปที่4.21 แต่ที่ความต่างศักย์ 100 โวลต์ (รูปที่4.19) พบว่า ปริมาณอิออนที่ผิวจะสูงมากกว่าที่ 200 โวลต์และ250 โวลต์ (ความเข้มข้นของอิออนไนโตรเจน ้โวลต์>200โวลต์>250โวลต์)นั่นหมายความว่าอิออนหยุดที่ผิวและการแพร่เกิดขึ้นได้น้อย 100 เพราะอุณหภูมิต่ำเกินไปจึงได้รูปแบบคล้ายกับการฝังอิออน (ion implant) ซึ่งอิออนไนโตรเจนจะ สามารถแทรกเข้าไปได้ลึกตื้นตามพลังงาน ดังนั้นถ้าพลังงานมากก็จะแทรกเข้าไปในผิวได้ลึกมาก แต่ก็จะทำให้การกระจายตัวของในโตรเจนที่แทรกเข้าไปในผิวชิ้นงานมากตามไปด้วย ดังนั้นถ้าตัว แปรอื่นในการทดลอง คือ กระแสไฟฟ้า(current) ,กำลังไฟฟ้า(power) คงที่แสดงว่าจำนวนอิออน ดังนั้นเมื่อการกระจายตัวที่กว้างขึ้นเมื่อใช้ความต่างศักย์สูงขึ้นจะทำให้ ในโตรเจนค่อนข้างคงที่ ความเข้มข้นอิออนต่ำลง ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกันกับที่พบในการฝังอิออน ซึ่งเป็นกระบวนการที่ใช้ อุณหภูมิต่ำทำให้การแพร่(diffusion)ของอิออนไม่มาก ซึ่งในการทดลองนี้ทำที่อุณหภูมิห้องที่ความ ต่างศักย์ที่ 100โวลต์,200โวลต์และ250โวลต์ โดยไม่ใช้เครื่องช่วยเพิ่มอุณหภูมิ (heater) จึงทำให้ การแพร่ของไนโตรเจนในอะลูมิเนียมเป็นไปได้ช้า การกระจายตัวของไนโตรเจนจึงถูกควบคุมโดย พลังงานจลน์ที่ได้จากความต่างศักย์เป็นหลัก ทำให้ได้การกระจายตัวคล้ายการฝังอิออน

ในการศึกษาลักษณะการกระจายตัวของอิออนในงานวิจัยนี้ ทำโดยใช้โปรแกรมTrim Calculation เข้ามาช่วยจำลองสภาวะของอิออนในโตรเจนที่มีพลังงานต่างกันจากค่าศักย์ไฟฟ้าที่ แทรกเข้าสู่เนื้อพื้นอะลูมิเนียมโดยม่คำนึงถึงผลอุณหภูมิ โดยในการคำนวณจะกำหนดสภาวะใน การคำนวณดังนี้ คือ กำหนดให้ไนโตรเจนเป็นอิออน โดยมีอะลูมิเนียมเป็นเป้าในการฝังอิออน (substrate) โดยใช้มุมตกกระทบเฉลี่ยที่มุม 45 องศา จำนวนอิออน 99,999 อิออน และแปรผัน พลังงานได้แก่ 255 eV,205eV,105eV.. โดยมาจากความต่างศักย์ต่างๆที่ให้บวกกับพลังงานใน เครื่องพลาสมาอีก 5 eV. และได้ทดลองใช้พลังงาน 505 eV.เพื่อให้เห็นผลของความต่างศักย์ที่มี ค่าสูงมากซึ่งไม่สามารถใช้ได้ในการทดลองจริงเนื่องจากไม่สามารถควบคุมการเกิดอาร์คของ พลาสมาได้ ผลการคำนวณจากโปรแกรมแสดงดังรูปที่4.22-4.25

รูปที่ 4.22 เป็นผลการคำนวณจากโปรแกรมโดยใช้พลังงานที่ 105 eV หรือ 100 โวลต์เพื่อ ดูลักษณะการกระจายตัวของอิออนไนโตรเจนจากรูปที่4.22(ก) จะแสดงระยะกระจายตัวของอิออน ในแนวแกนY ส่วนรูปที่4.22(ข)จะแสดงระยะการกระจายตัว (ion range) และความเข้มข้นของ อิออนซึ่งระยะกระจายตัวที่ได้จากความต่างศักย์ที่100โวลต์จะอยู่ที่ประมาณ 9 อังสตรอมและ ความเข้มข้นของอิออนสูงสุดที่ 6.2×10⁶ (atom/cm³)/(atom/cm²)

รูปที่ 4.23 การกระจายตัวของอิออนโดยการใช้โปรแกรม Trimที่ความต่างศักย์ 200 โวลต์ (ก) ความลึกตามแนวแกน Y (ข) ความลึกแนวตัดขวาง

รูปที่ 4.23 เป็นผลการคำนวณจากโปรแกรมโดยใช้พลังงานที่ 205 eV หรือ 200 โวลต์เพื่อ ดูลักษณะการกระจายตัวของอิออนไนโตรเจนจากรูปที่ 4.23(ก)จะแสดงระยะกระจายตัวของอิออน ในแนวแกนY ส่วนรูปที่4.23(ข)จะแสดงระยะการกระจายตัว (ion range) และความเข้มข้นของอิ ออน ซึ่งระยะกระจายตัวที่ได้จากความต่างศักย์ที่200โวลต์จะอยู่ที่ประมาณ 13 อังสตรอมและ ความเข้มข้นของอิออนสูงสุดที่ 43×10⁵ (atom/cm³)/(atom/cm²)

รูปที่4.24 การกระจายตัวของอิออนโดยการใช้โปรแกรม Trim ที่ความต่างศักย์ 250 โวลต์(ก) ความลึกตามแนวแกน Y (ข) ความลึกแนวตัดขวาง

รูปที่ 4.24 เป็นผลการคำนวณจากโปรแกรมโดยใช้พลังงานที่ 255 eV หรือ 250 โวลต์เพื่อ ดูลักษณะการกระจายตัวของอิออนไนโตรเจนจากรูปที่4.24(ก) จะแสดงระยะกระจายตัวของ อิออนในแนวแกนY ส่วนรูปที่4.24(ข)จะแสดงระยะการกระจายตัว (ion range) และความเข้มข้น ของอิออน ซึ่งระยะกระจายตัวที่ได้จากความต่างศักย์ที่250โวลต์จะอยู่ที่ประมาณ 15 อังสตรอม และความเข้มข้นของอิออนสูงสุดที่ 38×10⁵ (atom/cm³)/(atom/cm²)

รูปที่ 4.25 เป็นผลการคำนวณจากโปรแกรมโดยใช้พลังงานที่ 505 eV หรือ 500 โวลต์เพื่อ ดูลักษณะการกระจายตัวของอิออนไนโตรเจนจากรูปที่4.25(ก)จะแสดงระยะกระจายตัวของ อิออนในแนวแกนY ส่วนรูปที่4.25(ข)จะแสดงระยะการกระจายตัว (ion range) และความเข้มข้น ของอิออนซึ่งระยะกระจายตัวที่ได้จากความต่างศักย์ที่500โวลต์จะอยู่ที่ประมาณ 22 อังสตรอม และความเข้มข้นของอิออนสูงสุดที่ 25×10⁵ (atom/cm³)/(atom/cm²)

จากรูปที่4.22-4.25 จะเห็นว่าความต่างศักย์น้อยค่าความเข้มข้นของอิออนจะสูงโดยความ ต่างศักย์ที่ 100 โวลต์ค่าความเข้มข้นสูงสุดเป็น 6.2×10⁶(atom/cm³)/(atom/cm²) และความต่าง ศักย์200 โวลต์ความเข้มข้นจะลดลงมาเป็น 43×10⁵(atom/cm³)/(atom/cm²) เมื่อความต่างศักย์ 250 โวลต์ความเข้มข้นจะเป็น 38×10⁵(atom/cm³)/(atom/cm²) และเมื่อทดลองให้โปรแกรม คำนวณที่ความต่างศักย์ 500 โวลต์ความเข้มข้นสูงสุดเป็น 25×10⁵(atom/cm³)/(atom/cm²) ดังนั้น สรุปได้ว่าความเข้มข้นของอิออนในโตรเจนที่ 100 โวลต์ สูงสุดและลดลงตามความต่างศักย์ คือ 200 โวลต์ 250 โวลต์และ 500 โวลต์ตามลำดับ จากผล Trim Calulation แสดงให้เห็นว่าใน กระบวนการพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุที่อุณหภูมิต่ำ อิออนหยุดที่ผิวแล้วไม่ค่อย แพร่เพราะอุณหภูมิต่ำเกินไปจึงได้รูปแบบคล้ายกับการฝังอิออน

้ส่วนระยะการกระจายตัว(ion range) กลับพบว่าที่ความต่างศักย์มากระยะลึกจะมากกว่า ที่ความต่างศักย์น้อยซึ่งจากการคำนวณด้วยโปรแกรมระยะลึกที่ 500 โวลต์เป็น 22 อังสตรอม ที่ 250 โวลต์ระยะลึกลดลงมาเป็น 15 คังสตรคมและที่ความต่างศักย์ 200 โวลต์ 100 โวลต์ระยะลึก เท่ากับ 13 อังสตรอมและ 9 อังสตรอมตามลำดับ ดังนั้นกล่าวได้ว่าที่ระยะลึก 500 โวลต์ มีความ ้ลึกของอิออนมากที่สดและลดลงตามความต่างศักย์ 250โวลต์ 200โวลต์ และ100โวลต์ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะความต่างศักย์มากส่งผลต่อพลังงานของอิออนมากและการที่พลังงานอิออนมากทำให้อิ ้ออนสามารถแทรกไปในเนื้ออะลูมิเนียมผสมทองแดง**6%**โดยน้ำหนักได้มาก แลที่ได้จากการ ซึ่งมีแนวโน้มไปใน คำนวณด้วยโปรแกรมก็ยืนยันลักษณะการกระจายตัวของอิออนไนโตรเจน ทิศทางเดียวกันดังนั้นอาจกล่าวว่าลักษณะของอิออนเมื่อเข้าสู่เนื้ออะลูมิเนียมผสมทองแดง6%โดย น้ำหนักที่อุณหภูมิต่ำมีพฤติกรรมคล้ายกับการฝังอิออน จากการศึกษาจึงอาจกล่าวได้ว่าเมื่อใช้ ความต่างศักย์ที่ให้แก่ชิ้นงานซึ่งส่งผลต่อพลังงานของอิออนเพิ่มขึ้นจะทำให้ความลึกของไนโตรเจน มากขึ้นเมื่อปรับปรุงผิวด้วยการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุโดยไม่ใช้แหล่งกำเนิด ความร้อนช่วยแต่ความเข้มข้นอิออนที่ผิวมีปริมาณลดลงเมื่อใช้ความต่างศักย์สูงเนื่องจากมีการ กระจายตัวคิคคนเข้าไปภายในมากขึ้น

นอกจากจะใช้โปรมแกรมTrimคำนวณลักษณะที่เป็นไปได้ของการกระจายตัวอิออน ในโตรเจนแล้ว ในงานวิจัยนี้ยังได้คำนวณในขั้นตอนการสปัตเตอริงด้วยแก๊สอาร์กอนเพื่อดูปริมาณ ของอะตอมอะลูมิเนียมที่ผิวว่ามีการหลุดออกจากผิวอันเกิดจากความต่างศักย์ที่ต่างๆกันซึ่งสภาวะ จะใช้ในการคำนวณ คือ อาร์กอนเป็นอิออน อะลูมิเนียมเป็นเป้าในการยิง(substrat)ที่มุม 45 องศา จำนวนอิออน 99,999 จำนวน และแปรผันพลังงานได้แก่ 255eV,205eV,105eV. โดยมาจากความ ต่างศักย์ต่างๆที่ให้บวกกับพลังงานในเครื่องพลาสมาอีก 5 eV ผลการคำนวณจากโปรแกรมแสดง ดังรูปที่4.26-4.28

รูปที่ 4.26 การสปัตเตอริงด้วยอาร์กอนโดยการใช้โปรแกรม Trim ที่ความต่างศักย์100 โวลต์ (ก) ระยะลึกที่ถูกสปัตเตอร์ตามแนวแกน Y (ข) Sputtering yield รูปที่4.26แสดงการใช้โปรแกรมTrim คำนวณเพื่อดูความเป็นไปได้สำหรับปริมาณ การหลุดออกอะตอมของอะลูมิเนียมที่ผิวอันเกิดจากอาร์กอนสปัตเตอริงที่ความต่างศักย์100 โวลต์ รูปที่ 4.26(ก) แสดงระยะลึกที่ถูกสปัตเตอร์ตามแนวแกนY ส่วนรูปที่4.26(ข)แสดงค่าSputtering yield หรือปริมาณอะตอมที่หลุดออกจากผิว ซึ่งปริมาณของอะตอมอะลูมิเนียมที่หลุดออกจากผิว ต้องมีพลังงานมากกว่า3.4eV.จากการคำนวณพื้นที่ใต้กราฟรูปสี่เหลี่ยมคางหมูจะได้ค่า Sputtering yield เท่ากับ 2.9 อะตอม/อิออน

รูปที่4.27แสดงการใช้โปรแกรมTrim คำนวณเพื่อดูความเป็นไปได้สำหรับปริมาณการหลุด ออกอะตอมของอะลูมิเนียมที่ผิวอันเกิดจากอาร์กอนสปัตเตอริง ที่ความต่างศักย์ 200 โวลต์ซึ่งรูปที่ 4.27(ก) แสดงระยะลึกที่ถูกสปัตเตอร์ตามแนวแกนY ส่วนรูปที่4.27(ข)แสดงค่าSputtering yield หรือปริมาณอะตอมที่หลุดออกจากผิว ซึ่งปริมาณของอะตอมอะลูมิเนียมที่หลุดออกจากผิวต้องมี พลังงานมากกว่า3.4eVจากการคำนวณพื้นที่ใต้กราฟรูปสี่เหลี่ยมคางหมูจะได้ค่าSputtering yield เท่ากับ 8.5 อะตอม/อิออน

รูปที่4.28แสดงการใช้โปรแกรมTrim คำนวณเพื่อดูความเป็นไปได้สำหรับปริมาณการหลุด ออกอะตอมของอะลูมิเนียมที่ผิวอันเกิดจากอาร์กอนสปัตเตอริงที่ความต่างศักย์250โวลต์ รูปที่ 4.28(ก) แสดงระยะลึกที่ถูกสปัตเตอร์ตามแนวแกนY ส่วนรูปที่4.28(ข) แสดงค่าSputtering yield หรือปริมาณอะตอมที่หลุดออกจากผิว ซึ่งปริมาณของอะตอมอะลูมิเนียมที่หลุดออกจากผิวต้องมี พลังงานมากกว่า 3.4eV. จากการคำนวณพื้นที่ใต้กราฟรูปสี่เหลี่ยมคางหมูจะได้ค่า Sputtering yield เท่ากับ 11.05 อะตอม/อิออน

ผลจากการคำนวณโปรแกรมแสดงให้เห็นว่าความต่างศักย์มากปริมาณอะตอม อะลูมิเนียมที่หลุดออกจากผิวก็จะมากตาม โดยที่ความต่างศักย์ที่ 250 โวลต์มีปริมาณอะตอมที่ หลุดออกจากผิวมากกว่าที่ 200 โวลต์และ 100 โวลต์ตามลำดับ เพราะความต่างศักย์มีค่าต่อ พลังงานจลน์ของอิออนดังได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อ4.2.2ดังนั้นพลังงานของอิออนของอาร์กอนที่วิ่ง ชนผิวอะลูมิเนียมมีค่ามากส่งผลให้โอกาสที่อะตอมที่ผิวอะลูมิเนียมจะหลุดออกเนื่องจากการชนก็ มีค่ามากเช่นกัน

4.4.3 อิทธิพลของเวลาที่มีผลต่อการทำพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ

รูปที่ 4.29 ผลจาก XPS แสดงความสัมพันธ์ระหว่างค่าความเข้มกับเวลาการสปัตเตอริงของ ชิ้นงานที่ผ่านการทำ พลาสมาในตรายดิงที่อุณหภูมิห้อง เวลา 4 ช.ม.ความต่างศักย์ 200 โวลต์ (ก) ในโตรเจน (ข) อะลูมิเนียม

้จากรูปที่4.29(ก)เป็นรูปแสดงความเข้มที่เปลี่ยนแปลงไปของไนโตรเจนหลังการสปัตเตอริง ที่เวลา4ชั่วโมงความต่างศักย์200โวลต์ พบว่ามีพีคความเข้มของไนโตรเจนมีค่าสูงที่สุดที่พลังงาน พันธะ400eV.แต่เมื่อเวลาในการสปัตเตอริงมากขึ้นค่าความเข้มของไนโตรเจนก็จะค่อยๆลดลงจน กระทั่งวินาทีที่120 พบว่าปริมาณไนโตรเจนลดลงมากไม่เห็นความเข้มข้นของไนโตรเจน ส่วนรูปที่ 4.29(ข)แสดงค่าความเข้มข้นของอะลูมิเนียม จากรูปจะเห็นว่าที่ผิวเกิดพีคที่พลังงานพันธะอยู่ที่ ประมาณ 76 eV.และเมื่อเริ่มเข้าสู่สปัตเตอริงวินาทีที่ 60 นาที จะพบว่าเส้นกราฟเริ่มจะขยับมาที่ 72.3 eV.ในระหว่างนั้นมีพีคที่ 73.8 อยู่ระหว่างพีคที่ 76eV.และ72.3 eV.พีคที่เกิดเป็นสารประกอบ Al(OH)₃ (76eV.), Al(72.3eV) และ AIN(73.8eV) ดังได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อที่4.4.1

และเมื่อเปรียบเทียบกับรูปที่ 4.20 กับรูปที่ 4.30 ที่เวลาการทำพลาสมาไนตรายดิงชนิด คลื่นความถึ่วิทยุ 9 ชั่วโมง และ 4 ชั่วโมงตามลำดับความต่างศักย์ 200 โวลต์เท่ากัน จะเห็นว่าที่

การสปัตเตอริงที่ผิว (0 วินาที) พบว่าค่าความเข้มของเวลา 4 ชั่วโมงจะมากกว่า 9 ชั่วโมงแต่ระยะ ลึกจะน้อยกว่า

รูปที่ 4.30 ผลวิเคราะห์ XPS ระหว่างค่าความเช้มข้น (concentration,%) กับเวลา การสปัตเตอริง (etch time,s) ของชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาไนตรายดิงชนิดคลื่น ความถี่วิทยุที่ความต่างศักย์ 200 โวลต์ เวลา 4 ช.ม.ที่อุณหภูมิห้อง

ในรูปที่ 4.30 แสดงความเข้มข้นของไนโตรเจนและอะลูมิเนียมเมื่อเวลาการสปัตเตอริงผ่าน ไปของชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุที่ความต่างศักย์ 200 โวลต์ เวลา 4ชั่วโมงที่อุณหภูมิห้อง จากรูปจะเห็นว่าความเข้มข้นของไนโตรเจนจะอยู่ที่ประมาณ10%ของ การสปัตเตอริงที่ผิวและปริมาณความเข้มข้นจะลดลงมาเรื่อยๆและเป็นศูนย์ที่วินาทีที่60 เมื่อเปรียบ เทียบการกระจายตัวของอิออนไนโตรเจนพบว่าระยะการกระจายตัวของอิออนไนโตรเจนของ ชิ้นงาน 9 ชั่วโมงจะแพร่ได้ลึกมากกว่าที่ 4 ชั่วโมงเพราะเวลาในการทำพลาสมามีผลต่อการแพร่ ของอิออน การวิเคราะห์เฟลและสารประกอบด้วยXRDสำหรับการวิเคราะห์ด้วยGrazing incident X-ray diffraction ชิ้นงานอะลูมิเนียมผสมทองแดง 6%โดยน้ำหนักแสดงดังรูปที่4.31 โดยที่ชิ้นงาน ดังกล่าวผ่านการทำพลาสมาในตรายดิงที่อุณหภูมิ 350 °Cและแปรผันเวลา 9, 16, 25 และ 36 ซม.

จากรูปจะเห็นว่าพบพีคของกราฟที่เป็น AIN แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนที่เวลา 16 ชั่วโมง นั่นแสดงว่าเวลามีผลกับการทำไนตรายดิง ซึ่งจะสังเกตได้ว่าเมื่อเพิ่มเวลาสัดส่วนความเข้มของ AIN ต่อ AI จะเพิ่มขึ้นด้วยดังผลการคำนวณสัดส่วนปริมาตรระหว่าง V_{AI} /V_{AI} ดังแสดงในตาราง ที่ 4.6 โดยใช้วิธีการคำนวณแบบ direct comparison method ดังแสดงในภาคผนวก

ชิ้นงาน	250 °C	250°C	250°C	250°C	350°C	350°C	350°C	350°C
	9 ชม.	16 ชม.	25 ชม.	36 ชม.	9 ชม.	16 ชม.	25 ชม.	36 ชม.
V _{AlN} / V _{Al}	0	0	0.61	0.41	0	0.82	1.15	1.23

ตารางที่ **4.6** แสดง V_{AIN} / V_{AI} ของชิ้นงานในตรายดิง

จากตารางที่ 4.6 จะเห็นว่าที่อุณหภูมิ 350 องศาเท่ากันเมื่อเปรียบเทียบเวลาต่างๆกัน การ ทำในตรายดิงเป็นเวลา 36 ชั่วโมงสัดส่วนของ $V_{_{AIV}} / V_{_{AI}}$ เป็น 1.23 ซึ่งเป็นค่าที่มากที่สุดรองลงมา คือเวลาที่ทำในตรายดิง25ชั่วโมงและ16ชั่วโมงตามลำดับแสดงว่าเวลามากขึ้นสัดส่วน ของ $V_{_{AIV}} / V_{_{AI}}$ ก็จะมากขึ้นตามเวลา

4.4.4 อิทธิพลอุณหภูมิที่มีผลต่อการทำพลาสมาในตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุ

นอกจากเวลาจะมีผลต่อการทำพลาสมาในตรายดิงแล้วอุณหภูมิก็เป็นตัวแปรที่สำคัญอีก ตัวที่มีผลต่อการเกิดของชั้นในตรายด์ (AIN) ดังแสดงในรูปที่ 4.32 โดยชิ้นงานดังกล่าวผ่านการทำ พลาสมาในตรายดิงเป็นเวลา 36 ชั่วโมงที่อุณหภูมิ 250°C และ350°C จากรูปพบว่าพีคที่เป็น AIN เห็นได้ชัดเจนที่อุณหภูมิที่ 350°C มากกว่าที่อุณหภูมิที่250°C เมื่อเปรียบเทียบเวลาที่ 36 ชั่วโมง เท่ากันแต่อุณหภูมิต่างกันก็จะพบว่าสัดส่วนของ $V_{_{AIN}} / V_{_{AI}}$ ที่อุณหภูมิ 350°Cมากกว่าอุณหภูมิ 250°Cคือ สัดส่วนของ $V_{_{AIN}} / V_{_{AI}}$ ที่ 350 °C เท่ากับ 1.23 และที่ 250°C เท่ากับ 0.41 แสดงว่า อุณหภูมิที่มากก็ส่งผลต่อสัดส่วน $V_{_{AIN}} / V_{_{AI}}$ ที่มากขึ้นด้วย สิ่งที่น่าสังเกตคือ อุณหภูมิ 250 °C เวลา25 ชั่วโมงสัดส่วนขอV_{AIN} /V_{AI} มากกว่าอุณหภูมิ 250°C เป็นไปได้ว่าระหว่างการสปัตเตอริง เฟสที่เป็นอลูมิเนียมมีการหลุดออกมากกว่าเฟสAl₂Cuดังนั้นเมื่อเกิด AIN สัดส่วนของV_{AIN} /V_{AI} ที่ ได้จึงผิดแปลกไปจากค่าอื่น อุณหภูมิจะมีความสำคัญกับการแพร่ของอิออนไนโตรเจนสามารถที่ จะช่วยเพิ่มความหนาของชั้น AIN ซึ่งสามารถแสดงได้ดังสมการที่ 4.4

$$D_1 = D_0 \exp^{\left(\frac{-Q}{RT}\right)}$$
 (4.4)
 $D_0 = ค่าคงที่การแพร่ (freguency factoc) $Q =$ พลังงานในการแพร่ (the activation energy)
 $R = ค่าคงที่ของแก๊ส (gas constant) $T = อุณหภูมิ (Temperature)$$$

จากสมการจะเห็นค่า $D_1(nitrogen-diffusion-coefficient)$ สัมพันธ์กับ T(temperature) เมื่อค่า**T** เพิ่มค่า D_1 ก็เพิ่มด้วย

รูปที่4.32 ผลวิเคราะห์จาก XRD ของชิ้นงาน Al-6%Cu ที่ผ่านการทำ พลาสมาไนตรายดิงที่เวลา 36 ชม. อุณหภูมิ 250°C และ 350 °C

บทที่ **5**

สรุปผลการทดลอง

- 5.1 การเกิดชั้นอะลูมิเนียมในตรายด์ (AIN) บนชิ้นงานอะลูมิเนียมผสมทองแดง6%โดยน้ำหนัก สามารถทำได้ด้วยการทำไนตรายดิงชนิดคลื่นความถี่วิทยุกับชิ้นงานที่ได้รับการเพิ่มอุณหภูมิ และไม่ได้รับการเพิ่มอุณหภูมิ
- 5.2 จากงานวิจัยนี้พบว่าค่าความต่างศักย์ที่สูงจะส่งผลต่อการเกิดชั้นอะลูมิเนียมในตรายค์ (AIN) มากกว่าค่าความต่างศักย์ต่ำ(การเพิ่มความต่างศักย์ทำให้ระยะลึกของอิออนในโตรเจนมากขึ้น) ส่วนในเรื่องของอุณหภูมิและเวลาพบว่าการเพิ่มอุณหภูมิและเวลาจะส่งผลต่อการเพิ่มปริมาณ สัดส่วน V_{AIN} /V_{AI} มากขึ้น
- 5.3 ความหยาบผิวของชิ้นงานจะไม่เพิ่มตามเวลาที่ทำพลาสมาในตรายคิงชนิคคลื่นความถี่วิทยุแต่ จะเพิ่มขึ้นตามความต่างศักย์และอุณหภูมิที่สูงขึ้น ผิวชิ้นงานหลังการทำในตรายคิงจะเกิคหลุม ที่ผิวเนื่องจากการเกิด Hydrogen etching
- 5.4 ความแข็งผิวชิ้นงานจะเพิ่มขึ้นจาก 3.98 GPa.ของชิ้นงานก่อนทำในตรายคิงเป็น 14.63 GPa และ 17.02 GPa. ของชิ้นงานที่ผ่านการทำพลาสมาในตรายคิงชนิคคลื่นความถิ่วิทยุเป็นเวลา 25 ชั่วโมง 250 โวลต์ที่อุณหภูมิห้องและชิ้นงานที่ผ่านการทำในตรายคิงเป็นเวลา 25 ชั่วโมง 250 โวลต์ที่อุณหภูมิ 350 °C ตามลำคับ

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

- [1] ASM International. <u>Aluminium and Aluminium alloy</u>. USA: ASM International, 1993: 31-33
- [2] ประสงค์ ศรีเจริญชัย. <u>เอกสารคำสอน วิชา วิศวกรรมพื้นผิว</u> (Surface Engineering). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [3] Kazuhiro Nakata, and Masao Ushio. Effect of Fe content on wear resistance of thermal spray Al-17Si-XFe alloy coating on A 6063 Al alloy substrate, <u>Surface and Coating.Technology</u>.169-170 (2003):443-446.
- [4] D.Manova, P.Huber, S.Mandl and B.Rauschenbach.Surface modification of aluminium by plasma immersion ion implantation, <u>Surface and Coating</u> <u>Technology</u>.128-129 (2000):249-255.
- [5] ASM International. <u>Practical nitriding and and ferritic nitrocarburizing</u>,Ohio USA:ASM International, 2003:4-109.
- [6] ชุลีพรย์ ป่าไร่. การหาคุณลักษณะของเหล็กกล้าเครื่องมือ H13 ที่ทำไนตรายดิงแบบพลาสมา. วิทยานิพนธ์ระดับปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาวิศวกรรมโลหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548
- [7] Patama visuttipitukul,Tatsuhiko aziawa and Hideyuki kuwahara.Feasibility of plasma nitriding for effective surface treatment of pure aluminium. <u>Materials</u> <u>Transactions</u>. 44(2003):1412-1418.
- [8] Tohru Arai, Hironori fujita, and Hideo tachikawa. Ion nitriding of aluminium and aluminium alloy. (1986):37-38.
- [9] Michael Quast, Peter Mayr, Heinz-Rolf Stock, Harry Podlesak and Bernhard Wielage. In situ and ex situ examination of plasma-assisted nitriding of aluminium alloys.<u>Surface and CoatingTechnology</u>.135 (2001):238-249.
- [10] M.Maoradshahi, T.Tavakoli, S.Amiri and Sh.Shayeganmehr. Plasma nitriding of Al alloys by DC glow discharge. <u>Surface and CoatingTechnology</u>. 201 (2006): 567-574.
- [11] P.Visuttipitukul and T. Aizawa, Plasma nitriding design for aluminium and aluminum alloys. <u>Surface Engineering</u>. 22(2006):187.

- [12] Sabina Gredelj, Sunil Kumar, Andrea R and Giuseppe P.cavalloaro, Radio plasma nitriding of aluminium at higher power levels. <u>Thin solid films</u>. 515(2006) 1480-1485
- [13] P. Visuttipitukul and T. Aizawa, Wear of plasma-nitrided aluminium alloys. <u>Wear</u> 259(2005)482-489.
- [14] H-Y. Chen, H.-R. Stock and P. Maya, Plasma nitriding of Al 99.5, <u>Journal de</u> <u>Physique III</u>. 3(1993):971-979.
- [15] Masato and Takashi, Structure –color-control by AIN coating on rough surface AI film, <u>Material Transaction</u>.44 (2003)2417-2419
- [16] C.Alves Jr, F.O.de Araujo, K.J.B. Ribeiro, J.A.P. da Costa, R.R.M. Sousa, R.S. de Sousa, Use of cathodic cage in plasma nitriding, <u>Surface and Coating</u> <u>Technology</u>.201(2006) 2450-2454.
- [17] A.Fernandez, C.Real, J.C.Sanchez, Lopez and M.D.Alcala, The use of X-ray photoelectron spectroscopy to characterize fine AIN powder submitted to mechanical attrition, <u>Nanostructure Materials</u>.11(1999)249-257.
- [18] Wen H. Huang, and Wen C.Kiang, Gibbs free energys of formation calculated from dissolution data using specific mineral analyses. II plagioclase feldspars, <u>American Mineralogist</u>, 58(1973)1016-1022.
- [19] Thermodynamics ,Part II: Entropy-How to entropy changes for chemical reaction, Silvia Kolchens, Pima Community College.
- [20] D.R.Stull and H.Prophet <u>JANAF Thermochemical Table</u>(second Edition),U.S.37, p.1141
- [21] W.Wagner and A.Pruss, <u>J. Phys. Chem</u>, 22(1993)783-787.

จุฬาลงกรณมหาวทยาลย

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

การคำนวณความแข็งผิวจาก AFM

การคำนวณค่าความแข็งจากรอยกดของพีระมิดฐานสามเหลี่ยมสามารถคำนวณได้ตาม สูตรของ AFM โดยคำนวณจาก

$$H = \frac{F_{\max}}{A_p}$$

H = ค่าเฉลี่ยแรงกด (mean contact pressure)

F _{max} =โหลดในการกด (maximum load)

A_p = พื้นที่ฉายแสงของตำแหน่งที่โหลดกด (projected contact area at load)

ค่า A_p สามารถหาได้จากรอยกด<mark>ดังรูป</mark>

- h_p = ความลึกของตำแหน่งการเกิดพฤติกรรมแบบพลาสติก (plastic depth)
- h_c =ความลึกจุดสัมผัส (contact depth)
- h _s = การแทนที่ของเส้นรอบวงที่จุดสัมผัส (displacement of the surface at the perimeter of contact)
- a = รัศมีวงกลมradius of contact circle

แต่สำหรับในงานวิจัยนี้จะใช้เพียงค่าความลึกของรอยกดรูปพีระมิดฐานสามเหลี่ยมใน การนำมาคำนวณค่าความแข็งพร้อมกับค่าคงที่ต่างๆ จากเครื่อง AFM ได้แก่

Contact sensitivity	2.642×10 ⁻⁷ m / V
Spring constant	291 N/m
Indent area factor	18.03
Face angle indent	60 = (60 ×(22/7))/180 = 1.047 radian

การคำนวณค่า ความแข็ง (Hardness)

หรือ
$$Hardness(GPa) = \frac{load \ force(N)}{[Penetration \ Area(sq.m)] \times radian}$$

Load Force = spring constant(N/m)× contact sensitivity $\binom{m}{v}$ ×Trigger threshold(V) Penetration Area(sq.m) = Indent area factor × penetration depth, h(nm)×(face angle indent)²

ชิ้นงาน	Trigger Threshold [V]	Penetration Depth, h [nm]	Load Force [N]	Penetration Area [sq.m]	Hardness [GPa]				
อุณหภูมิห้อง 250 V.25		Im Last							
ชม.(แถวบน)	2	23.457	1.538E-04	9.921E-15	15.50				
	1.5	18.117	1.153E-04	5.918E-15	19.49				
อุณหภูมิห้อง 250 V.2 5	1	12.9	7.688E-05	3.000E-15	25.62				
ชม.(แถวล่าง)	2	24.893	1.538E-04	1.117E-14	13.76				
	1.5	29.183	1.153E-04	1.536E-14	7.51				
	1	19.495	7.688E-05	6.852E-15	11.22				
ก่อนในตรายดิง(แถวบน)	2	43.776	1.538E-04	3.455E-14	4.45				
	1.5	35.66	1.153E-04	2.293E-14	5.03				
	1	15.823	7.688E-05	4.514E-15	17.03				
ก่อนในตรายดิง(แถวล่าง)	2	49.297	1.538E-04	4.382E-14	3.51				
	1.5	39.564	1.153E-04	2.822E-14	4.09				
	1	23.411	7.688E-05	9.882E-15	7.78				
350 องศา, 250 V,25 ชม.	กรร								
(แถวบน)	2	23.075	0.00015376	9.60017E-15	16.01				
	1.5	17.432	0.00011532	5.47886E-15	21.04				
	1	12.844	7.6882E-05	2.97438E-15	25.84				
350 องศา, 250 V,25ชม.									
(แถวล่าง)	2	21.755	0.00015376	8.53324E-15	18.01				
	1.5	18.842	0.00011532	6.40103E-15	18.01				
	1	12 46	7.6882E-05	2.79919E-15	27.46				

การคำนวณหา Volume fraction คำนวณได้จากสมการ

1.

2. การหาค่า R จาก $R = [F]^2 P(\frac{1 + \cos^2 2\theta}{\sin^2 \theta \cos \theta})$ P = Multiplicity - factor $\left(\frac{1 + \cos^2 2\theta}{\sin^2 \theta \cos \theta}\right) = Lorentz - polarization - factor$

$$Lorentz - polarization - factor$$
$$AlN = 20.64(from 2\theta = 34)$$
$$Al = 16.17(from 2\theta = 38)$$

$$P = Multiplicity - factor$$
$$AlN(100)hcp = 6$$
$$Al(111)Cubic = 8$$

3. החזיאהיה
$$F$$
 היה $F = \sum_{i=1}^{n} f_{n} e^{2\pi i (hu+kv+hv)}$
 $F_{AI}(U,V,W) = (000), \left(\frac{1}{2}\frac{1}{2}0\right), \left(\frac{1}{2}0\frac{1}{2}\right), \left(0\frac{1}{2}\frac{1}{2}\right)$
 $F_{AI} = f_{AI} e^{2\pi i (h\times 0+k\times 0+l\times 0)} + f_{AI} e^{2\pi i \left(\frac{h\times \frac{1}{2}+k\times \frac{1}{2}+l\times 0\right)} + f_{AI}} e^{2\pi i \left(\frac{h\times 0+k\times \frac{1}{2}+l\times \frac{1}{2}\right)} + f_{AI}} e^{2\pi i \left(\frac{h\times \frac{1}{2}+k\times 0+l\times \frac{1}{2}\right)}$
 $F_{AI} = f_{AI} e^{2\pi i (0)} + f_{AI} e^{2\pi i \left(\frac{h\times \frac{1}{2}}{2}\right)} + f_{AI} e^{2\pi i \left(\frac{1}{2}+\frac{1}{2}\right)} + f_{AI} e^{2\pi i \left(\frac{h}{2}+\frac{1}{2}\right)}$
 $Plane - FCC = 111$
 $F_{AI} = f_{AI} e(0) + f_{AI} e^{2\pi i \left(\frac{1}{2}+\frac{1}{2}\right)} + f_{AI} e^{2\pi i \left(\frac{1}{2}+\frac{1}{2}\right)} + f_{AI} e^{2\pi i \left(\frac{1}{2}+\frac{1}{2}\right)}$
 $when 2\pi i (even) = 1, 2\pi i (odd) = -1$
 $\tilde{P}_{AI} = f_{AI} e(0) + f_{AI} e(1) + f_{AI} e(1) + f_{AI} e(1)$
 $F_{AI} = 4f_{AI}$

4. การหา
$$f_{Al}$$
 จาก
 $f_{Al} = \frac{\sin \theta}{\lambda} ($ เมื่อ $\lambda = 1.544)$
จาก $2\theta = 38, \theta = 19$
ดังนั้น $\frac{\sin 19}{1.544} = 0.21$
 $f_{Al} = 8.83$
 $4f_{Al} = 35.32$
 $|F_{Al}|^2 = 1247.5$

$$F_{AIN}(U,V,W) = Al(000), N(\frac{1}{3}\frac{2}{3}0)$$

$$F_{AIN} = f_{Al}e^{2\pi i(h\times 0+k\times 0+l\times 0)} + f_{N}e^{2\pi i\left(h\times \frac{1}{3}+k\times \frac{2}{3}+l\times 0\right)}$$

$$F_{AIN} = f_{Al}e(0) + f_{N}e^{2\pi i\left(\frac{h}{3}+\frac{2k}{3}\right)}$$

$$Plane - hcp = 100$$

$$F_{AIN} = f_{Al}e(1) + f_{N}e^{2\pi i\left(\frac{1}{3}\right)}$$

$$W\cap f_{Al}, f_{N} \quad \text{POD}$$

$$f = \frac{\sin \theta}{\lambda} (\text{ Line } \lambda = 1.544)$$

$$\text{POD } 2\theta = 34, \theta = 17$$

$$f_{Al} = \frac{\sin 17}{1.544} = 0.19$$

$$f_{N} = \frac{\sin 17}{1.544} = 0.19$$

$$f_{Al} = 9.2$$

 $f_{N} = 4.36$

หาขนาดเวกเตอร์จากสมการ $\left|F_{AIN}\right| = \sqrt{\left|f_{AI}\right|^2 + \left|f_{N}\right|^2 - 2\left|f_{AI}\right|\left|f_{N}\right|\cos\theta}$

$$\begin{split} |F| & \int_{A_{II}}^{v} f_{N} \\ |F_{AIN}| &= \sqrt{9.2^{2} + 4.36^{2} - 2|9.2||4.36|\cos 60} \\ |F_{AIN}| &= 7.98 \\ |F_{AIN}|^{2} &= 63.65 \end{split}$$

สรุปค่าต่างๆที่คำนวณ

$$\mu_{Al} = 131.49 \qquad \mu_{AlN} = 177.26$$
$$|F_{Al}|^2 = 1247.5 \qquad |F_{AlN}|^2 = 63.65$$
$$Lorentz - polarization - factor$$
$$AlN = 20.64(from 2\theta = 34)$$
$$Al = 16.17(from 2\theta = 38)$$

$$P = Multiplicity - factor$$
$$AlN(100)hcp = 6$$
$$Al(111)Cubic = 8$$

จากนั้นนำค่าที่ได้และค่าความเข้มสัมพัทธ์ของพี<mark>คอะลูมิเนีย</mark>มและอะลูมิเนียมไนตรายด์

แทนลงในสมการ
$$\frac{I_1}{I_2} = \frac{R_1}{R_2} \frac{V_1}{V_2} \frac{\mu_1}{\mu_2}$$
 เพื่อหาค่า $\frac{V_{AIN}}{V_{AI}}$

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวแคททรียา ทวีทรัพย์ เกิดเมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2526 เริ่มเข้าศึกษา ระดับอุดมศึกษาที่ สาขาวิศวกรรมโลหการ สำนักวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี สุรนารี ปีการศึกษา 2545 และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาวิศวกรรมศาสตรบัณฑิตปีการศึกษา 2549 จากนั้นเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิศวกรรม โลหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2549 และสำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิตปีการศึกษา 2551

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย